

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Fulvii Androtii Societ: Iesv Theologi Opuscula spiritualia

Androzzi, Fulvio

Coloniae, 1611

R. P. Fulvii Androtii Societatis Iesu, Piaae Meditationes sive Considerationes
De Frequentanda Communione, Aliaqve Documenta Et Præcepta de
eadem à pijs, ac imprimis Religiosis hominibus, qui ad ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48641)

S. AVGVSTINVS
lib. de Eccles. dogmat.

QVOTIDIE EVCARITIAE
COMMVNIONEM PERCI-
PIRE NEC LAVDO, NEC
VITVPERO, OMNIBVS TA-
MEN DOMINICIS DIEBVS
SVADEO ET HORTOR, SI
TAMEN MENS SINE VO-
LVNTATE PECCANDI SIT.

A D M O D V M
R E V E R E N D O
I N C H R I S T O P A T R I
A C D O M I N O

D. HILGERO CREMERIO
Celeberrimi Præmonstra-
tensis ordinis Monasterij in
Snechteden Abbati dignissi-
mo, Domino & Pa-
trono suo colen-
dissimo.

Misitò, Reuerende in
Christo Pater, Bi-
bliopole omnem
suam industriam
typographicam nobilium
virorum & in omni digni-
tate principum præfulcien-
dam & honestandam no-
mine

A mine

EPISTOLA.

mine putant. Etenim etsi
 laus quædam videtur inesse
 in omni genere monumen-
 torum; tamē haud fieri po-
 test, vt cluceat prius, quàm
 eam clarissimi alicuius viri
 illustret dignitas, & quasi lu-
 men accendat: vt vitrum
 quamuis suapte natura pel-
 lucidum sit, ac splendidum,
 nullam tamen ex se effundit
 lucem quæ fulgeat ad oculos
 nisi acceperit aliundè.

Quare cùm non ita pridē
 quoddam opusculum R. P.
 Richeomi Soc. Jesu sub Pa-
 trocinio Reuerēdi in Chri-
 sto Patris *Dionysij Lieck* Abba-
 tis ad D. Nicolaū in *Brau-
 weiler* dignissimi, in lucem
 ediderim; nūc hæc R. P.
 Fuluij Androtij opuscula
 om.

DEDICATORIA

omnia non minus elegātia
quā pia, sub. R. P. V. tute-
la lucem aspicere volui, tū
quia statui isti vestro cōue-
niunt optimè, tū quia si-
mul meam meorumque in
R. P. V. adfectum & obser-
vantiam non obscure tes-
tantur.

Amplectatur itaque R.
V. P. pro singulari sua hu-
manitate grato beneuolōq;
animo hoc manus literariū
meæ in eam obseruantiaē
testimoniū. Quod si, quem-
admodū spero & confido,
factum fuerit, & ego erga
R. P. V. de Socero meo opti-
mè meritam, non omninò
ingratus videbor, & opus-
cula hæc quæ nūc primū
omnia simul in lucem pro-
deynt

EPIST. DEDICAT.
deunt Vestri nominis splē-
dore illustrata, pietatis stu-
diosis multò futura sunt
gratiora.

Deus Opt. Max. R. P. V.
Ecclesie Catholicæ, Cele-
berrimo Præmonstratensiu
Ordini, atque adeo mona-
sterio Knechtstedenſi quàm
diutissimè sospitem, sal-
uamque seruet Coloniae
ybiopũ VII. Kal. Septemb.
Anno. 1611.

R. P. R.

Observantissimus

Petrus Henningus
Bibliopola Colon.

AVCTOR

A V C T O R
P I O L E C T O R I .

*Noniam parū prodest,
nobilem aliquam gem-
mam habere, si pretio
eius ignorato, vel ne-
glecto patiaris eam in
arca delitescere: visum est mihi hoc
libello pretiosissimam quandam gem-
mam in lucem proficere, hoc est, ex-
dunere quantum thesaurum possideat,
qui à Deo gratiam frequentius com-
municandi accepit: idque eo sine, ut v-
bi cognouerit quān prastanti gemma
à diuina liberalitate donatus sit, eam
amet vehementiùs, de ea magnificè
sentiatur, gratias Deo agat, caueat que
ne vnquam illam amittat. Quemad-
modum autem ciborum suauitas non
perfectè cognoscitur, si tantum oculis
subijciatur, non etiā ore delibetur,*

A 5 . den.

PRAEFATIO

dentibusq³ quasi molatur & teratur: quò enim plus masticator, eò sapor eius magis percipitur: vnde & qui integrum deglutiunt, saporem non sentiunt) sic tibi, amice Lector, satis esse nõ debet, cognouisse huius sanctiss. Sacramenti excellentiam, eiusq³ multiplices fructus hoc libello expositos, neq³ satis est perlegisse, quæ in meditationibus, alijsq³ documentis hic præscriptis continentur: sed opus est præterea illa exercere, & considerationis, contemplationisq³ dentibus molere & masticare, & à Deo postulare, vt lumine gratia sua mentem tuam ita illustret, vt penitus intelligas omnia quæ legeris. Olim Deus ea animalia voluit haberi munda, quæ ore ruminarent, vt iudicaret, eum qui iumentum vel seruum Dei esse velit, debere res diuinas in animo reuoluere & ruminare. Cùm ergo constet huius Sacramenti epulum, ex omnibus cibis à Deo datis, omnium esse lautissimum & præstantissimum, non dubiũ est, quin etiam velit hunc corporis & sanguinis sui cibum suauissimum & diu-

Leu. 13.

AD LECTOREM.

diuiniſſimum diligentiffimè à nobis
ore mentis ruminari. Quando Domi-
nus DEVS populo ſuo impertuit man-
na in deferto, magno ſtupore dixit,
Manhu, id eſt, quid eſt hoc? vt indica-
ret hoc Sacramentum per manna pra-
figuratum, non debere deglutiiri, ſed
bene conſiderari, mente excutiendo,
quis ſit ille quem recipimus. Id quod
docebit te hic libellus, & idcirco cre-
brò & attentè eum perlege, ac pro e-
ius auctore ora, laudem reddens &
gloriam Deo, qui non ſolum omnis boni
auctor eſt, ſed etiam, vt nos omnium
bonorum ſuorum participes faceret,
in hoc ſanctiſſimo Sacramen-

ſemper manſit, mane-
bitq̃.

A. 6. EXHOR-

EXHORTATIO
ALTERIVS AD SACRAM
Communionem.

HOC perlecto opu-
sculo, satis intelli-
ges pie Lector, quā-
tū praeclarius, quā-
toque vtilius, ac fructuo-
sius sit, sacratissimum Chri-
sti corpus in Eucharistia
frequenter sumere, quā
cibo tam salutifero vitaliq;
se abstinere. Vnū illud mo-
do tibi superest, vt perspecta
videlicet tanti Regis huma-
nitate liberalissimè ad suas
nuptias te vocantis & sic
inuitantis: *Accipite, & comedite:
hoc est corpus meum. Et: Hoc fa-
cite in meam commemorationem:*
properè ac frequenter ac-
cedas,

Matth c.

Luc. 22.

FREQVENT. COMMVN.
cedas, ne in vitium ingra-
titudinis incidas, atque
à regno cœlorum cum E-
uangelicis illis inuitatis (si *Luc. 14.*
te excusaueris) excludaris.
Hæ nuptiæ cœlorum Regis
sunt, conuiuium est spiri-
tuale, cuius panis cor ho-
minis confirmat, & vinum
spirituali lætitia hominis
mentem inebriat. Cibus vC *Psal. 103.*
ro illius, caro CHRISTI
est, dicentis: *Caro mea verè* *Ioan. 6.*
bus.

Hæc enim est illa saluta-
ris Angelorum esca de Cœ- *Sapient. 16.*
lo tradita, omne delectamē-
tum in se habens, & omnis
saporis suauitatem. Hic est *Gen. 49.*
panis pinguis, qui præbebit
delicias Regibus. Hic est pa-
nis frugum terre vberimus *Esaia. 30.*

Ā 7 & pin-

EXHORTATIO AD

- Leuiti. 23.* & pinguis. Hic etiam est panis ille primitiarum. Hic est panis tūm in subcinericijs panibus Angelis ab Abraham oblatuſ, & tūm in panibus proſpositionis ſignificatuſ.
- Gene. 18.*
- Exod. 40.* Deſignabatur etiam hic ſaluberrimuſ panis in pane & vino à Melchifedech oblatiſ. Hic denique eſt panis ille ſubcinericiuſ, in cuiuſ fortitudine ambulauit Elias quadraginta diebuſ, & quadraginta noctibuſ uſque ad montem Dei Oreb. Hoc eſt lignū vita, à Deo Optimo Maximo in medio paradifo terreſtri inſituſ, cuiuſ eſuſ vitam corpoream cōſeruabat. Hic eſt agnuſ Paſchaliſ ſine macula, per cuiuſ ſanguinē poſituſ ſuper utrūq; poſtem, & in liminibuſ do-

FREQUENT. COMMVN:

morum olim fuit populus
Israëliticus ab Angelo per-

cussore seruatus. Hic est he- *Iudi. 13.*
dus, quem obtulit Manue
Domino super petram. Est
quoque fauus mellis, quem *1. Reg. 14.*

Ionathas intincta summita-
te virgæ, conuertit ad os, &
illuminati sunt oculi eius.

Est etiam largissima illa a- *Numo. 20.*
qua, quæ ex petra à Moïse
percussa repente scaturijt.

Accede igitur liberè ad hoc
suauissimum Christi con-
uiuium, in quo certissima
tibi salus & vita promitti-
tur: Si enim vestimēta Chri- *Matt. 14.*

sti, & sudaria ac semicinctia
Pauli vel leui contactu salu-
tem præstabant, quanto ma- *Act. 19.*
gis ipsum Christi corpus di-
gnè sumptum ab omnibus

te in-

EXHORTATIO AD

te infirmitatibus tuis prauiſque affectibus liberabit?

Si ſolo Chriſti verbo qua

Ioan. 11. triduanus Lazarus excita-

tus ab inferis extitit, quan-

to magis ipſum Chriſti cor-

pus tuum peccatus ingreſſum

te viuificabit, tuamq; con-

ſcientiam à peccati te vin-

dicans morte, purgabit? Eia

Gerſon.

igitur fidelis anima, ſi im-

mun-da es, accede ad fontē

pueritatis: Eſuris? accede paſ-

cenda ad panem viuificū &

indefectibilem, eſurientem

implentē bonis. Aegrotas?

erit hoc efficaciffimum tuæ

infirmitatis medicamentū.

Mar. 5.

Fluxum pateris, nec ſanari

potes à medicis? tãge plena

fide cū Hæmorrhoiſſa fim-

briã veſtimenti Ieſu, ſacro-

fan-

FREQUENT. COMMVN.

sanctam hostiam, & restrin-
geris. Si percussam te sentis *Numo. 22.*
à serpentibus, peruersarum
tentationum; quid restat ni-
si vt serpentem æneam sine
veneno Christum in cruce
elevatorum aspicias? Cæcam
te fortassis, debilem, & clau-
dam conquereris? memine-
ris oportet quod tales ad
cœnam magni Regis inui-
tantur, & intrare compel- *Luc. 14.*
luntur. Lubrica sum (in-
quis) & instabilis: sed hic pa-
nis cor hominis confirmat.
Tristis es & anxia? sed hoc *Psal. 103.*
vinum hominem interiorẽ
letificat. Inquietant te pluri-
ma? Adhære ei, qui turbidos
fluctus sedat. Peregrinaris à *3. Reg. 19.*
domino? sed in fortitudine
cibi istius ambulabis vsque
ad.

EXHORTATIO AD

ad montē Dei. Hec mira Spiritus sanctus per scripturas, spirituq; Dei inspirati sancti Dei homines de hoc admirabili Sacramēto loquuntur. De quo Beatus Cyprianus in sermone de cœna Domini, doctissimè simul ac religiosissimè scribens: Panis hic (inquit) azimus, cibus uerus & syncerus per speciem & sacramentū nos tactu sanctificat, fide illuminat, veritate CHRISTO confirmat. Accedant igitur omnes Dominicæ passionis studiosi ad hunc saluberrimum panem: neq; sumere, quàm frequentissimè poterunt, hoc suauissimum manna vereantur, in quo laboriosi huius mundi deser-

Cypr.

FREQUENT. COMMVN.

sertum sine vitæ periculo
transire possint. Ne timeat
ad hunc salutiferum panem ac-
cedere, qui velit cor in do-
mino habere confirmatum
ad vincendos iniquissimos
Dæmones, qui nostræ saluti
cōtinenter insidiantur. Ne-
mo hunc panem vberrimū
& pinguiissimum, qui deliti-
as præbet æternas, accipere
dubitet. Nemo denique sit,
qui timeat frequenter, atq;
adeo frequentissimè panem
hunc subcinerium, & azi-
mū sumere, compositū in
utero virginis, coctū in ara
crucis, in cuius fortitudine
quadraginta diebus, & qua-
draginta noctibus, hoc est,
breuissimo huius vitæ spa-
tio non iam vsq; ad montē
Hei

EXHORTATIO AD
Dei Oreb, idest, desertū: sed
vsque ad montem Thabor,
hoc est, puritatem, &
gloriam Dei perue-
nire possi-
mus.

DE

DE ADMIRABILI
EVCHARISTIAE
SACRAMENTO
Carmen.

N Vminis aeterni cūm dextera conderet
orbem,
Fundente omnigenas vi bonitatis opes.
Vita quibus fuerat nascentibus insita rebus,
Addita contiguīs sunt alimenta locis.
Herba, frutex, arbor succū, radicibus actis,
De pingui eliciunt, vt vegetentur, humo.
Omnia de partibus viuunt animalia, plantis,
Aut alijs, propria conditione, cibis.
Precipue, Rex orbis homo: cui praeberet aledo,
Tam varias celsus fluctus, & aura dapes.
At geminam debebat homo si viuere vitam:
(Mens quia se bruto viuere more negat)
Corporea sua quādo data est alimonia vite,
Nullane tunc animis esca parata fuit?
Primigenis nec enim foelix mortalibus hor-
tus,
Gignebat, viuax spiritus vnde foret.
Spirituūq; nihil vitālis proderat arbor,
Solum anima tutrix hac vegetantis erat.
Diuis

Diuinis purisq; animis diuina dabatur:
Qualis & Angelicis mentibus esca datur.
Sed similes postquam iumentis reddidit illos,
Culpa nocens: victumens spoliato suo est.
Mortua & esset adhuc: miserans nisi Christus
Denuo morte sua restituisset opus. (amatū
Perdita quae fuerat, diuina reuixit imago:
Interiorq; noua luce renatus homo est.
Vtq; hic caelestem caelesti fomite vitam
Nutriat, at atem perficiatq; suam:
Ille suum nobis sacro cum sanguine corpus
(Onimio exundans munus amore) dedit.
Angelus ambrosia se pastu, & nectaris haustu
Repleat. oblectet, latifit, etq; licet.
Inuidisse potest nobis haec fercula: Si quid
Inuidiae Angelicis mentibus esse potest.
Sit tamen (ut par est) Superiorum lautior esus:
Mortali at certe congruit iste magis.
Dum fidei speculo eternarum enigmatum rerum
Cernimus, atque animum fictile corpus habet:
Sensibus substantia diuina Charismata formis,
Et species sensu, res homo mente capit.
Ardua praesertim mysteria sacra Synaxis
Prodit: ubi Christum signa aliena tenent.
Diuinis cedunt humana problema verba:
Nulla Deo poterat gratior esse fides.
Magna profecto fides, & pramia magna meretur
Qua modò tecta latent, deinde reiecta patent.
Nana

Nam cibus est idem quo vescitur angelus, & quo
Christigena: hic cibus est Christus hō atq; Deus.
O miserum, qui delicias non gustat opimas.
Quam sapit ille, caro cui tua, Christe, sapit.
Se Christo esuriens saturat, satur esurit vsque,
Iam superis similis sinit imusq; choris.
Accipere at quisquis Christum non curat opertū:
Accipiet nunquam Christus apertus eum.
Mortales igitur vitam cognoscite vestram,
Et meritum capiat grande Charisma decus.
Namque in deserto aerij fastidia manna
Terribilem Hebraeis si peperere necem:
Caelestis, seu diuini contemptio panis
Quid nisi Tartareum sit paritura rogam?
Ah quid opū spinas, quid honorū mandere glādes,
Quidve voluptatum stercora, Quae so, tuuat?
Nil caro mortalis, nisi mortem, gignet amanti:
At vitam, Christi viua datura caro est.
Non opus est pretio, profant conuiuia gratis:
Sordibus haec temerè dummodò nemo petat.
Credat, speret, amet, seq; his virtutibus ornet,
Sicq; ad regales audeat ire dapes.
Hic quoque quo poteris conurua frequentior esse,
Regali à mensa commoda plura feres.
Atque frequens vt sis, suadent ratioq; fidesq;
Et pietas, & spes, conditioq; cibi.
Si quoties rigido languent tua corpora morbo,
Accersis medicā qui leu et arte malum.

Cue

Cur quoties aliquo fœdasti crimine mentem,
Non sumis pura pharmaca sacra manu?
Accede ergo frequens, tantã neq; despice mensã,
Vnde tibi tantum commoditatis erit.
Dumq; sacram propius fas est attingere mensam,
Percipi corda trahant hinc amor, inde timor
Nam timor, indignũ quod homo se nouerit, arcet:
Se dare dignantem sumere suadet amor.
Sic bene susceptus, bene si tractabitur, hospes
Hospitium sc̄elix, atque perenne dabit.

R. P. FVL

R. P. F V L V I I

A N D R O T I I
S O C I E T A T I S
I E S V,

PIAE MEDITATIONES SIVE
*Considerationes de Sanctiss. Sacra-
mento Eucharistiae, ad animos eorum
inflammandos, qui frequentius
communicant.*

R I M O Considera, quo
animo esses, si te nunc
Principes aliquis, nunc
Rex, nunc Caesar inuisce-
ret: imò si venirent ad te
angeli, nunc hic, nunc
ille. Quid ergo dices, si visitet te om-
nipotens DEVS, Rex Regum & An-
gelorum? quomodo non obstupes-
ces? non exilies præ gaudio, & exclama-
bis cum S. Elisabeth: *Luc. 1. Vnde hoc mi-
hi, ut veniat mater Domini mei ad me?* Et
cum S. Zacharia: *Benedictus Dominus
Deus Israhel, quia visitavit, & fecit redem-
ptionem plebis suae,* Et cum Beatissima

B

VII.

3 DE FREQUENT.

Virgine: *Magnificat anima mea Dominum. Et exultavit spiritus meus, in Deo salutari meo.* Si enim Regina Saba sic gaudiosa est, sic stupuit cum aulam Salomonis aptissimè dispositam vidisset: 3. Reg. 10.

¶ qua non lætitia afficietur, qui huic interest visitationi? Magos stellæ aspectus, qua ad præsepe ducebantur, tam ingenti affecit gaudio, *Matt. 2.* quanto ergo afficiatur, qui se visendi causa intelligit aduentare Deum cum omni suo cœlesti comitatu?

2 Considera, te hominem quantumvis vilem & abiectum, nobilissima Christi Dei & hominis, imò omnium Sanctorum in cœlo agentium præsentia honorari. A magno Principe inagnum donum accipere, valde honorificum est. Quam ergo honorificum erit, si omnium Principum maximus, primò in propria persona veniat, deinde pro dono non aurum det, vel gemmas, sed thesaurum omnium thesaurorum, seipsum, corpus & sanguinem suum, animam & diuinitatem? Quid verò magis dignum vel stupore, vel gaudio, vel perpetua gratiarum actione? Obstupuit propheta Daniel, cum per Abacuc Deus illi cibum in lacum leonum mitteret: quanto magis ego, qui

COMMUNIONE.

3

qui in hoc mundo, lacu leonum infernalium, panem Angelorum, ipsam CHRISTI carnem, per manum Sacerdotis accipere possum.

3. Considera, te, dum communicas, fieri templum viuum Spiritus sancti, & circumdari infinito Angelorū numero, canentiū: S A N C T V S, S A N C T V S, S A N C T V S. *Apo. 4.* O vtinam eos videre? vtinam canentes audire possis? Summa lætitia perfundebar Rex Salomon cum videret structuram templi Hierosolymitani absolutam, quanta ergo perfunderis tu lætitia, si consideres e per communionem factū ipsum Templum Dei?

4 Considera, te, dum communicas, fieri tabernaculum Sanctissimæ Trinitatis, recipiendo in animā & corpus tuū, Patrem, Filium, & Spiritum sanctum, ac proinde fieri te quasi lucidissimum cœlum, in quo Deus Creator cœli & terræ continetur: an non hoc mirabile est?

5 Considera, te fieri Matrē DEI, Sponsam IESU, fratrem CHRISTI, imò B. Virginis filium: quoties enim communicas, gignis in te Christū, & gigneris à Christo, quia corpus & animā tuam in suam carnem transformat: amplecteris CHRISTVM, sed longè no-

B 2

Illori

4 DE FREQUENT.

biliori modo, quàm senex ille Symeon.
Luc. 2. O gratiam singularem & exi-
miam?

6. Considera, te fieri quasi Reliquia-
rium CHRISTI Domini Nostri. Certè
si quis te donaret pulchra & pretiosa re-
liquiarum theca, quantum eum ama-
res? quantas gratias ageres? quantum ti-
bi placeres? Quid ergo dicere, quid age-
re debet, qui considerat se per commu-
nionem crebram factum Reliquiarium
totius sanguinis Christi, sanctissimæq;
humanitatis eius?

7. Considera, carnem tuā, dum com-
municas, tangi à benedicta carne Chri-
sti. Si Christus vt olim ab Apostolis, for-
ma videri nunc videri posset, pro ma-
gna gratia reciperes, si eum tangere, si
manus eius osculari, si fimbriam vestis
attingere posses: Quid ergo dicere de-
bes, dum quotidie non solum tangere,
sed ore etiam sumere pōtes carnē Chri-
sti non mortalem & passibilem, vt A-
postoli, sed immortalē, impassibili-
lem, & gloriosam?

8. Considera, te, dum crebrò commu-
nicas, fieri sepulchrum viuum CHRIS-
TI viuētis. Si præsens fuisses, dum
Christus est de cruce depositus, & Sal-
uatorem eum tuum esse credidisses, cer-
tè la-

COMMUNIONE.

tē laborasses corpus eius diuinissimum
in domum tuam recipere. Et si iam san-
ctum eius sepulchrum habere domi tuæ
posses magno honore te affectum pu-
tares. At in Eucharistia potes quotidie
recipere non mortuum, sed viuū Chri-
stum, & ex corpore tuo & anima facere
sepulchrum Christi viuētis, in quo nō
tantū quadraginta horis, vt in illo lapi-
deo, sed in perpetuum quiescat.

9. Considera, te dum cōmunicas, fie-
ri hospitem Christi. S. Christus, cū ad-
huc degeret in terra, vel semel in do-
mum tuam diuertisset, quā te beatum
reputauisses, quā exultasses? Quanto
beatior nunc es, cū, quoties volueris,
hospitem hunc non in domum, sed in
corpus & animam tuam, eumq; totum,
immortalem, pulchrum & gloriosum
recipere valeas?

10. Considera, te, dum comunicas,
fieri Paradisum cœlestem. Vbi enim
DEVS est, ibi & Paradisus est. Itaque,
quoties sacram mensam accedis, cogita
te audire Christum non mortalem,
non crucifixum, sed gloriosum, dicen-
tem: *Fili mi, hodie mecum eris in Paradiso.*
Quotiescunq; ergo mœstus es & affli-
ctus, dic animæ tuæ. Anima mea habe
patientiam, nam cras, vel breui, in S.

B 3 Com.

6 DE FREQUENT.

Communionem veniemus ad paradysum
Vbicunque enim Christus est, ibi & Pa-
radysus est.

17 Considera, te ex crebra Commu-
nionem fieri aulicū De mini Dei, aſſide-
re menſæ regiæ, veſci epulo pretioſiſs.
carnis & ſanguin. Dominici. Si Chri-
ſtus dū eſſet in terris, vel ſemel te menſe
ſuæ adhibuiſſet, putaſſes te beatiffimū.
Quanto beator pūces, cū non mo-
do menſæ eius adhiberis, ſed etiam pre-
tuoſo eius corpore veſceris. Nulla vn-
quam mater inuenta eſt, quæ carne ſua
payerit proprium filium. At D E V S in
hac menſe proprii filij ſui carnem man-
ducandam apponit.

22. Considera, Deum tibi & cuius alie-
ri communicanti, ſæpe plura & maiora
beneficia ſpiritualia præſtare, quàm vl-
li vnquam creaturæ in hoc mundo præ-
ſtiterit. Nam dum carnem & ſanguinē
filij ſui cariffimi nobis largitur, ſimul
etiam omnia merita beneficia effuſio-
ne pretioſi ſanguinis acquiſita largitur.
Quare non dubium eſt, nos omnium
creaturarum, quæ in mundo ſunt fœli-
ciſſimos, dicereque nos poſſe. *Non fecit
taliter omninationi Pſal. 147* Quot enim
ſunt Duces, quot Principes, quot Reges,
quibus nō contigit tanta gratia, favor,
fœlicitas.

13. Con-

COMMUNIONE. 7

13. Considera, te quoties corpus Domini sumis, os applicare lateri Christi, & sanguinem eius pretiosissimum exsurgere, ut loquitur B. CHRYSOSTOMVS, ac proinde participem fieri meritum & spiritus Christi, omniumque virtutum. Quemadmodum enim, qui cibum sumit, eum sibi proprium facit, & in carnem suam conuertit: sic qui Christum in Eucharistia sumit, eum sibi, eiusque bona & dona sibi propria facit, & se in carnem eius conuertit. Vnde fit etiam, ut Pater cœlestis in eisdem paternis & clementibus oculis quibus Christum respicit tanquam filium, in eisdem nos quoque respiciat tanquam filij sui membra. Atque vti Patriarcha Iacob indutus vestibus fratris sui primogeniti Gen. 27. benedictiones primogeniti maximas accepit, sic nos in communione induiti carne Christi maximas à Deo benedictiones spirituales recipimus.

14. Considera Christum, velut ex amore infinito hoc Sacramentum instituit, ita ex infinito amore quotidie se nobis tradere in hoc Sacramento. Si munus licet exiguum pauperi, tamen magna beneuolentia, a viro principe detur, grauissimum est, & magno in pretio habetur. Quanto gratius, maioreque

B. 4 in.

DE FREQUENT.

in pretio haberi debet munus, quod nobis datur in hoc Sacramento, prorsus immensum & infinitum, ex amore in nos infinito, à principe infinitæ dignitatis. Quis enim dat? nisi Deus? quid datur nisi Deus? imo, quis inuitat ad hanc mensam, quis præparat, quis ministrat huic mensæ nisi DEVS?

15. Considera, Christum, vt hæc dona nobis largiri posset, totum suum nobis donasse Sanguinem. Et vt cumulare nos omnibus bonis, sustinuisse omnis generis mala; vt daret vitam, perpeffum esse mortem. Cum Iudæi præpararent omnia tormenta quæ possent reperiri in mundo, ille præparabat nobis omnes delicias quæ possent reperiri in celo. Cum præparata essent virgæ, spinæ, fel, acetum, & c. contumeliæ, ceterarumq; pœnarum torrens; ille parabat nobis delicias, honores, solatia maxima in celo. Latroni enim dixit. *Hodie mecum eris in Paradiso. Luc. 23.*

16. Considera, quot millibus hominū in hoc mundo ignotus sit hic thesaurus; & vt notus sit multis, quàm paucis in sit desiderium frequentandi illum. Et vt desiderium in sit, deest tamen opportunitas. Et vt adsit opportunitas; tamen ea vti non permittantur; Quot sunt in

Ger.

COMMVNIONE.

Germania, Gallia, Anglia, alijsq; regio-
nibus, qui optarent vel micas de mensa
Domini colligere, & occasio nō datur?

Quot reputarent se beatos, si vel in
mente semel possēt esse cōiue Christi?

Quot religiosis & monialibus potestas
sæpè communicandi adempta est?

Quare meritò dicere possumus. *Psal. 119.*

*Quid retribuam Domino pro omnibus qua
retribuit mihi? Quid rependam pro tan-
to beneficio? Calicem Salutaris accipiam
libenter; & quemcunq; calicem, quan-
tumuis amarum; inuocabo nomen eius, &
dulcescet in ore meo. Vota mea reddam
illi, omnibus vanitatibus & pompis
huius sæculi, sicut in baptismo promisi,
renunciabo, paratus etiam mori, si*

opus sit, pro Christo meo. Nam

pretiosa in conspectu Domini

mors Sanctorum.

eius.

B. S.

PIÆ.

PIAE ADMONITIONES
 PRO DIGNA AD HOC SA-
 cramentum preparatiōe, respōdentes Con-
 siderationibus: sic ut prima admonitio, pri-
 ma Considerationi, 2. secunda, & sic
 deinceps respondeat.

1. CUM toties, quoties communicas,
 visiteris à Deo; meritò quoque nun-
 cium remittere debes vanis huius mun-
 di visitationibus: non visitare amplius
 tabernas, non vana circulatorum spe-
 ctacula, non saltationes nuptiales: so-
 cietatem omnem vanorum iuuenum
 fugere, vanis cogitationibus, desiderijs,
 amoribus valedicere, sedulò autem cor
 tuum custodire, Deum q; orare, vt quan-
 do vis esse animo collecto, ita eiciat è
 corde tuo omnes vanitates, sicut Chri-
 stus è templo eiecit omnes vendentes
 & ementes, *Ioan. 2.*

2. Cum tanto honore per S. Commu-
 nionem afficiaris, omnes huius mundi
 honores meritò debes contemnere; vt
 possis dicere cum S. Paulo *Mihi mundus
 crucifixus est, & ego mundo Gal. 6.* Cur e-
 nim magnificat honores huius mudi,
 qui videt se in tanto honore & aestima-
 tione esse apud Deū, Angelos, & Sāctos
 omnes: Ad perpēdentes q̄m Sancti, de-
 sidera-

COMMUNIONE. 11

siderabant haberi stulti in hoc mundo.

3. Quemadmodum Templum semper debet esse mundum, nitidum & ornatum; sic cogita debere esse tuum cor, quod est Templum Dei, in quo semper debes Deum laudare & glorificare, omnibusque cogitationibus turpibus, & desiderijs pravis dicere. *Domus mea, domus orationis est. Marc. 11. & Templum Dei, vos autem vultis eam facere speluncam latronum.*

4. Homo sæpè communicās fit Tabernaculum SS. Trinitatis. Vt ergo tabernaculum diligenter ab omnibus foribus solet purgari, & contra fures & bestias custodiri; sic multo magis anima & corpus nostrum ab omni immunditia debet expurgari, & contra tentationes dæmonis, mundi & carnis muniti.

5. Cum, quoties comunicas, fias quasi MATER DEI, desiderare quoque & operam dare debes, vt imiteris virtutes Matris Dei, & imprimis perfectissimam illam resignationem sui, suarumque rerum in manus Dei, vt possis cum ea dicere, quoties sacrum Domini corpus es recepturus. *Ecce Ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum. Luc. 1.* Quibus verbis ex corde prolatis illa continuo facta est M A T E R D E I.

B 6 . Et.

6. Etsi anima tua per communionem sit THECA reliquiarum Corporis & Sanguinis Domini, quæ omnes sanctorum reliquias longissimè excedunt, meritò danda à te opera est, vt thecam animæ tuæ nullis sordibus peccatorum polluas, sed potius fulgenti auro caritatis, & argento castitatis, omniumq; donorum spiritualium gemmis & margaritis ornes, Quia non ignores eius salutem omnibus huius mundi opibus anteponendam.

7. Cumque anima tua in communionem qualibet à benedicta Christi carne tangatur, æquum est, vt eam quoque per Christum conserues, per Christum pascas & nutrias, & propter Christum ames, neque permissas, vt ab vlllo alio malè attingatur, cogitans eam non esse aliud, quam sacrum calicem, vel aliam rem consecratam, quam nemo attingere audet.

8. Vti sepulchrum Christi D. N. nouum erat & mundum; munda quoque & pura esse anima nostra debet, dum communicamus. Corpus Christi inuolutum fuit in Syndone munda, Corpus idem Christi à Sacerdote in altari deponitur in corporali mundo. Hostia ipsa munda & candida est. Et Sacerdos
Missam.

COMMUNIONE. 13

Missam facturum bis abluat manus, ut intelligamus quanta puritate & nitore conscientiae recipiendus sit Christus in hoc Sacramento.

9. Debes ut hospes recipere cum magna spiritus laetitia Dominum & Creatorem tuum, non respiciendo imperfectiones proprias, sed immensam eius quem hospicio suscipis bonitatem. Diuerit enim ille ad te, & defectus nostros suppleat, infirmitatem sanat, paupertatem locupletet, & hospitium animae nostrae omnigenere bonorum spiritualium instruat.

10. Sicut in Paradiso Deus perfecte diligitur, eiusque voluntas integre perficitur, & sola Dei gloria quaeritur: sic homo saepe communicans, cum fiat quasi Paradisus Dei, operam dare debet, ut, quoad potest, perfectissime Deum diligat, eiusque sanctae voluntati se in omnibus conformet, ac in omnire, loco, tempore, solam diuinam gloriam quaerat, propriam autem negligat & contemnat, dicens cum regio propheta, *Non nobis Domine, non nobis, sed nomini tuo da gloriam. Psal. 113;*

11. Aulicus factus es Dei, & conuiuia caeli? Vide ergo quam debeas esse humilis, mundus, uerecundus, virtutum stu-

B 7 dio.

14 DE FREQUENT.

diolus. Si enim quotidie ad conuiuium à varijs Principibus inuitare, quantū laborares, ne compareres coram eis, nisi comptissimus, nullum in facie næuum, nullam in veste maculam, nullum ornamentum vilius tolerares, quanto magis id hic faciendum est?

12. Cum Deus quotidie tibi communicati nouam beneuolentiam & fauorem declarer, nouis beneficijs, gratijs & honoribus ornatus, nouis meritis, solatijs, aliisque donis spiritualibus locupletet: quid restat? nisi vt vicissim eū semper magis magisque ames, laudes, magnifices, totumque te ei, quantus quantus es tradas & cōsecres, atq; omnes tuas cogitationes & actiones ad maiorem eius gloriam referas.

13. Si quoties ad Sacram mensam accedis, os tuum ad latus Christi admoues vt pretiosissimum succum sanguinis inde haurias, quantam deinceps oris & linguæ curam habere debes? quo studio frenare, ne vana & immunda verba effutiat: qua diligentia exercere vt in prædicando Christi sanguine & commemorandis Dei beneficijs occupetur, & clamet cum Apostolo. *Absit mihi gloriari nisi in Cruce Domini nostri Iesu Christi.*
Gal. 6.

14. Si

COMMUNIONE. 15

14. Si verò ex infinito quodam amore seipsum nobis reliquit in hoc Sacramento, cur non vicissim recipiamus eum? si possibile esset, cum amore infinito? reddendo ei pro amore amorē, pro gratitudine gratitudinē. Recipiamus saltem eum, ut impleat nos infinito amore, & caritate vera, quæ est vestis nuptialis nostra, ut semper nuptiis huius sacræ mensæ dignè interesse, & hunc Deum v. m. amoris omniūq; bonorū recipere mereamur.

15. Si Christus ut pretiosam hanc, angelici panis buccellam nobis daret, profundere etiam sanguinem suum voluit, simulque mandavit, ut totum eius sanguinem in Eucharistia sumeremus: cur non debeamus quoque nos, vel semel communicandum, totum nostrū sanguinem pro Christo profundere? cur non reddamus sanguinem pro sanguine? nocentem pro innocenti? malū pro bono? cur non toto corde optemus eum effundere pro tam dulci & amabili Salvatore?

16. Si denique nobis dedit, quod tot hominibus negavit, & quotidie negat, quantas debemus pro singulari beneficio agere gratias? Et quoniam minus dignas reddere possumus, hoc plurius debemus hoc Sacramentum facere, & facere

ius

pius frequentare, vt ipſemet ſibi in nobis, & per nos eas reddat gratias, quas nos reddere deberemus.

MEDITATIONES
IN SYMBOLVM APOSTOLICVM ACCOMMODATÆ
Communicantibus.

1. Credo in Deum Patrem omnipotentem.

Si ille omnipotens, ergò poteſt; ſi eſt Deus, ergò nouit; ſi eſt Pater, ergò vult iuuare nos in omni neceſſitate, conſolari in omni tribulatione, & omnia peccata noſtra condonare, ſemper nos tenet amplexando, & ſuo corpore & ſanguine paſcendo, quemadmodum fecit filio prodigo, cùm rediret ad Patrē bonum, Patrē dulcem, Patrē amabilem.

2. Creatorem Cœli et terræ.

Quare creauit cœlum & terram, niſi pro me? Et quando creauit pro me? cùm nondum natus eſſem, cùm nihil eſſem. Per quid creauit? Per infinitum ſuum amorem, & vt eo ſemper fruere in cœlo. Si igitur tam dulcem mei memoriam habuit antequam eſſem, nunc ne mei obliuiſceretur? Amauit me antequam eſſem.

COMMUNIONE. 17

sem, sciens qualis essem futurus, & iam postquā creauit me, odio me prosequetur? Estne hæc Dei natura?

3. **ET IN IESVM CHRISTVM**
filium eius unicum Dominum nostrum.

Iesus, idem est, quod Saluator, quia ille nos saluauit. Quem? me. cum tamen sciret qualis essem futurus, ingratus, peruersus, rebellis, nequam. A quo? à morte, dæmone, inferno & peccato. Per quid? per solam suam bonitatem, solam pietatem, solum amorē. Quando? cum nondum essem natus. Quomodo? Sanguine copioso, dolore intenso, & morte crudeli. Quomodo ergo non sperabo à hunc unicum Dominum, qui pro me seruo indignissimo saluando tanta fecit?

4. **QUI CONCEPTVS EST**
de spiritu sancto.

Propter me & meam salutem descendit de cælo, vbi ministrabant ei Angeli & Archangeli cum tota cælesti curia, & pro me voluit incarnari & nouem mē-sibus in utero B. Virginis quasi incarcerari.

5. **NATVS EX MARIA**
virgine.

Propter me & meam salutem, natus est in Bethlehem. Et quo in loco? In stabulo.

bulo. Quo tempore? in hyeme, & reclinat^{us} fuit in præsep^{io}. Vbi opus habuit fœno, & anhelitu animalium, per quem omnia facta s^{ent}. Ioan. 1.

6. *PASSVS SVB PONTIO PILATO.*

Quis? filius Dei. Quomodo? flagella innumerabilia, contumelias inauditas, dolores incredibiles Pro quibus? pro me, quia sciebat, quàm ingratus essem futurus. A quibus? Ab hominibus vilissimis & crudelissimis. Quare? Pro mea Salute.

7. *CRUCIFIXVS.*

Pro me est crucifixus. Quis? Filius DEI. Cum quibus? in medio duorum latronum. Vbi? In monte Caluarie, infami & foedo. Quo tempore? cum totus mundus iret Hierosolimam. Quo modo? Nudus omnium ludibrijs expositus. O spectaculum verè miserabile!

8. *MORTVVS.*

Mortuus est pro siti, vt nos inebriaret suo sanguine. Perdidit vitam suam, vt nobis daret vitam, is qui omnibus dat vitam, ô anima! quid cogitas? quid dicis? quid respondes ad hæc?

9. *ET SEPVLTVS.*

Propter me voluit corpus suum fieri cadaver. O res stupenda! Et quadraginta horis permanere in sepulchro, ô rem dictu mirabilem!

10. *DE-*

COMMUNIONE. 19

10. DESCENDIT AD INFEROS.

propter me, meamque salutem descendit ad infernum, ut me liberaret ex illo. O quoties iuissem ad infernum, si ille non me retinisset, o quoties sua potentia manu me extraxit ex eo?

11. TERTIA DIE RESURREXIT à mortuis.

Propter me, meamque salutem tertio die resuscitatus est à morte, agendo cum suis paucis fidelibus amicis, consolando eos, comedendo cum illis, ostendendo illis sacrum suum corpus, nulla habita ratione præteritæ offensæ, denique omnibus modis solando & confortando illos, cum tamen eorum opera non egeret.

12. ASCENDIT AD COELOS.

Propter me meamque salutem, ascendit in celum, accepturus pro me possessionem paradisi, ubi me exspectat cum incredibili desiderio, cum tota cœlesti curia: ut sine timore in æternum frui possim Sanctis. Trinitate conuersari cum beatissimis nobilissimisque spiritibus, & temper abundare gaudio, pace, & iubilo. Atque hac de causa fecit nos, & in Sanctissimo Sacramento præsens adesse voluit nobis miseris creaturis.

13. SEDET AD DEXTERAM

Dei Patris.

PIO

20 DE FREQUENT.

Propter nos & nostram salutem sedet ad dexteram Patris, habendo continuam nostri memoriam. Memoria dulcis, memoria sancta, memoria salutifera, semper interpellans pro nobis continenter apud Patrem. Quid verò impetrat? pacem, reconciliationem, & peccatorum remissionem. Pro nobis continuè suas cicatrices ostendit æterno Patri, eique offert, sanguinē, vitam, & mortem suam. Mater verò pro nobis monstrat filio suo pectus, quo cum lactavit; filius monstrat Patri vulnera, eorumque cicatrices. Quid filius potest negare matri, & Pater filio?

14. INDE VENTURVS EST

indicare viuos & mortuos.

Propter nos & gloriam nostram, veniet gloriosus in die iudicij, vt laudet nos in præsentia totius mundi, & in summa gloria eucat nos gloriosos in cæleste regnum; vt exaltet eos, qui hic fuerunt humiliati, vt glorificet, qui hic contempserunt propriam gloriam.

15 Credo in SPIRITVM

sanctum.

Propter nos & nostram salutem misit Spiritum Sanctum, spiritum amoris, spiritum pacis, spiritum pietatis, suauitatis & omnis consolationis, vt semper
cum

COMMVNIONE. 21

cuna amaremus, semper lætaremur,
semper cum eo vniti essemus suauissi-
mo amoris vinculo, & essemus sancti,
& sicut sancti Patris filij. Pleni etiã Spi-
ritu sancto, semper sancte viueremus. ac
deniq; in celo in omnium angelorũ so-
cietate cantare possemus, S A N C T V S,
S A N C T V S, S A N C T V S. Apoc. 4.

16. S A N C T A M E C C L E S I A M
Catholicam.

Propter nos, & quisque dicere potest
propter me & meam salutem, fecit San-
ctam Ecclesiam Catholicã, quæ vt ma-
ter me dulcissimo lacte verbi Dei abla-
ctaret, & sanctis. Sacramentis pasceret,
& nunc in hac re, nunc in illa, nunc hoc
modo, nunc alio me excitaret ad am-
andum, laudandum, sibi que seruiendum,
vt tandem cum eo regnare possem.

17. S A N C T O R V M C O M M V -
nionem.

Propter me permisit sanctos fatigari,
mortificari, & affligi, vt me meritorum
eorum faceret participem, eaq; vt mea
propria semper æterno Patri offerre
possem, de que solum merita Sanctorũ,
verum etiam vt merita sancti Sanctorũ,
velut hæreditatem meam & patrimo-
nium meum, & rem meam propriam
offerrem eidem æterno Patri.

18. REMISSIONEM PECCATORVM.

Propter me, inter alia, instituit Sacramentum Pœnitentiæ, vt semper habeam modum purgandi me ab omnibus peccatis, & in gratia eius perseuerandi. Et propter hoc ille natus est, vixit, mortuus est & sepultus, descendit ad inferos, resurrexit & in cælum ascendit.

19. CARNIS RESURRECTIONEM.

Propter me meamque gloriam & consolationem, resuscitabit carnem meam, vt sicut cum ea seruiui Deo, sic cum eadem semper perfruar in cœlo. O fœlicem illum, qui in hoc mundo carnem suam castigat! vt possit semper regnare in cœlo!

20. VITAM ÆTERNAM AMEN.

Propter me fecit vitam æternam. Propter eandem & me creauit, me redemit, me vocauit, me iustificauit, & magnificauit, vt simul cum eo gaudeam in Regno ipsius, in Regno pacis æternæ, gaudij æterni, & quietis æternæ, ac simul cum illis beatissimis spiritibus laudem in cœlo, diuinam suam maiestatem in sæcula sæculorum Amen

Sic fiat.

MEDI-

MEDITATIO VEL
ORATIO IN DOMINICAM
ORATIONEM ACCOMMODA-
ta ad Communican-
tes.

OMNIPOTENS ſēpiterne Deus
immensas gratias ago, quod mihi
animum & opportunitatem dederis to-
ties recipiendi, ſanctiſimum tuum cor-
pus, animam & diuinitatem in ſanctiſs.
Sacramento, quid ego miſer rependā
pro hoc tanto beneficio? Si haberem
mille mundos, & omnes tui amore re-
linquerem, an ideo poſſem ſatisfacere
tibi, vel pro vna vice quate recipio? Si
haberem mille vitas, imo quotquot
principio mundi fuerunt hucusq; , ac
omnes pro te exponerem morti, num
poſſem rependere vobis quā hoc benefi-
cium? Vocasti me ad rem tam honori-
ficam & nobilem, cū eſſem vilis & in-
digniſſimus, alioſque multos præteriſ-
ti, qui tibi gratiores fuiſſent. Præparaſti
pro me omnia neceſſaria, vt ſæpè his nu-
ptijs ſanctis poſſem intereſſe. Abſint
ergo in poſterum impedimenta omnia,
recedat timor & anxietas; pudor & ve-
recundia huius mundi euaneſcat, &
quicquid peccata meā afferre ſolent.

P A T E R

DE FREQUENT.
PATER NOSTER.

Quare, quaeso, anima mea non semper gratias agat, non semper benedicat, non semper de te cogitet, non semper te laudet? cum venias ad me toties tanquam Pater, & venias, ut me diuore reddas, ut gratia tua, omnibusque celestibus bonis repleas? Quid vis mi Pater, ut petam à te, ego tam malus filius? Ecce peto à te verum Spiritum Filij, ut sine vilo timore seruili, cum multa fiducia te recipiam in sanctissimo Sacramento.

Ⓜ QUIES IN COELIS.

Fac ut sim purissimum, lucidissimum, & castissimum quoddam cælum, quando te recepero, qui creasti cælum, & omnia quæ in eo sunt. Da mihi gustum aliquem eius voluptatis & foelicitatis, qua Sancti omnes iam tecum fruuntur in cælo, ut in posterum non terrena, in cibis terrenis, sed caelestia in hoc cibo caelesti quaerere possim.

SANCTIFICETVR NO-
men tuum.

Da mihi gratiam tuam, ut dignas laudes, & gratiarum actiones pro hoc beneficio referam, ut sanctificem nomen tuum, & laudem; ut bonitatem, & maiestatem tuam omnibus qui te ignorant annun-

COMMUNIONE. 25

annunciem, vt in omnibus actionibus
meis gloriā non meam, sed tuā quærā.

ADVENIAT REGNUM TVVM.

REGNA semper in corde meo quod
ego hodie pro liberalissimo dono tibi
offero. Non regnet in eo Dæmon vel
spiritus immundus, non mea foetida ca-
ro, quæ semper pugnat aduersus spiri-
tum, non amor mundi inimicus vester,
multò minus autem peccatum, quod
solum te fecit agi in cruce.

FIAT VOLUNTAS TVA, SI-
cut in celo, & in terra.

DOCE me Domine vt faciam san-
ctam voluntatem tuam, in omni loco,
omni tempore, in omni negotio, la-
criter, pròptè, hilariter, & delectabiliter,
sicut faciunt eam omnes dilecti tui, an-
geli, & Sancti tui homines in celo.

PANEM NOSTRUM QVOTI-
dianum da nobis hodie.

PETo à te suppliciter ardentissimum
desiderium erga hoc sanctissimum Sa-
cramentum, erga verum panem Ange-
rum. Peto continuum eius gustum: pe-
to cor mundum ad recipiendum, lin-
guam mundam ad tangendum, mini-
strum promptum & facilem ad dandū,
& intentionem rectam ad illū conser-
uandum. **C** **ET**

26 DE FREQUENT.

ET DIMITTE NOBIS DEBITA nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris.

DA mihi remissionem omnium peccatorum meorum, odiumque eorum & promptitudinē ad faciliē condonandum, amore tui omnes iniurias mihi illatas.

ET NE NOS INDUCAS IN tentationem.

CONTERE praesentia tua Satanam sub pedibus nostris, ne tentationibus eius, vel assentiar deceptus, vel cedam afflictus: da mihi gratiam, ut tam in adversis, quam in prosperis æquitatem & constantiam a se mihi conservare valeam.

SED LIBERA NOS A MALO.
Amen.

LIBERA nos ab omnibus peccatis & malis, ut omnibus horis paratus esse possim, te in hoc Sacramento recipere, & diuinam vestram Maiestatem laudare per infinita sæcula sæculorum, Amen.

MEDI-

MEDITATIO DE SALVATIONE
*Angelica, accommodata
 ad Communicantes.*

PIE credi potest Angelum custodent alloqui Animam eius, qui sapè Panem Angelorum sumit, ijs verbis, quibus Angelus Gabriel allocutus est Virginem Mariam salutando eam, & magna cum reuerentia & suauitate dicendo: *Ave, hoc est, sine vane-
 Lnc. i.*
 pe sine peccato. Nam per aduentum Domini in SS. Sacramento, remittuntur ei omnia peccata venialia praterita, ac presentia etiam mortalia occulta, quorum non meminit, vel de quibus non habuit sufficientem contritionem: gratiam quoque accipit ea in posterum non committendi.

GRATIA PLENA.

NON est plena est gratia anima illa, quæ toties recipit auctorem gratiæ? fontem omnis gratiæ? & cum, qui euacuare voluit omnes venas suas sanguine, ad implendum eam gratia? qui imprimis ad hoc in mundum venit, vt totam compleret gratia, qui continenter ei astat, & cor pulsat, vt ditet illud sua gratia, di-

C 2 cendo

28 DE FREQUENT.

cendo ad illam. Filia da mihi cor tuum, multisq; modis orando, & varijs modis vrgendo, vñ abundantem gratiam ab se postulet. Non alia de caussa ad mēsam angelorum accedit, quam vt impleatur cœlesti gratia, cum hoc Sacramentum vocetur Eucharistia, hoc est, bona gratia.

DOMINVS TECVM.

NONNE habet Dominum secum anima illa, quę toties recipit Patrem, Filium, & Spiritum sanctum in hoc Sacramento? Nonne habet Deum secum, qui toties recipit humanitatem & diuinitatē Christi benedicti? Nonne habet Dominum secum illa, quę hospitio recipit Christum, eum quę sepelit in corde suo, & recipit in Sanctissimo Sacramento?

BENEDICTA TV IN MVLIBUS.

NONNE potest vocari benedicta, foelix, & verè beata anima illa, quę toties à Deo visitatur, toties diuina præsentia honoratur, & facta est, quasi Mater Dei, ac Templum Spiritus sancti? Tabernaculum Sanctiss. Trinitatis. Reliquarium sanguinis Christi, quę facta est sola manu Dei, & pascitur carne Filij Dei?

ET

ET BENEDICTVS FRVCTVS
ventris tui Iesus.

HAEC quoque verba suo quodam modo illi conueniunt. Benedictum enim est os, quod recipit hunc benedictum fructum I E S U S M. Benedictus venter, qui eundem portat & retinet. Benedicta memoria, quæ eius recordatur. Benedictus intellectus, qui de eo cogitat. Benedictum cor, quod eum amat, ex quo procedunt cogitationes castæ, desideria sancta, amores cœlestes, & fructus diuini.

SANCTA MARIA MATER
Dei, &c.

NO C A R I potest anima illa, Sancta, & Mater Dei, quæ, dum communicat, recipit Sanctum Sanctorum, eundemq; in se portat, quem Beatissima Virgo portauit.

QVA SVAVITATE
ET INDVLGENTIA, CVM
TALI ANIMA, CONVENIEN-
ter verbis orationis Dominicæ,
Pater cœlestis a-
gat.

A N I M A meæ quæ sæpè fis parti-
ceps Sanctissimi Sacramenti, sæ-
pè

pè recipis Patrē misericordiārū, securè
 potes & debes, tanquam filia dilectissi-
 ma & gratissima, ad Deum velut ad Pa-
 trem accurrere: non ab illo fugere, quā-
 do nec à te fugit. Neque verò finge tibi
 illum austerum, sæuum, & terribilem,
 sed suavissimum, amantissimum indul-
 gentissimumque Patrem: experiris e-
 nim indies ipsius liberalissimam mis-
 ricordiam, suavitatem immensam, in-
 credibilem benevolentiam. Atq; ideo
 appellare eum debes, *Patrem nostrū*, &
 postulare omnes gratias, quæ in oratio-
 ne Dominica continentur, offerendo
 illi illam quasi supplicationem: deinde
 audi, quid Deus tibi respondeat, nempe:
Confide filia, remittuntur tibi peccata tua.
 O filia, non ancilla, confide, quia om-
 nia peccata tua tibi remissi, omnia dele-
 ui, omnia condonaui. An ignoras, quò
 lux tendit, ibi fugari tenebras? quò vita,
 fugere mortem? quò ingreditur Deus,
 daemonem cum peccato euanescentes?
 Nescis stabulum, in quo natus sum, con-
 uersum in paradisum? desertum in quo
 vixi in domicilium Sanctorum? crucē
 tam operè honoratam, sepulchrum fa-
 ctum tam gloriosum? Et quare mihi
 placuisset hodie versari tecum, nisi quia
 tu es deliciae meae, vt redderem te
 in

COMMUNION. 31

in meo conspectu gratiosam, ut darem tibi spiritum filiae? Et si tanquam filia me recipis, & tanquam filia te conspectui meo sistis magna cum fiducia, quare mihi non debes fidere? cur trepides, ubi causa nulla est trepidandis? cur anxiosa sis, si bene confessa es? Aut si nescis te à me in filiam susceptam, iam nunc accepto te in filiam, & te tracto velut filiam carissimam. An ignoras me propter te condidisse caelos? An nescis, me propter te proprium filium de caelo misisse, illumque à puero pro te coepisse profundere & sanguinem, & lachrymas quando est circumcisus; datumque illi nomen IESU? Hinc eam quotidie dieis, *Sanctificetur nomen tuum*. An nescis me illum fuisse seruum hominum, & te facerem reginam caeli? possesque dicere, *Adueniat regnum tuum*. Num ignoras, me autore eum se humiliasse, tuique amore obedisse usque ad mortem crucis, ut tu posses dicere, *Fiat voluntas tua, sicut in caelo & in terra*? Nescis me filio meo dedisse manducandum panem doloris, panem hordeaceum, ut tu posses semper vesci lapido pane verbi mei? reliquisse item eum propter te in hoc sancto Sacramento, ut eius carne pasceretur, sanguine inebriaretur, ac denique conuiuia meus esses, & omni die

postulare à me posses panem quotidiana-
 num? Quomodo verò permetterem te
 meae mensae assidere, si essem tibi ira-
 tus, vel non amarem te, quasi carissimā
 filiam? An ignoras me omnia peccata
 tua imposuisse filij mei humeris, & me
 eius satisfactione optimè contentum
 esse, sanguinem quoque eius totum ti-
 bi reliquisse, vt omni aere alieno te sol-
 ueres, ac diceres, *Dimitte nobis debita no-
 stra?* Quem sanguinem tu recipis, quoti-
 es meum filium recipis: ratione cuius,
 non respicio ad peccata tua: amor siqui-
 dem non intuetur defectus: & in te non
 considero, quod tuum, sed potius quod
 meum est, non oculo iudicis, sed Patris
 boni & suavis. Si enim in tua peccata o-
 culos conijcerem, qua ratione te fecis-
 sem? Feci enim te rationalem, non irra-
 tionalem, Christianam, non infidelem,
 Catholicam non hæreticam, non vanā,
 nec mundanam. Et idcirco pascio te coe-
 lesti manna, non allijs & capis Aegyp-
 ti: manna spirituali, non carnali. Nonne
 scis me passum esse meum filium cruci
 affigi propter te, & vt ignosceret illis,
 qui illum spoliabant bonis suis, fama &
 vita, vt tu quoque ignosceres inimicis
 tuis, & diceres, *Sicut & nos dimittimus
 delictoribus nostris?* & vt tibi omnem
 scrupu-

scrupulum & timorem peccatorum ad-
 merem? Nam si ego volebam igno-
 scere inimicis meis, qui tam crude-
 liter in conspectu meo dilectissimum
 filium meum occiderant: ob quam
 rem terra obstupuit & tremuit, obstu-
 puit Sol, & obscuratus est, obstupuere
 petrae & scissae sunt, ac monumenta a-
 perta sunt, obstupuere quoque mortui,
 & resurrexerunt: an putas me nolle i-
 gnoscere tibi, quae me agnas, & vis esse
 mea? Vitam dedi inimicis, & sinam pe-
 rire meam filiam? Filium meum volui
 mori pro te, cum nolles esse mea, & iam
 cum vis esse mea, obliuiscar tui? Tam li-
 beralis & misericors fui interfectores
 mei filij, & parcus ac seuerus ero tecum?
 quae toties in cor tuum suscipis meum
 filium? Quid tandem cogitas filia mea,
 deliciae meae, voluptas mea? Cum vana
 adhuc esses, & tergum mihi verteres,
 amaui te, & expectaui, toleraui, & ab in-
 finitis periculis liberaui, bonum que pro
 malo rependi: & nunc cum vis tota esse
 mea tergum vertisti mundo, cum pec-
 cati renunciaasti, parata potius mori,
 quam me offendere, cum inuitas me in
 diuersorium cordis tui, memoriam tui
 abijciam? tibi tergum vertam, mala pro
 bonis reddam? An latet te, quod permi-

ferim filium meum quadraginta dies,
 & quadraginta noctes in deserto dege-
 re cum bestijs, ne tu ab vlla tentatione
 vincerere, & posses dicere: *Et ne nos in-
 ducas in tentationem?* An nescis, ad libe-
 randum te omni incommodo, me fili-
 um meum onerasse omnibus incom-
 modis? quomodo ergo in mentem ve-
 nire tibi potest, quod tibi malè velim,
 vel non ex animo faueam? certè si tibi
 malè vellè, te permisissimè facere, quod
 alij faciunt: Potèstne cogitare me tibi vel-
 le aliquid mali facere, si tibi dedi me ip-
 sum? si præteritorum memineras, intel-
 liges quàm benè tibi voluerim, cum ef-
 fecerim, vt pro te filius meus moreretur
 in cruce. Si verò futura consideres, ecce
 præparavi tibi regnum meum, vbi cum
 desiderio expectaris à me cum tota cæ-
 lesti curia. Estne hoc signum amoris, &
 non malæ voluntatis? Si spectes præsen-
 tia, ecce carne & sanguine filij mei pas-
 ceris. Age ergo anima, depone scrupulū
 omnem, pone omnem metum inordi-
 natum, & sicut ego ad te venio q. amabi-
 lis pater, sicut tu quoque veni ad me, vt
 amabilis filia. Ecce ego te quotidie fa-
 cio mihi lucidissimum cœlum, vt habi-
 tē in abdito cordis tui: quo ego venio,
 vt te efficiā purū, vt te impleā pace, fere-
 nitate.

COMMVNIONE.

35

nitate, iucunditate, & omni bono. Ecce tibi Iesus, qui venit, vt sanet te, non vt mactet: cui naturale est vt se morti tradat, ne tradat alios. Accipe ergo illum lato corde. Ecce ego venio, vt regnem tecum. Si ego ero tecum, quis erit contra te? Si ego te regam, quid tibi de erit? Non sum tyrannus, neque more tyranni accedo: sum Dominus tuus suavis & mansuetus: & corde plane paterno venio tibi obuiã, vt recipiam te quomodo recepi filium Prodigum: te consoletur, quem admodum illum consolatus sum, *LUC. 15.* quando commota sunt viscera mea paterna. Ecce notũ est tibi, quid ego venio lim. Voluntas mea sanctificatio tua, vita tua, foelicitas tua. Ecce tibi signum manifestum à me: carnem suauissimi filij mei do tibi. Quas alias delicias maiores tibi dare possem: quod donum benignius: quem alterum filium? Ecce remissa tibi à me sunt peccata omnia preterita & præsentia. An enim putas tam me futurum in te liberalem, vt darem tibi filiũ meum, si quid esset in te quod meos oculos offenderet? Ecce tibi arma aduersus omnes tentationes, quibus te tueri possis ab omni malo. Accipe igitur frequenter cum intima lætitia & alacritate animi: vt mihi

C 6 rem

86 DE FREQUENT.

rem gratam facias : cui deliciae sunt esse tecum. Hanc enim ob rem feci te capace me, ut me tibi semper dare possem : neque puto me ququam tibi dare, cum meipsum non do.

QVID ANIMA PIA
POSSIT DEO RESPON-
DERE?

BENEDICTVS sis, Domine mi, qui mihi & voluntatem & facultatem largitus es, tam saepe fruendi sanctissimo corpore, anima & diuinitate tua, in SS. Sacramento: quid tibi pro tanto beneficio restituam? Si mille haberem mundos, atque hos omnes tui amore relinquere: poterem ne vel vnius communionis liberalitati sic respondere? Si mille haberem vitas, in id verò, quot vitæ ab orbe condito fuerunt: hasque omnes pro te paratus essem amittere: possemne sic tuum beneficium æquare? Tu me Domine, vocasti ad tam sublimem & excellentem honorem, cum ego essem indigna: reliquisti autem tam multas, quæ gratiores tibi erant quàm ego. Tu fecisti, ut omnia essent aptè comparata, ut possem saepe venire ad has sanctas nuptias. Aufer à me quæso impedimē-
ta om-

COMMUNIONE. 37

ta omnia: & nunc aufer à me timorem
& angorem, quē mea mihi peccata ad-
ferunt. Cur non semper anima mea tibi
gratias agat, sēper te benedicat, semper
te cogitet, te laudet? Et quoniam venis,
vt pater ditissimus, ad locupletādū me,
quid vis, vt petā à te? Ecce habeo quod
petam. Peto ante omnia spiritum veri
filij, vt sine timore confidenter ad te in
hoc Sacramento accedam. Fac vt sim
purissimum, lucidissimum, castissimū
coelum: cū recipere debeam te, qui &
fecisti coelum, & maximum in celo ho-
norē habes. Da mihi gratiam, vt dignē
te laudē, & gratias agā ob hoc beneficiū
vt in me sanctificetur nomen tuū. Sine
enim tua gratia nemo te dignē laudare
potest. Regna tu sēper in corde meo,
cuius ego tibi nunc plenissimam facio
potestatem. Non regnet in me diabolus
spiritus immundus: non mea caro fœ-
tida, semper inimica spiritui: non pec-
tum, non amor mundi hostis tuus, qui
te egit in crucem. Doce me facere vo-
luntatem tuam semper, & vbiq̄ue, in
rebus omnibus, promptē, alacriter, & cū
amore, sicut fit in celo. Peto à te ar-
dentissimum desiderium huius S. Sa-
cramenti: suauitatem perpetuam: cor
mundum ad illud recipiendum: linguā

C 7 puram

puram ad tangendum: ministrū promptum ad dandum: intentionem rectam ad conseruandum.

Da mihi peccatorum omnium veniam: & odium aduersus illa: da mihi animum facilem ad omnes iniurias condonandas, pro amore tui. Arma me te ipso, vt nullus hostis meus, aut tuus mihi noceat. Libera me ab omni malo, vt singulis horis paratus sim recipere in hoc sancto Sacramento, & laudare diuinam Maiestatem tuam per infinita sæcula sæculorum, Amen.

**EXHORTATIO AD
HOMINEM, QUITAM SÆPE
peccatus est à Deo ad cœlestes epulas, ne eas inter-**
mittat.

QUAE MADMADM tenere: flosculorum plantæ, quotidie rigari assuetæ, si rigari desinant, paulatim pallescunt, & colorem amittunt: pereunte simul & odore, & sapore: ita docent viri Sancti, & quotidiana experientia fieri illis qui soliti Sacramenti huius cibo sapius nutriti, ab eo postea abstinere.

2. Si eos Dominus accusat, qui ad ipsius nuptias contempserunt venire: quid faciet

ciet ijs, qui gustatam semel nuptiarum
suauitatem repudiant?

3. Quanto est maius beneficium, quo
Princeps quispiam priuatum hominem
afficit: tanto maior est indignatio, si be-
neficium contemnitur, & pro nihilo
ducitur,

4. Si Rex Assuerus repudiãuit vxorem,
quòd ad ipsius mensam inuitata venire
nollet, & aliam duxit, & à priore iubens
auferri gemmas omnes, & mundum
muliebrem coram se transferri iussit in
alteram: quid faciet Deus illi, qui post-
quam ad suum conuiuium accesserit,
postea tamen fastidit?

5. Si tam grauiter animaduertit Deus
in Eãam, quòd vnum pomum p̄eter
mandatum edisset, quomodo animad- *Genes. 22.*
uertet in eos, quos cum ipsa inuitãrit
ad suã mensãe delicias, quibus cum gu-
stum dederit carnis suã duleissimã, in
qua est vita, tamen hãc relinquunt, vt im-
pleant se alijs & cãpis Aegypti?

6. Si populum Israel, qui ad mannã,
suauitatem gustatam nauseabat, & co- *Exod. 16.*
turnices postulabat. ita Deus puniuit, vt
inter cibum mortẽ in ipso immitteret:
quid fiet ijs; qui verum manna coeleste
postquam gustarunt, contemnant?

7. Vt Esau, cum pro pulte lentiũius pri- *Genes. 25.*
moge-

mogenituræ vendidisset, in totum vitæ tempus doloribus conflictatus est: sic pleni miserijs & angoribus reliquam vitam transigunt, qui exiguam ob rem Christum primogenitum fratrem nostrum in Sacramento contemnunt.

8. Vfus Sacramentorum certissima est ratio salutis adipiscendæ, à peccatis abstinenti, ornandi se virtutibus, vincendi omnes tentationes, insultus omnes fortiter sustinendi. Itaque qui gustatum hoc Sacramentum relinquit, relinquit rectissimam viam ad salutem, & breui tempore implebitur omni genere peccatorum.

Cant. 1. 9. Spōsus ad Sponsā in Canticis: *Si ignoras te inquit, o pulcherrima inter mulieres, egredere, & abi post vestigia gregum.* Quasi diceret: O anima sponsa Dei, gratiosa apud Deum, quotidie visitata à Deo, si non agnoscis hanc gratiam, si non æstimas, si non curas, si pateris tibi perire, peiores gregibus brutorum animalium.

Heb. 9. 10. D. Paulus ad Hebræos scribens, affirmat eum, qui semel gustauerit Spiritus sancti dulcedinem, deinde eam relinquent, vix posse iterum gustare, quid fiet ergo illis, qui tantam suauitatem, tam sæpè in Sanctissimo Sacramento gustarunt, & tamen gustum illum volentes amittunt. 11. Vt

COMMVNIONE. 41

11. Vt filius prodigus, dum erat in domo patris cibi & suauitatum habebat satis, posteaquam reliquit patrem, incidit in magnas calamitates, vt panem moreretur fame: sic euenit ijs, qui dulcem victum huius Sacramenti deserunt. *Luc. 15.*

12. Vt Christus Dominus grauissimè conqueritur de Iuda: si inquit, *inimicus meus maledixisset mihi, sustinuissem utique.* Tu autem homo, qui debebas mecum dulces cibos, prodidisti me: Sic credendum grauissimè Deum offendi ingrato illorum animo, qui cum toties in ipsius mensa dulcissimum Sacramenti panem gustauerint, tandem ipso relicto ad mundum, id est, inimicum Dei se transferunt. Vt igitur illis, qui tantis quotidie à Deo beneficijs acceptis, ventuntur, retrò. Melius & ipsis erat, si nunquam nati fuissent. Sicut Dominus Deus volens sibi animam aliquam vnire, ac proinde & ad Sacramentorum frequentationem attrahere, omnia impedimenta conatur ab illa remouere: sic quando eam ad se attraxit, re ipsa remouet illa: quare & ipsa, cum quotidie à Deo inuitetur ad nuptias sedulo cauere debet, ne alicui rei se addicat, quæ eam impediatur. Vnde si, verbi causa, aliquem impediatur, quod nimiùm additus sit filijs, Deus illi tollet. *Idem*

Idem dicendū de opibus, recreationib⁹,
 & id genus similibus, atque in ijs faciet
 illum maiorem sentire crucem, in qui-
 bus cogitat se maiorem percepturum
 voluptatem. Et hæc est vna è maximis
 Dei misericordijs, vt etiam coacti ad e-
 um confugiamus Ait Chrysoſt. Deum
 esse amatorem admodum zelosum. Et
 sicut qui amat fœminam aliquam tan-
 quam sponsam, non sustinet in amore
 riuales: vnde si auertat sponsam in quẽ-
 piam alium oculos conijcere, ac proin-
 de eum magis amare, mox destinat illũ
 ad cædem, vt amorem omnem sponsæ
 in se conuertat: sic Deus, cum aduertit
 nos amorem nostrum cõuertere in res
 creatas, mox eas è medio tollit. Cuius
 rei clarũ exemplũ habemus in testa-
 mēto veteri illorum, qui è populo Dei,
 cum contempto manna, carnes concu-
 piſſent, miserrimè sunt trucidati. Et in
 nouo testamento eorum, qui ob nega-
 tiones, ob emptam villam, ob ductam
 vxorem & alias recreationes nuptias re-
 spuerunt & malè perierunt, neq; enim
 malum erat, aut ducere vxorem, aut vil-
 lam emere, aut iugabouum probare, sed
 malum erat vxoris, mariti, filiorum, o-
 pum, honorum amorem interponere
 amore Domini D E I, quia auocabat
 ab

Exod 16:

Luc. 14.

COMMUNIONE. 43.

ab aditu nuptiarum Dei, hoc est, communione sanctorum Sacramentorum. Vnde liquet affectus nostros inordinatos efficere, tum vt Sacramenta non frequentemus, tum vt suauitatem illorum non sentiamus, & ideo Deus nobis offenditur.

Si Deus aperire dicat, volentem venire post se, ac proinde & videre illum ac gustare in Sacramentis sanctis, debere abnegare seipsum, tollere crucem suam, & sequi ipsum; quomodo gustabit eum, qui affixus est rebus mundi, & suae voluntati? Et si discipulus eius esse non potest, qui non odit patrem, matrem, filios, uxorem, ac insuper seipsum, quomodo poterit eius esse discipulus, qui inordinate diligit seipsum, quarit seipsum, & nimium afficitur erga seipsum? Certè si Deus velit eum affici ad se, & venire eum sibi, necesse est, vt eum mortificet in re illa, quam inordinate amat, & qua impedit amorè diuinum. Legimus Deum B. ANGELE de Folingio sustulisse maritum cum liberis, vt ne amorem eius erga se impedirent. Idè legitur de B. Catharina Genuèsi. De alia quoq; sancta, cū quodam die marito & tribus filijs priuaretur, eā gratias egisse Deo, eò quòd deinceps occasionē haberet.

haberet diligentius ei seruiendi.

Gen. 22.

Propterea Deus Abrahamo, eadem filij imperavit, ut ostenderet nullum amorem diuino esse anteponendum, ne videlicet vnquam impediamus, quo minus illum amemus & accipiamus in Sacramento. Hæc est vestis illa nuptialis, qua Deus ornari vult omnes, qui veniunt ad suas nuptias. Quomodo ergo ad has accedet homo coopertus amore mundi? qui cogitat excipere se in Sacramento eum, qui diuitias nequaquam amet, quare & semper fuit pauper: qui honores respuat, quare semper habitus est contemptui; qui voluptates carnis non cupiat, quare & plenus fuit dolorum, qui non amavit inordinatè parentes, ut qui nec propter carissimos discipulos, nec propter matrem, quam tenerrimè, amabat, quicquam voluerit quod patendum esset, nec ipsam mortem declinare.

Excipitur in hoc Sacramento, ille, qui nudus pepedit è cruce sublimis à terra; ut sciamus nos si ipsius esse velimus, debere esse nudos ab omnibus affectionibus inordinatis, & eminere supra amorem omnium terrenorum. Alioqui apprehendet scilicet si agellum, & exturbabit has res, quæ sanctum ipsius templum violant, & locum reliquiarum suarum maculant.

CON-

CONSIDERATIONES DE
 vtilitate frequentationis Sacra-
 mentorum.

QVemadmodum simulac Iudæi cœ-
 perunt fastidire manna cibum opti-
 mum & suauissimum, qui huius Sacra- *Exod. 16.*
 menti præferabat figuram, successit sta-
 tim appetitus aliorum & cæparum &
 carnum Aegypti: sic etiã vt primum
 cœperit radium cælestis huius manna
 corporis Christi, succedunt subito re-
 rum carnalium & terrenarum cupidita-
 tes.

Vt illi dum murmurauêre contra
 Moysen & Aaron, quod eos ex Aegy-
 pto eduxissent, & eò reuerti velle cœpe-
 runt: sic & isti incipiunt de Confessari-
 is conqueri, de quæ ijs qui huius boni il-
 lis auctores fuerunt: sæpè etiã optant
 nunquam hoc modo cœpisse viuere,
 cum redeunt in memoriam suarum vo-
 luptatum, quibus olim consumebant
 tempus: neque cogitant se tunc infæli-
 cissimam seruituræ seruiuisse Diabolo.

Vt Deus Iudæos cum murmure pre-
 cantes, tamen exaudiuit, misitque illis
 iuxta desiderium ipsorum copiam co-
 turnicum: sic Deus sæpè iustè infensus
 tam ingratis animis sinit illis euenire;
 quæ

quæ cupiunt vt paulatim intermisſo Sa-
 cramentorum vſu, dent ſe hilaritati, vt
 minus anxio animo ſint de peccatis,
 quàm antè, vt denique ſuauitatis planè
 nihil ſentiant in Sacramentis, adeoque
 rideant frequentius communicantes.
 Sed quemadmodum illi cùm maximè
 coturnicibus edendis vacarent, ſubitò
 dirumpi & mori cœperunt, tam quæ a-
 cerbam habuerunt cœnam, antè tam
 impudenter ſſagitatam. nam tantif-
 per dum coturnices primum vident,
 mirantur, captant, deplumant, coquunt,
 guſtant, hilaritas erat; mox autem vo-
 luptatem hanc luant acerbiffimo ſup-
 plio. ſic & cuiusmodi hominibus eue-
 nit. Ad extremum enim temporum illi
 fallaciæ & ſuauitates illæ pereunt, ipſo
 cum dolore viuunt, cum angore mori-
 untur. Certè enim qui ſeminat ſpinas,
 vuas non colliget: & qui folia plantat,
 non comedet ficus: vt in Euangelio pro-
 nunciat Chriſtus.

Luc. 6.

QVIBVS TERRORIBVS SA-
 than quosdam à crebra commu-
 nione, ſoleat abſter-
 rere.

SOLAT Diabolus, inter cæteras artes
 timorè immittere ijs, qui ſæpè com-
 municant, vt aut vteantur, ne minus
 rectè

COMMVNIONE. 47

rectè confessi sint, aut vt suspicentur peccatum in eo se admisisse, vbi nullū est, aut si quod est, fingit maius, quàm sit, aut si horum nihil potest efficere, vt tam sibi malè compositi, tam inepti appareant, vt sibi ipsi videantur non esse tolerabiles. Addit huc etiam, vt putent quicquid agant, id aliquem habere defectum, totamque vitam suam plenam esse huiusmodi defectum maculis.

2, Immittit hos timores ex mera inuidia, quod hos videat esse apud Deum tam gratiosos: Vti olim fœlicitas Adami effecit, vt inuidia rumperetur, nec desisteret prius quàm illum eiecisset è paradiso. Itaque vnā ex duabus obtendit causam, vel eam facit, vt videantur peccata, quæ nulla sunt, aut grauiora quàm sunt: vt propterea rædō Sacramentorum effecti propter suam, vt putant indignitatem, ijs abstineant: vel si id non potest, vt eorum gustatum spirituales sic occupet, rebus aduersis & perpetua tristitia, vt suauitatem Dei in hoc Sacramento non sentiant.

3 Hac etiam arte fallit Diabolus. Diffidentiam immittit animo, vt minus credant Confessario, quā debent. Id autem eò facit, vt vel amittant meritum fidei, vel vt hac occasione Confessarium

48 DE FREQUENT.

sarium labore & molestia distrahant, seu confitendo, plus quàm debeant, seu easdem res odiose inculcādo: vel quod videat illos hāc diffidentia multum amittere bonorum, & spiritualium consolationum.

4. Plerumque hæc Diabolus conatur efficere, quia isti scrupli multum imminuunt de seruaore amoris in Deum. Qui enim tam anxius est, non habet Deum eo loco quo debebat potius tam sibi de Deo fingit opinionem, vt videatur Iudex esse mundanus quidam, admodum cauillosus, qui causas omnes & calumnias varijs modis inquirat, ne secundum reum iustè pronūciet. Certè enim si cognoscerent, quanto desiderio salutis ipsorum teneretur Deus, quantisque illos quotidie cumulet beneficijs, fieri non posset, vt huc tristitiæ & angoris delaberentur. Multo etiam minùs, si cogitarent, quem ipsi thesaurum, quod pignus beatitudinis gestarent in pectore, quando cor habent quod solū ad bona feratur, putetq; leuiora omnia supplicia quauis Dei offensione. Quod decretum, dum firmum certumque habent, semper parati, apri que sunt ad ritè communicandum: bis enim animus sic illos Dei amicos efficit, vt nulla possit tristitiæ

facere. Nam euss fortassè Confessarius erraret, tu tamen rectè communicas, ac præterea accedit tibi meritum fidei, cum fidem adhibes Confessario, id est, vicario Dei: accedit meritum obedientiæ, cum morem geris ita iubenti Deo: accedit denique meritum humilitatis, patientiæ, abnegationis suæ voluntatis ex amore Dei. Hæc quia videt invidus noster Diabolus omnibus modis agit, ut in pœnitentium animis fidem detrahat confessario.

- II. Remedium, Cardinalis Caietani hæc est sententia: Si quis anxietatis & angustie conscientie confessus sit, mediocriter acerbata præparatione, & inspecta non nimis negligenter conscientia: eum non debere, admittere dubitationes postea enascentes, rectenè sit confessus. Hoc potest sibi persuadere, omnia in se confessione exposuisse, aut singulatim, aut universè maxime cum huc accedit, ut paratus sit de integro confiteri, si ita esset opus, & confessarius id permittendum putaret.
3. Remedium est: consuetudinem facere cogitandi de bonitate, misericordia & clementia Dei quanto ille nos amore, quanta benevolentia; quantis, ut ita dicam, blanditijs nos foueat. Item que proponere menti imaginem eius suam

nem

COMMUNIONE. 51

nem, nostri amantem, benignam; qualē
scilicet illum esse, quotidiana declarant
beneficia: non rigidum, iracundū, calū-
niatorem. Cogita igitur tibi à D. N. id
dici, quod dictum est Apostolis: Tanto *Ioan. 1.*
tempore vobiscum sum, & non cogno-
uistis me? quasi dicat: Vide quanto iam
tempore, familiaritate mea per Sacra- *Ioan. 14.*
menta sis vsus? quo toto tempore, cum
nihil in me videris aliud, nisi amorem,
benignitatem, bonitatem, misericor-
diam erga te, tamen fingis tibi me seue-
rum & rigidum. An paruam te putas a-
moti meo facere iniuriam?

IV. Est considerare, quæ Sacerdos
sacram hostiam in manu ostendens, di-
cat. *Ecce agnus Dei, ecce qui tollit peccata
mundi.* Hic est, qui venit amore & suauit-
tate, vt Agnus, non seueritate, aut rigore
armatus, vt leo: non qui mortem, sed
qui vitam afferat: non qui tristitia, sed
qui iucundissima pace te impleat, qui
rosas optimarum cogitationum, non
tristium curarum cordi inserat.

V. Consideranda est narratio de filio *Luc. 15.*
prodigo, plena amoris, plena suauitatis.
Huic, cum pannis obsitum videret, nul-
lum asperius verbū dixit parens, nullū
gestum ostendit animi commoti, cum
tam miserum videret; ne curiosus qui-

dem aspexit tam lacero habitu: sed, ut
 primùm vidit, animum filij submissum
 & meliora cogitantem, victus affectu
 paterno accurrat obviam, amplexatur,
 suaviatur, vestibus illis abiectis exutum,
 novis exornat: hilaritatem indicit, ma-
 ctat vitulum saginatum, conuiuium in-
 struit. O suauem & iucundam narratio-
 nem: in qua hæc licet obseruare.

1. Quanta sit Patris cœlestis miseri-
 cordia; qui longè magis optet dare,
 quàm nos accipere: redeuntes amplexa-
 ri, quàm nos redire.
2. Ut primùm nos pœnitet, Deum
 non aspicere in nobis, quæ nostra sunt,
 pannos laceros, id est, peccata: sed quæ
 ipsius sunt, animam ad eius imaginem
 formatam, pretioso sanguine Christi
 redemptam.
3. Dei hanc esse consuetudinem, ut
 nobiscum mutet: pannos, id est, defectus
 nostros à nobis distrahat, in vicem do-
 net suam gratiam.
4. Eundem non tam curiosè, imo ca-
 lumniosè circumspicere & explorare
 eum, qui & peccata, & peccandi in po-
 sterum occasiones reliquit; qui que
 mortem iam ipsius posthabeat offensi-
 oni. Id quod demonstrauit in filio pro-
 digio.

5. Nos

COMMVNIONE. 53

5. Nos è contra debere, in quibuscun-
 que difficultatibus sine reformidatione
 ad ipsum accedere in Sacramento, ni-
 mirum tanquam mendicus ad diuitem,
 qui mendicitatem nostram opibus mu-
 tet, vt filio Prodigio contigit: tanquam
 infirmos ad medicum, qui omnibus
 morbis & debilitati medeatur: tanquam
 filios indignos tanto patre, sed qui nos
 dignos efficiat, qui que plura nobis da-
 turus sit, quàm nos petaturi: quod hæc
 sit illius natura, esse bonum & liberalē.
 Itaque quanto in maioribus nos vide-
 mus esse miserijs, imperfectionibus,
 & defectibus, tanto frequentius vsur-
 panda sunt Sacramenta, vel sæpius in-
 die, si liceret: dicendumque illud Prodi-
 gi, *Ibo ad Patrem meum, & quid ei dicam* *Luc. 15.*
 hoc nempe, non esse me dignum, quia
 vocer filius ipsius, Et hæc est voluntas
 Dei, vt ostendit ipsa parabola, & verba *Matth. 11.*
 illa: *Venite ad me omnes, qui laboratis, &c.*
 VI. Ex his intelligitur, quemadmo-
 dum ille Prodigus, si suas solum mis-
 erias aspexisset, & parentis dignitatem;
 hæcisset perpetuo in eadem calamitate;
 sed cogitans patrem esse patrem resur-
 rexerit, accessit, submisit se, & in gratiam
 receptus est: sic nos cum nostras solum
 respicimus imperfectiones, parum pro-

ficere, imò verò longiùs à Deo recedere. At si Deum respiciamus, non vt iudicem: sed vt patrem, tum verò causam esse, cur ad illum adeamus, vt qui sit Pater misericordiarum.

VII. Considera illud etiam, amorem quodammodo claudere paternos oculos, vt nostros defectus, quos nostra spòte aperimus, minus videat, aut quasi videre dissimulet. Neque enim celerius nosmet accusamus, quàm ab illo venia concedatur. Quemadmodum ergo hic filius prodigus ex imperfecto perfectus, è misero foelix, ex egeno diues, ex afflicto & famulico lætus & satur euasit: sic & nobis accidit.

VIII. Remedium est, cognoscere quotidianos lapsus & peccata venialia non auferre nobis gratiam Dei, qua solum spoliant nos peccata mortalia. Deinde multum interesse inter peccata venialia de industria commissa, atque inter ea, que ignorantia, aut imbecillitate committuntur humana.

IX. Considera permitti à Deo, vt leuiusculè sepius offendamus: non vt hæc nobis occasio sit reuocandi nos ab vltimo Sacramentorū, sed potius accedendi, vt eorum, auxilio cauere ab ijs possimus in posterum. Permittit idem hæc etiam
de.

COMMUNIONE. 55

de causa, vt nosmetipsi noscamus, & deprimamus: videamusque non modò quanta sit Saluatoris benignitas, qui nobis tam miseris, tam imperfectis, nò desinit impertiri seipsum; sed etiam quã sit necessarium ad Deum confugere. Itaque imitemur Prodigum, curramus ad Patrem, & curramus tanto magis, quanto nos miseris intelligimus esse pleniore. Ita defectus nostri occasionem dabunt, cognoscendi nostras infirmitates, ac proinde & deprimendi factum: cognoscendi morbos nostros, & quærendi remedij, cognoscendi deniq; infinitam Dei bonitatem, eamque mandandi, ac recurrenti ad ipsum propter frequentiam malorum ingruentium in singulas horas, atque adeò in singula horas, si fieri posset, recipiendi illù per Sacramentum.

Vult Deus, vt electis suis omnia cooperentur in bonum; vt ex ipsis etiam malis oriantur bona. Vult suos plangere, neque tamen perpetuò: potius vult semper gaudere in Domino. Itaque hos defectus vult esse occasionem, vt sui se artius cum ipso coniungant. Vt enim fortem equũ leuis offensus in cula confirmat, vt solidiore deinceps incedat gradu, sic & nos debet leuiore defectus

ad diligentiam excitare maiorem. Quod fiet, si sciamus in ipsa defectuum cogitatione non esse nimis haerendum: quando ex animo in his defixo nascuntur spinæ & tribuli cogitationum molestiarum, anxiarum, & pusillanimitate plenarum: currendum potius recta ad patrem, id est, cogitandus amor illius & beneficentia, qua cogitatione omnes illæ priores spinæ rosas, & tribuli dulcissimis vis commutabuntur. omnis, inquam, tristitia in gaudium vertetur.

S. CATHARINA Senensis ait, ut is, qui Principis colloquio frui velit, non consistit in vestibulo; Sed quærit aditum ad ipsum conclaue: sic nos non debere consistere in vestibulo considerationis nostrorum defectuum, sed in ipsum Domini Dei conclaue introire, id est, in considerationem Dei, quam ille sit, erga nos amanter patiens, & amans patienter.

S. GERTRUDIS ait, quemadmodum auicula non semper adhærescit nido, sed exilit aliquando, sublimis euolat, cantillat, & gaudium quoddam sibi facit: sic nos non debere esse perpetuo affixos cogitationi defectuum nostrorum, qui nidus est noster; sed tollere nos aliquando in altum; considerare miseri-

bonitatis Dei; & de tribulis imperfectio-
num, diuinæ suauitatis ficus.

Matth. 15. Dicebat idem permittente D. N. labi
nos in defectus. Ut hac occasione ad ip-
sum veniamus: inuitati scilicet illis vo-
cibus. *Venite ad me omnes, qui onerati estis,
defectibus, & ego reficiam vos.*

Cum quidem aliquando totus mœ-
roris & perturbationis plenus esset, pro-
pter suos defectus: audijt vocem, quæ
diceret. *Quid tristis es? Veni, & omnem
mœrorem projice in latus meum. Quo
dicto, omnis illa tristitia absterisa est.*

OMNIA VERI AMORIS SI-
gna inueniri in Sanctiss. Sa-
cramento.

Ioan. 13. **I**Nter innumera sui in nos amoris ar-
gumenta, quæ viuens in hoc mundo
dedit Christus; vel e& maximis, vnum
est huius Sacramenti institutio. Itaq; D.
Ioannes ait, cum amasset suos Christus,
præcipuè amorem hunc ostendisse sub
finem vitæ. Tum enim maiora in illos
contulit beneficia, & clara ora dedit sui
amoris argumenta, cum & ad tempus
vitam pro illis relinqueret, & perpetuò
se illis in Sacramento Sanctissimo do-
naret.

COMMUNIONE. 59

PRIMUM igitur certissimumque signum amoris est, desiderium coniungendi intimè atque adeo vniendi se rei amatæ: quod quàm vehementer fuerit in Christo, hoc Sacramentum ostendit. Fuit enim de præcipuis instituendi causis hæc, vt nos faceret vnum secum. Itaque instituit illud specie cibi, quod quæadmodum ex cibo, & eo qui cibum sumit, vna quædam & eadem res conficitur ita ex Christo, & ex eo, qui ipsum in Sacramento accipit. Vnio autem hæc fit communicatione vnius spiritus in vtroque: ex quo consequitur vnus viuendi modus.

ALTERVM signum est benè facere homini amato, quâdo autem cor amato largitus est amas, nihil habet reliqui, quod illi largiri non velit. Iam quæ maiora possent excogitari, quæ nobis in Sacramento largitur Christus? Quippe qui dat carnem suam & sanguinè suum, & merita, quæ carne & sanguine suo olim promeritus est. Quemadmodum autè anima nostra, vt primum eum carne ab Adamo progenita cõiungitur infusione diuina, subito particeps fit omnium Adam malorum & miseriarum: ita quando eadem per sanctissimum hoc Sacramentum cum carne CHRISTI

D 6 CON-

coniungitur, in partem venit omnium honorum & thesaurorum Christi. Quae de causa vocatur Communio: quod hoc modo communicet nobiscum Iesus, non modo carnem & Sanguinem suum; sed etiam, ut dictum est, merita carnis & sanguinis sui.

III. est, Amantium alter alterum de se semper cogitare vult Ergo, si quando inter se diuisantur relinquunt aliquid, quo conseruetur & renouetur memoria mutua. Talem nemosynum voluit esse Dominus noster hoc Sacramentum. Vade cum institueret, dixit: *Hoc facite in meam commemorationem*: id est, reuocate in memoriam, quoties ad hanc mensam acceditis, quanta in vos consulere beneficia, quanto vos amore sim profecurus: quam multa vestra causa perpeffus sim.

IV. Amans amari cupit. Et hoc signum habemus amoris Dei: ut qui desiderans amari à nobis instituit tale sacrum conuiuium, talibus consecratum verbis, ut qui ei dignè intersit, subito percutiatur amore ipsius Dei.

V. Amans optat dilecto affere aliquid voluptatis, atque eius rei vias omnes inquirat, ut blandi parentes pusillis pueris solent. Fecit idem Deus instituendo hoc

Sacra-

COMMVNIONE. 67

Sacramento: cuius proprium est animā puram suauissima voluptate complere. Qui enim ita mundi accedunt, tantam sentiunt in vsu Sacramenti suauitatē, vt, quemadmodum ait S. Thomas, nulla sit lingua, quæ id satis explicare possit. Vide, amabo, quo tempore tam suaues epulas parauerit: nempe in cœna nouissima, quam proximè exceptura essent acerbissima supplicia iam tum ab inimicis parata. Tum igitur ille suauissimas parabat delicias, cum illi dolores acerbissimi parabantur: cum illi fel miscebatur, ipse vicissim miscebat mel: cum illi cruciatus destinarentur, destinabat ipse nobis hanc suauitatem. Nec imminētis mortis, nec tantorum cruciatuum, quos sibi paratos sciebat, cogitatio tam potuit ipsius animum occupare, vt illū a tam magnis beneficijs in nos conferendis abduceret.

VI. Amans amati absentiam tormenti loco habet: semper illi optans esse affixus. Veri enim amoris hic est affectus, vt rē amatā sibi adesse velit, vt ex illius præsentia capiat voluptatē. Sic diuinus amator mirabile hoc instituit Sacramētū, in quo ipse verè sit præsens: vt dū hoc Sacramētū maneret in mūdo, maneret in mundo etiā ipse, quamquā af-

D 7 . . . cen:

62 DE FREQUENT.
cendisset in cœlum. Hoc planè certum
est argumentum magni amoris.

QVAM MAGNUM SIT HVIVS
Sacramenti donum.

Non potuit nobis D. N. maioris
honoris, utilitatis, aut iucundita-
tis opus in terris relinquere, quàm reli-
querit hoc Sacramento. Hic habemus,
ad quem refugimus in omnibus rebus
aduersis, cui loquamur, cum opus est,
facie ad faciem. O felicem Christiano-
rum gentem qui quotidie possunt coram
Domino suo astare, & quoties volunt,
cum illo sermones conferre! Hoc autè
cum sit tam grande donum, minus ali-
quanto videretur, si datum fuisset bene-
merentibus, aut gratis: aut ijs sanè, qui
eo pro dignitate vterentur. Iam verò cū
datur multis, qui illud non agnoscunt,
tam parum grati sunt, tam malè ad suos
usus adhibent, amoris indicium est, &
misericordiæ singularis. O rem verè ad-
mirabilem! Si tota natura & gloria Dei
penderet ab homine, vt hominis pen-
deret à Deo, quid potuisset amplius facere
Deus ad deuinciendum sibi amore ho-
minem? Certè magna & stupenda res
est, cum omnis nostra salus, omnis glo-
ria

COMMUNIONE. 63.

ria, omne bonum nostrum in Deo sit, nos tamen à Deo fugere: contra Deum tantopere coniunctionem nostram expectere, cum ad nullam nobis indigeat.

MODVS QVO CHRISTVS apud nos manet.

AMORIS Christi magnitudinem ostendit & modus, quo manet nobiscum. Nam si specie sua mansisset, mansisset vt à nobis in ueneratione & honore haberetur: nunc cum specie panis manet, manet vt eum manducemus & veneremur: vt altero fides, altero conceatur charitas. Vocatur Panis vitæ: quia est vita ipsa specie panis. Itaque qui dignè sumit hunc panem, eodem momento accipit vitam: quando manducat ipsam vitam. Quod si horres cibum hunc, eò quod viuus sit, accede saltè eò, quod panis Angelorum sit. Si parui facis, quod panis sit, magni fac, quod viuus sit.

DE PRAEPARATIONE.

Quoniam verò hoc Sacramentum infinite virtutis est, vt quod Christum contineat fontem gratiæ, & nobiscum communicet virtutem omnè passionis Christi, cuius est pretium infinitum.

64 DE FREQUENT.

tum: fit ut quo quisque se ad id accipiendum diligentius comparat, tanto aptior sit ad percipiendos Sacramenti fructus. Itaque diligentissime laborandum est, ut digne parati ad illud accedamus.

DE TRIBVS PECCATIS,
quæ huic Sacramento aduersantur.

Superbia, odium, & turpitude, S. Eucharistiæ aduersantur. Hic enim accipitur is, qui se tam infinite depressit, qui pro inimicis in cruce precatus est, qui è castissima Virgine purissimam assumpsit carnem. Ergo cum alijs, tum his maxime peccatis vacare eum oportet, qui cœleste epulum aditurus est.

DE PECCATIS VE-
niatibus.

Peccata venialia incredibile impedimentum afferunt ad degustandam suauitatem & dulcedinem huius Sacramenti, maxime ea, quæ scienter, committuntur. Nam sicut encaustum non potest herere in are, sed in auro tantum, sic hoc encaustum tam nobile non sinit Deus imprimi, nisi in animam ab omni peccato immunem.

DE

DE MALIS PECCATI
venialis.

Primo obligat ad poenam, vel presentis vitæ, vel Purgatorij, quæ grauior est, veletiam ad poenam inferni, quæ grauissima est, & æterna.

2. Maculat animam, sicut mortale totam obscurat,
3. Imminuit feruorem caritatis, sicut aqua flammam ignis.
4. Debilitat vires animi in bonis operibus exercendis: sicut onus impositum reddit equum ad ambulandum tardiorem.
5. Retardat gloriam æternam, cum detinet in Purgatorio.
6. Minuit bona æternæ gloriæ, quia poterat boni aliquid fieri, quo tempore commissum est peccatum veniale.
7. Est dispositio ad peccatum mortale, & ideo conuenit, ab eo abstinere, nõ considerãdo quod parua sint, sed quod Deus, cui displicent, sit magnus, vt dicit S. Hieronymus.
8. Magnum obstaculum ponit recipiendæ nouæ gratiæ, vt Doctores tradunt: nam non licet vel pro omnibus huius mundi bonis, peccatum veniale committere.

DE

DE INTENTIONE COMMUNICANDI.

Inter cætera quæ præparationi sunt necessaria, principem ferè locum habet recta Intentio, & finis propter quem communices. Potest enim hic & bonus esse, & vitiosus. Fines verò quos rectè nobis propositos habere possumus, hos numerat S. Bouventura,

1. Ut arctius copulemur cum Deo.
  2. Ut hoc Sacramento, quasi medicina ab animi morbis conualescamus.
  3. Ut quæ Deo tenemur, reddamus debita.
  4. Ut rebus aduersus liberemur.
  5. Ut certum aliquod à Deo donum impetremus.
  6. Ut gratias referamus beneficijs Dei. Cum nihil sit, quod illi, gratius offerre possimus.
  7. Ut laudemus Deum & Sanctos, quòd hoc sit sacrificium laudis.
  8. Ut adiuuemus proximos viuentes, mortuosque.
  9. Ut accipiamus spiritum Christi, per quem vivamus cum illa humilitate, charitate, obedientia, paupertate spiritus, mortificatione corporis, contemptu mundi, quibus olim Christus vixit.
- Atque

COMMUNIONE. 67.

totque hic sit finis præcipuus.

10. Ad memoriam faciendam passionis Christi vt in Euangelijs & à S. Paulo iubemur.

11. Vt Deo gratum præstemus officiũ qui vehementer desiderat esse nobiscũ, vt hinc eius voluntati satisfaciamus. Cum hoc fine coniungi etiam possunt omnes suprà positi.

DE DEVOTIONE.

L Abora, dum communicaturus es, vt commouearis sensu quodam intimo pietatis, seu deuotione, vt vocant, actuali. Id fiet, si consideres Dei immensitatem, & tuam indignitatem: quæ tibi ille beneficia dederit, quibus tu illũ peccatis offenderis. Formabis igitur te animo in speciem filij Prodigij, aut Publicani, aut mulieris, quæ in adulterio deprehensa, redit ad maritũ veniã petitura. Præter omnia excitabit te cogitatio de magnitudine amoris Dei in Creaturã.

QUATVOR, QUÆ S. MECHTILDIS considerabat communicatura.

Primo, magnũ Dei amorem, quo ille de se ab omni æternitate cogitasset,

2. Quòd se creasset, cũ sciret tam ingrattam illam suæ Maiestati futuram.

3. Quòd voluisset mori in cruce, & sanguine suo satisfacere pro suis peccatis æterno Patri.

4. Quòd:

68 DE FREQUENT.

4. Quod ex amore ipsius voluisset manere in hoc Sacramento, ut pasceret illam sua carne, & mundaret suo sanguine.

DE FAME HVIVS
Sacramenti.

Magna huius Sacramenti fame affici deberemus, & propter eam in eo usurpando frequentes esse: cum nō minus hic sit verus & proprius animi pastus, quā eius venenum fuerit pomum vetitum. Excitabit famem harum quatuor rerum consideratio.

1. Necessitas nostra, in qua sumus.
2. Imitationes Christi, & minus si nō accedamus.
3. Desiderium Sanctorum id optantium.
4. Fructus huius Sacramenti.

FRUCTVS S. EV-
charistie.

Primo remittit peccata præterita, quæ obliuione exciderunt.

2. Confirmat aduersum futura.
3. Debilitat vitiosos animi impetus.
4. Tentationes minuit.
5. Ad pietatis studium incitat.

6. In-

6. Intelligentiam illuminat.
7. Accendit affectum.
8. Confirmat spem.
9. Debilitati nostræ firmitatē addit.
10. Exhilarat conscientiam.
11. Participes nos facit meritorum Christi.
12. Dat pignus gloriæ.
13. Confirmat cor hominis.
14. Armat fortes, vt strenuè cum Diabolo certent.
15. Perterret inimicum.
16. Alacrem facit ad probas actiones.
17. Mirè adiuuat res aduersas.
18. Pœnas peccati minuit.

S. Vincentius ait, euadendi Purgatorij viam esse ex præcipuis rationibus, vt quis frequenter communicet.

Accepturo igitur Christum in hoc Sacramento, prima debet esse cura purgandi cordis, quod fit præcipuè per Cōfessionem: altera sit cura linguæ. Vt enim cor est lectulus, in quo recubiturus est magnus hospes: imò lingua primū est membrum, quod attracturus est. Lectulus ergo ille sit plenus rosis virtutum, non vitiorum spinis.

IN-

INTER EVNDVM AD SA-
cram mensam, quid cogitan-
dum.

Matth. 25.

Cogita tibi dici, *Ecce sponsus venit, exite obviam ei.* Venit ille plenus charitate, benignitate, & omni bono, cupidus manendi tecum, vt cum suis delicijs. Decet igitur te illi venire obviam plenum deotione, amore, venerati-
 ne, læritia, gaudio: vtique cum accep-
 turus sis Sponsum tuum, Dominum tuum Deum tuum, Creatorem tuum: qui lon-
 gè ardentius dare, quàm tu accipere, cu-
 piat, vt ostendit filio prodigo qui venit
 vt agnus non vt leo.

Enc. 2.

Vtile quoque tum fuerit, illa secum loqui, & meditari: *Vnde hoc mihi, vt veniat Dominus meus ad me? simulq; considerare, quis ille qui venit: & illud Sancti Francisci vsurpare: Deus meus? Deus meus: quis est tu? & quis sum ego?*

POST COMMVNIONEM.

Magnæ Deo ob hoc beneficium agendę sunt gratiæ, & magno-
 pere custodiendum os: peten-
 da insuper à Deo, quibus egemus, præ-
 cipuè charitas, & vt possimus semper
 vnum

COMMUNIONE. 71

vnun esse cū iplo: offerrendo seipsum
suaque omnia in holocaustum Deo.

Sacramento hoc vires suas exercet in
animam, toto tempore, quo nondum
consumptæ sunt species. Itaque post
Communione vtile est esse, quàm ma-
ximè collectum, & hoc vel simili modo
cū Deo familiariter colloqui.

PRECATIVNCVLAE, QVAE

*Post communionē, Vel cordatantum, vel
ore etiam proferri possunt.*

Domine mi, ad hoc creasti me, vt
mem te: da mihi, vt possim fa-
cere, ad quod creasti me.

Nimis audax sum ego creatura tam
abiecta, quæ petam amorem tam sub-
limem, vellem petere aliud humilium,
quod meæ vilitati par esset. Sed quid fa-
ciam, quando tu iubes, vt amem te?

Creasti me, vt amarem te, minaris si
non amē te: mortuus es vt amarē te. lu-
bes vt nihil magis petā à te, quā vt amē
te. Vsque eo desiderasti vt amarem te,
vt cū me videres frigidius amare, in-
stitueris Sacramentum miræ virtutis, vt
cor meū transformares in amorem tui?
Deus meus, quis sum ego apud te? vt im-
peres mihi, vt amem te? vt ad hanc rem
tam varias & nouas artes inueneris?

Quid

Quid sum ego apud te aliud, quàm
 lamitas, tormenta, crux? Et quid tu mi-
 hi es aliud, quàm salus, requies, & omne
 bonum? Quod si tu me talē amas: quomodo
 modo ego te talem erga me non amem?
 Indignus sum, qui amem te, Dominus
 sed tu dignus es qui ameris. Concede
 mihi, vt audeam amare te. Deus meus
 amor ex quo omnes amores fluunt, cur
 non absum? Et hoc igne amoris tui? De-
 us meus, bonitas ipsa, per quem bona
 sunt omnia, quæ bona sunt: quare non
 amem te, cum sola amoris materia sit
 bonitas? Deus meus, pulchritudo à qua
 omnis pulchritudo, quare non amo te
 cum pulchritudo sic rapiat omniun-
 corda ad se? Si non amo te, propter hoc
 quod es in te: cur saltem non amo pro-
 pter hoc, quod es in me? Filius amat pa-
 trem, quia ab illo quod est accepit. Mem-
 bra amant caput: & pro illo se exponunt
 periculo: quia ab illo in eo quod sunt
 cōseruantur. Effectus omnes amant suas
 causas: quæ ratio ex omnibus deest tibi
 Deus meus, ob quam nō debeam ama-
 re te? Tu mihi dedisti vt essem, & dedi-
 sti mihi perfectiùs, quàm parentes mei.
 Tu me cōseruas multò perfectiùs, quàm
 caput membra: quare ergo non amem
 te? Discedite à me creaturæ omnes, pro-
 cul

cul discedite à me: nec vos mihi, nec ego vobis rectè coniungor. Si vos seruos & ministros mihi esse voluit Dominus: eritne ratio, vt ego adultera fidem frangam tali sponso? prodamne Dominum meum per illos ipsos seruos, quos mihi concessit?

Ergo Deus meus, etsi omnia mea sint, cur non amem te? cur non tibi tradam totum cor meum? cur non semper ardeam coelesti tuo igne? *O s v dulcis: ô Iesu amor!*

CVR SVAVITAS HVIVS SACRAMENTI non percipiatur ab omnibus.

Flt hoc primo vitio illius, qui ante Communionem non satis animum ad eam comparauit. Vt enim coelum, quia oculis caret, lucis suauitatem, licet præsentissimam non sentit: ita multorum palati eo modo corrupti sunt, vt rerum spiritualium, tametsi præsentibus sint, nullum habeant gustum. Nam, vt S. Paullus inquit, *Ho. 1. Cor. 2. mo animalis, id est, qui altarum animantium more, solo ducitur sensu, non percipit ea quæ sunt Spiritus Dei.* Fit deinde ex defectu considerationis, quod sanctissimus

E
mus

mus hic cibus non satis ruminetur. Nā qui illum subito deglutiunt, profectō gustu careant necesse est, vt & illi qui eum ore cordis non attingunt. Vt igitur dulcedinem huius cibi sentias, necesse est ruminare, & petere opē à Deo, vt intelligentia, sanctisq̄ & profundis cogitationibus de hoc SS. Sacramento, aliquem eius gustum habere possis.

QUATVOR IN HOC SACRAMENTO consideranda.

GVILIELMVS parisiensis, quatuor res, inquit, in hoc Sacramento considerandas.

1. Admiranda Dei potentia, quæ tam miro modo panem & vinum visibilia trāsmutat, in corpus & sanguinem Christi inuisibilibus: relinquēs species panis & vini sine natura & essentia illorū.
2. Prudentia seu sapientia Dei quæ prouidit animæ nostræ de cibo tā conueniente. Ipsa præsertim externa specie panis & vini, inuitante nos, vt securi, libentesque accedamus.
3. Diuitiæ bonitatis Dei, qua tam liberaliter nobis talem cibum offert, cum tanta hilaritate & lætitia.
4. Memoria diuinæ misericordiæ, quæ filio proprio non pepercit, sed cū morti tradidit, vt etiam in hac vita perpetuum

de

COMMUNIONE. 75

de illo gaudium habere possemus. O res
verè digna, quæ nos semper attonitos
reddat sui cogitatione.

*CVR NON OMNES SENTI-
ant suauitatem in hoc Sa-
cramento?*

Quod nō sentiatur suauitas in hu-
ius Sacramenti percēptione, fit ex
eo, quòd non magni fiant peccata ve-
nialia scienter admiffa. Proprius enim
huius Sacramenti effectus est, efficere
animam puram & mundam noua con-
solatione & refectione: sed peccata ve-
nialia vehementer obsunt puritati &
nitenti huic, & deuotionē impediunt a-
ctualem, quæ ad huius suauitatis gustatū
est necessaria. Concludi igitur hoc cer-
tò potest peccatis venialibus fieri, vt
dulcedo diuinissimi Sacramenti non
sentiatur. Caueamus ergo illa, vt pestes:
Deum q̄ precemur, vt det nobis illū ani-
mum, vt mori malimus, quàm scienter
committere, vel veniale peccatum.

*MODI VARIJ PRÆPARAN-
di se ad sacram Commun-
ionem.*

*S. Mechthilis consuevit ante Communio-
nem d. cere quinquies, Ave Maria.*

E 2

PRÆ-

Primò, in mentem reuocabat B. Virginis puritatem, qua filium Dei concepit, & humilitatis eius abyffum, qua traxit illum ad fe de coelo: orando illam, vt obtineret perfectam animæ puritatem.

II. Recordabatur incredibilis gaudij, quo perfundebatur, cum post genitum suum filium agnouit eum simul hominem esse & verum Deum: orando illam, vt bonam & veram Dei cognitionem consequeretur.

III. Quod omni hora parata fuisset ad recipiendam Dei gratiam: orando illam, vt & ipsa cor semper paratum habere possit, ad nouam Dei gratiam recipiendam.

IV. Deuotionis & gratitudinis, qua communicabat, dum versaretur adhuc in terris: orando illam, vt possit semper Deo grata esse, maxime pro huius sacramenti beneficio.

V. Benevolentia magnæ, qua appellando eam filius, simul recepit cum admirabili eius gaudio: orando illam, vt possit obtinere gratiam ad eundem sacramentum mensam cum lætitia spirituali. Nam vt illa dicebat, si homo sciret, quantum utilitatem caperet ex sumptione Corporis Christi, præ nimia lætitia animo

COMMVNIONE. 77

mo deficeret. Eadem S. Mechtildis, so-
lebat quoque ante communionem in-
ter cætera diligenter in memoriam
reuocare passionem D. N. & quando
id prætermittebat, putabat se magnum
commisisse errorē: eò quòd Christus in
huius Sacramenti institutione dixisset.
Hoc facite in meam commemorationem. id
est, communicate. Vnde cùm rogasset
Dominum pro illorum verborum in-
telligentia, à Spiritu sancto illi sugge-
stus fuit hic verborum sensus.

Matth. 26.

TRIA COMMEMORANDA
sunt tempore communionis de
Corpore Christi.

PRIMUM est, eternus amor, quo Deus
cùm nondum essemus, nos dilexit, &
omnia necessaria prouidit, & ideò di-
gnatus est creare nos ad imaginem &
similitudinem suam. Qua de causa de-
bitæ sunt illi à nobis agendæ gratiæ.

Alterum est, inæstimabilis amor,
quo filius Dei, cùm in summis delicijs
ageret in gloria Patris, ærumnas nostras
assumere dignatus est, quas ob peccatū
Adami incurrimus, nempe famem, si-
tim, æstum, frigus, fatigationem, pудо-
rem, pœnas, & mortem turpissimam, vt
nos ab omni ærumna liberaremur.

D 3

Ter-

TERTIVM est, amor imperforabilis, quo nos omni momento prosequitur, & cura benevolentia plena, ac providentia paterna, qua nos gubernat. Sic ut is, qui creator noster, suavissimusque frater est, assistens ante conspectum Patris, tanquam advocatus, procuratorque fidelissimus negotia nostra pertractet. Hæc tria omni momento debent nobis ob oculos esse posita, ut illa aiebat, speciarim autem tunc, cum inter futuri sumus cœlesti conuiuio, quo noster amantissimus redemptor in sui ineffabilis amoris testamento nos donauit, cuius cum multa gratiarum actione semper memoriam recolere debemus. Cognouit quoque instinctu Spiritus sancti S. Mechthildis, quando quis occupat se rerum terrenarum, vel inutilium cogitatione, commaculari imaginem Sanctæ Trinitatis, hoc est, Animæ faciem. similiter, si intellectum conuertat ad curiositatem & sapientiam mundanam, atque item si à voluntate Dei se disiungat, & in rebus caducis se delectet. Quoniam verò, quàm diu anima est in hoc corpore, sæpè contaminat faciem suam rerum terrenarum cogitatione, congruit, ut crebrò oculos conijciat in speculū vultus diuini, & imprimis, quādo

COMMVNIONE. 79

do est communicanda. Et sicut candor vultus rubore suffusus reddit sponsam multò pulchriorem, sic curanda est, vt faciem animæ frequenter per cōfessionem lauemus, & recordatione passionis Christi etiam rubedine quadā tingamus.

QVID DOMINVS EIDEM IN eadem materia suggesterit.

Q V A N D O vis communicare, (dixit aliā ad eandem Christus) hac intētionē me debes recipere: nempe, cū desiderio sumendi me tali amore, quo nullum humanum cor me amavit, & desideravit, & ego suscipiam illū amorem in te, non qualis est in te, sed qualem & quantum ego esse vellē. Alia vice, cū vellet communicare, videbatur Christus D. N. septē aureas litteras, velut septē gemmas illius pectori inscribere, illaq; significationem earū intellexit. Prima gemma indicabat cordis mēditā. Secunda, assiduā memoriā cōuersationis & vitæ Christi. Tertia profundā humilitatē Christi. Quarta, perseverantiā in bonis operibus. Quinta patientiā in aduersis. Sexta spem. Septima, amorē rerū celestium. His virtutibus, velut septem gemmis ornatus esse debet, qui vult piē communicare.

E 4

DE

80 DE FREQUENT.
DE S. GERTRUDE.

S. Gertrudis cum aliquando Dominū nostrum oraret, vt dignaretur declarare, quemadmodum parare se dignè deberet ad recipiendum Spiritum sanctū, & Christi D.N. corpus, fuit ei responsū, debere eam prius tangere manus ipsius & latus. Latus quidem, considerando cū grati animi significatione, quātus sit diuini cordis amor, quo ab æterno sumus prædestinati in filios & hæredes regni, & quomodo in dies infinitis beneficijs nos licet indignos, & ingratisimos, præueniat. Manus quoque tangi debent, hoc est, magna gratitudine animi recolenda est omnium nostræ redemptionis operum memoria, vt quod triginta tres annos nostræ causa laborauit, maxime autem in passione & morte; Cū autem ex tali memoria incaluerimus, offerre debemus cū multa gratitudine cor nostrum Deo, in illius amoris vnione, de qua dixit Christus. *Sicut misit me Pater, & ego mitto vos*, ad beneplacitum scilicet diuinæ voluntatis; sic vt homo nulla in re desideret, vel velit præstare aliud, quàm beneplacitum Dei comparando se pariter ad facienda & perferenda omnia quæ Dominus mandauerit.

IOAN. 20.

EX

COMMUNIONE. 81

EX IOANNE TAVLERO.

IS refert quēdam optasse instrui à Deo, Quis, quādo, & quomodo dignè possit communicare? fuisseque illi responsum à Domino in hunc modum. Qui non habet quod suum est, & cui placēt omnia à me facta. Expositio horū verborum hæc est. Communicaturo necessaria esse tria. Primū, vt non habeat quod suum est, id est, peccatum mundādo conscientiam per confessionem, Secundo, vt desideret quod suū non est, id est, Deum: non optando, nec desiderando aliud, quā diuinam gratiam. Tertio, vt renunciando omnibus rebus, quę Deo displicent, se suaque omnia diuinę voluntati resignet. Hęc tria; qui haberit, securè potest communicare, etiam si actualem deuotionem non sentiret.

QVID ANTE COMMUNIONEM considerari queat. Ex eodem.

PRIMO considera, quantus, & quis sit, qui est recipiendus. II. Quā ipse sis indignus: vt qui potius dignus sis, vt inferni sis titio, quā vt Dominum ~~maximū~~ maiestatis recipias.

III. Beatus, Virginem peccati expertem

E - 7

tem

Luce. 1.

tem conturbatam fuisse, quando cognouit ex Angelo se fore matrem Dei: & quando S. Ioannes erat baptizaturus Christum, contremuisse.

Matth. 3.

IV. Recipe illum, vt soluas tua debita, quæ debes patri æterno, ob beneficia ab eo accepta, offerendo illi sacram hostiam, ad pugnadū vitiliter cum dæmone, mundo, & carne. Deinde, vt inopiā tuam locupletes Christi opibus, ac deniq; vt ita firmiter te Christo cōiungas, vt nulla creatura amplius te ab eo diuellere possit.

EX EODEM.

ALI rursus, qui non videbatur sibi ad hoc sacramentum rectè dispositus, respondit Dominus. Certò noris, carissimè, quoties à te animus peccandi abest, & confiteris ea; quorum meministi, semper te esse ad communionem satis dispositum. Et subiungit idem Autor. Ego certissimè credo, ita recipere corpus Domini, vtilius esse animæ, quā interesse centū sacris Missæ, vel centū concionibus. Imò, inquit ille, quidā Doctores existimant, eū, qui vel semel sine peccato mortali sumit hoc sanctum Sacramentum, plus gratiæ cōsequi, quàm si ter inuiserit Sanctum sepul-

pul-

COMMUNIONE. 85

pulchrum: nec vnquam quenquam ita communicare, quin gratiam particularem, & singularem gratiæ ac charitatis gradum, quem prius non habebat, consequatur, quantumuis se sentiat aridum & deuotionis expertem. Addit esse tres mirabiles huius Sacramenti effectus. Primus est, quod in se transformet communicatẽ, vt dicere queat. *Vino ego, iã nõ ego, viuit verò in me Christus.* Alter est, Gal. 2. quod semper cõferat augmentũ gratiæ & caritatis. Sic, vt si quis nunquam vllã recepisset gratiam, hæc sola, quam etiam semel communicando consequitur, sufficiat ad obtinendam vitam æternã. Quare vel ob hanc vnã causã, nemo p̃mittere deberet se ab huius Sacramenti frequentia arceri. Tertius, omnes tentationes spirituales, carnales & naturales, virtute huius Sacramenti sopiri, temperari, & extirpari, simulq; peccata venialia, & mortalia obliuioni tradita.

EX S. DIONYSIO AREOPAGITA.

S. DIONYSIUS ad quatuor capita reuocat hanc præparationem.

PRIMUM est. Benè expurgate conscientiam à peccatis, domumque animi

E 6 ENG-

84 DE FREQUENT

euerrere: eò quòd in vase mundo, & monumento nouo Sanctissimum Domini corpus sit deponendum. Ad hanc rem potest seruire confessio, & recta intentio.

II. Ornare animam virtutibus. Quòd seruit oratio, quæ impetrat, & Fides, quæ credimus, quæ in hoc Sacramento credenda sunt, ac denique Caritas, quæ disponit cor ad ardentissimum amorem Iesu degustandum.

III. Se, à se ipso euacuare (Dominus enim non fert in suo amore riualem) mortificando sensus, & affectus internos cum humilitate, quæ facit nos crucifixos mundo, & mundum nobis.

IV. Excitari ad nouam vitam: Omnia nostra in manus Dei resignando, uiuendo, loquendo, & omnia opera exercendo in ipso.

PRAEPARATIO EX S. BONAVENTURA.

P R I M V M, Colligere animum, excutiendo, & cum lacrymis, si non corporis, saltem mentis, conscientiam lauando.

2. Confiteri & peragere poenitentiam.

3. Colligere denuò animum ad duarum maximè rerum meditationem: magnitudi-

COMMVNIONE. 85

tudinis Dei, & miseriae nostrae.

4. Quàm magnus sit ille Dominus, & quàm tu seruus abiectus.

5. Cogitare, quantus sit Dei in nos amor, qui pro re tam vili, item que cum re tam vili seipsum velit vni re: & in ipsa, & pro ipsa, tam humilia pati.

ALTERA PRAEPARATIO
ex eodem.

I. COGITA quid facturus sis: accepturus scilicet Christum verum Deum & hominem, qui pro te olim pepedit in cruce.

2. Quis id facturus sit, Tu homo, non bestia per peccatum.

3. Cogita, recipere te eum, qui Sanctus Sanctorum est: atque i deo sanctè accedendum & piè, absterfa omni peccatorum rubigine per compunctionem, omni mentis amaritudine, per orationis dulcedinem.

4. Accedendum magna reuerentia tantæ maiestatis. Si enim ante imperatorem homo sanie & tabe fluens consistere non auderet: quomodo consistet corâ Deo homo miser & peccatis infectus? Considera tamen, maiorè esse indignationè Dei, quâ dignitatè nostram: maiorè ipsius benignitatè, quâ nostram miseriam.

E 7 s. Acces

5. Accedendum cum magno amore & desiderio accipiendi hospitio cordis suum Dominum. Caue ergo diligenter, ne accedas cum rædio & torpore. Mirũ est, inquit ille, quomodo recipiens homo non liquecat amore, caloreque.

6. Pro se & alijs demissè & cum affectu orandum, maximè petenda venia peccatorum.

7. Longè cohibendus animus ab omni re externa, quantumuis paruula, quæ quoquo modo potest cordi aliquam aspergere maculam. Hæc puritas tũ maximè curanda, cum iam ad communicandum accedis.

PRÆPARATIO EX CONCI-
lio Tridentino sessio. 13. cap. 7.

Non absque magna sanctitate & reuerentia (*verba sunt Concilij*) cœleste hoc Sacramentum percipiendum est: præsertim cum illa plena formidinis verba apud Apostolum legamus. *Qui manducat & bibit indignè, iudicium sibi manducat & bibit, non diiudicās corpus Domini.* Quare communicare volenti reuocandum est in memoriam eius præceptum. *Probet seipsum homo.* Ecclesiastica autem consuetudo declarat, eam probationem necessariam esse, ut
nullus

nullus sibi conscius mortalis peccati, quantumvis sibi contrit^o videatur, absque præmissa Sacramentali confessione ad sacram Eucharistiã accedere debeat.

Ex his intelligitur solum peccatum mortale, quod cognitum confessione purgatum nõ sit, impedire accessum ad Eucharistiã: Contra cõtritionem & cõfessionem esse vestem nuptialem, qua qui sit exornatus, securè possit accedere. Quod sufficit ad multas conscientiarum anxietates tollendas.

PRÆPARATIO EX CATE-
chismo Romano.

VOCATUR hoc Sacramentum PANIS QUOTIDIANUS, quod vel quotidie sit accipiendum, vel ita sanè viuendum, vt quotidie possimus accipere. *Adit idem.*

Ij qui dicunt rarò accedendũ ad hoc Sacramentũ, audiãt quid dicat Ambrosius: *Si panis quotidianus est, cur sumis post annũ?* Idẽ notat Christũ antequã Apostolis hoc Sacramentum daret, quamuis iã mũdi essent, pedes eorũ lauissẽ, vt declararet omnẽ diligentiã adhibendã esse, ne quid nobis ad summã animi integritatem & innocentiam desit, cùm sacramenta percipientes sumus. **Vi**

Vt enim arca fœderis, qua nihil præstantius Israëliticus populus habuit, cui etiam per illam maxima & innumerabili beneficia Dominus tribuerat, à Philistæis ablata summam illam pestem & calamitatem cum æterno dedecore cōiunctam importauit: sic contraria planè hoc Sacramentum apud dignè atq; indignè communicantes efficit, vt cibi stomacho benè affecto corpus alunt & sustentant: vitiosis humoribus pleno, agrum efficiunt.

Hinc illud D. Pauli. *Ideo inter vos infirmi multi, & dormiunt multi,* quia scilicet indigni ad hunc cibum accedunt.

Docet deinde idē auctor, primam esse præparationem discernere mensam à mensa: cœlestem hunc panem à communi. Atque hoc fit; cū certò credimus præsens esse verum corpus & Sanguinem, quem in cœlo Angeli adorant: ad cuius nutum cœli contremiscunt & paudent: cuius gloria plenum est cœlum & terra, Hoc nimirū est diiudicare corpus Domini, quod Apostolus admonuit: cuius tamen mysterij magnitudinem venerari potius oportet, quàm eius veritatem curiosius perquirere.

Altera præparatio, inquit, maximè necessaria est, vt vnusquisque à seipso quarat,

quærat, num proximos verè atq; ex animo diligat. Nam si quid apud te aduersus aliquem inueneris odij, deponendū id est, & reconcilianda gratia.

Deinde si cuius peccati mortalis reum te arguit conscientia, expiandum id est confessione.

Præterea cogitandū quòd tanto beneficio sumus indigni. Quare illud Centurionis, cuius laudator fuit ipse Dominus, ex animo dicendum est. *Domine non sum dignus.*

Matth. 8.

Exquirendum etiam à nobis ipsis, an illud Petri vsurpare nobis liceat. *Dominus tu sis quia amo te.* Meminisse enim oportet, eum qui sine veste in nuptiali conuiuio Domini accubuerat, sempiternis pœnis addictum fuisse.

Ioan. 22.

Matth. 23.

Neque animi solum, sed etiam corporis præparatione opus est, nam ieiunium debemus accedere, ita vt saltem à dimidia antecedentis diei nocte, vsq; ad illud temporis punctum, quo S. Eucharistiam accipimus, nihil omnino comederimus aut biberimus: & qui matrimonio iuncti sunt, rationem debent ducere tanti Sacramenti.

P R Æ

PRÆPARATIO EX S. THO-
ma & S. Hilario.

S. THOMAS cum S. Hilario, ubi-
que docet nos solo peccato mor-
tali arceri à suscipiendo Eucharistie
Sacramento. Idem habet Conc.
Trident, ut dictum est.

PRÆ-

PRAEPARATIO EX
LVD. GRANATENSI.

Ad fru-
ctuosam
Commu-
nionem re-
quiruntur
tria.

Puritas
mentis,

Intentio
recta, vt
commu-
nices.

Vt à peccatis mortalibus
abstineas, & de commis-
sis ex corde doleas.

Vt omne odium & auersio-
nem à fratre, deponas,
quia est Sacramentum
Vnionis.

Vt ab omni turpitudinis spe-
cie abhorreas, quia sumis
corpus purissimum.

Vt coneris etiam venialia
vitare peccata, & cogi-
tationes vanas & inu-
danas, quia deuotionem
impediunt.

Non, ex consuetudine.

Non, ut placeas hominibus.

Non, ut tuam consolationem
quaras.

Sed ut verum Christi spi-
ritum imbibas: nempe
veram charitatem erga
Deum & proximū, pro-
fundam humilitatem, &
ardens patiendi cum
Christo desiderium.

Vs

Deuo-
tio a-
ctualis.

Vt ores Deum sine distra-
ctione.

Vt piè & spiritualiter erga
Christum sis affectus.

Vt magna reuerentia eum
adeas, tanquam filium
Dei, & Creatorè mundi,
tuumq; redemptorem.

Vt magno cū desiderio &
fame spirituali hūc ca-
lestem cibum, conside-
rando ingētes eius fru-
ctus sumas.

Post com-
munionem.

1. Age Christo gratias, quod dignatus
sit anima tua domum intrare.

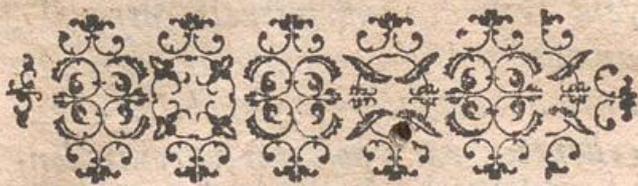
2. Exerce actus amoris, quasi spiritua-
liter eum complexando, tangendo, of-
culando & rogando ut tecū maneat.

3. Expone ei misérias tuas, inspiratio-
nes, & seruicidi ei desideria. Pete ut
domum tuam veris virtutibus ex-
ornet.

4. Orationem vocalem ex officio B. V.
adiunge.

5. Diem communionis maiori modestia
& pietate, quàm reliquos, transige,
ne calor deuotionis facile pereat.

REME-

REMEDIA

CONTRA VARIAS TENTATIONES,
 QVIBVS DAEMON HOMI-
 NES PIOS, ET S. EVCCHARI-
 STIAM frequentantes agitare solet, ex va-
 rijs Doctoribus, pro omni hominum
 genere, maxime autem pro vita spi-
 ritualis studiosis collecta.

AD LECTOREM.

Ecce tibi, Amice Lector, va-
 ria remedia & valde utilia,
 contra varias tentationes,
 quibus indies humani gene-
 ris hostis nos conatur impetere, afflige-
 re & defatigare: speciatim autem e-
 os, qui contemptis voluptatibus mundi
 & carnis, vitæ spirituali se dediderunt,
 omnemq; operam nauant, vt perfectã
 sui victoriam consequantur. Lege igitur
 illa attentè, non secus, quàm si es-
 sent

94 DE FREQUENT.

sent remedia infirmitatis corporalis,
qua noctu diuq̄ cruciareris. Nam cum
anima multo sit corpore nobilior & ex-
cellentior, ratio postulat, vt etiam lon-
gè auidius quaratur antidota, quibus
aut presentes, aut futuri eius morbi de-
pelli possint. Et si aduertis illa tibi pro-
fuisse, da gloriam Domino Deo, & ora
pro eo, qui amore sue diuina Maiestatis,
& salutis animarum sanguine
Christi redemptarum, illa collegit. Cui
sit laus omnis, honor, & gloria, cum
Patre & Spiritu sancto in
secula seculorum,
Amen.

QVID

*QV ID MAXIME DAE-
mon conetur impedire.*

Nihil equè inter omnia Dæmon conatur impedire, ac sanctorum Sacramentorum frequentiam: experientia enim didicit, nulla re efficacius regnum suum euerti, & iniquas machinationes suas labefactari. Nec enim solū in ijs gratia Sacramentalis recipitur, cuius minimus gradus sufficit ad resistendum omnibus inferni dæmonibus, sed etiam frequentando illa homo exercet se in ijs virtutibus, quæ vehementer dæmonibus displicent, vt in fide, spe, caritate, humilitate, oratione, contemptu mundi, fuga peccatorum non modo mortalium, eorumque occasionibus, sed etiam omnium venialium, quo ad humana fragilitas patitur, ac denique in omnibus ijs præstandis, quæ dæmones maximè oderunt. Nihil igitur mirum, eosdem tot artibus & modis sanctissimorum Sacramentorum frequentiam impedire.

*QV AE IMPEDIMENTA
Dæmon obijciat frequentationi
Sacramentorum.*

P. R. I.

PRIMUM est, Humanus respectus unde utitur opera cuiusdam tyranni crudelis, cui nomen est, QUID DICENT HOMINES? Dicent me factum sanctulum, hypocritam, adulatorum, &c. O quot Dæmon hac via auocat à bono proposito!

II. est, quod persuadet hominibus ad frequentandum rectè Sacramentum deserendas, esse omnes recreationes: itaque repræsentat eis viuendi rationem tam arctam, seueram, & melancholicam, ut terrorem quendam eis iniiciat. Atque interim cægat, plerosque omnes, qui hoc Sacramentum frequentant, lætiores esse minusque melancholicos, quam alii fuerint: quosdam etiã ita affectos, internoque gaudio perfusos, ut cum nullo Mundi Principe statum suum commutare velint.

III. Proponit & oculos excellentiæ huius Sacramenti, & propriam communicantium indignitatem, qua nempe longissimè distent à Sacramento. Et quod peius est, quando eos auocare non potest, execratur eos, quasi nimium de se præsumant, & humilitatem afferant superbia circumuestitam. Atque interim non permittit eis tempus considerandi, si ratio nostræ dignitatis habeant, ac se, et quidem quoque anno, in

nec in tota vita vnquam esse communi-
candum. Quasi verò indusium mun-
dus sit, si semel lauetur in anno, quàm
si lauetur omni septimana.

III. obijcit, non esse possibile ita ab-
stinere à peccatis, vt toties dignè possis
communicare: & interim cælat, quàm
multi per frequentationem Sacramen-
ti, à consuetudine peccatorum, quibus
antè erant immersi, sint abstracti. Cælat
etiam eos, quòd beneficio huius Sacra-
menti homo verè fiat castus, humilis,
misericors, mundi contemptor, fortis
in aduersis perferendis, & constans in
studio pietatis.

V. Inijcit in mentem multa dubia de
hoc Sacramento: an sit, vel non sit cor-
pus Christi in illo; & quomodo sit? Et
quosdam, maximè dum communica-
turi sunt, ita vexat his dubijs, vt tandem
à Communionem abstineant. Et interim
occultat, quàm mirabiles effectus quo-
tidie ex frequentatione huius Sacra-
menti existant. Multi enim, qui in rebus
diuinis erant cæci, vident: surdi audiūt:
claudi ambulant alacriter in via Do-
mini: leprosi, & immunditia pleni, sunt
pleni castitate. Et qui in peccatis erant
sepulti, potius volunt mori, quàm sci-
enter committere etiam vnum pecca-

F tum

tum veniale. Vnde quæso hæc mutari
dexteræ excelsi? si ibi nō est vera huma-
nitas & diuinitas Saluatoris.

VI. Tot turpes cogitationes obijci
maximè nocte, quæ antecedit Commu-
nionem, & fœda somnia: vt non nullo
sic quoque absterruerit. Vnde legi-
mus, quendam ex antiquis Patribus
semper nocte Communionem præce-
dente, incidisse in pollutionem: quod
cum obseruasset à Dæmone procurari
in despectum eius nihilominus cōmu-
nicauit, & sic pollutio cessauit.

VII. Ponit ob oculos defectus & im-
perfectiones quorundam qui Sacramen-
tum frequentant, & alijs sunt scandalo-
rum interiti aperit, quàm multi miracu-
losè in alios homines sint mutati. Et
inde sequeretur nos non debere uti vi-
no, gladio, cultris, quia multi illis ab-
runtur.

VIII. Opponit, Familiaritatem ni-
miam cum S. Sacramento, parere con-
temptum, Cui respondendum est. Qui
non habet familiaritatem cum Deo, ha-
bet cum dæmonio: cum dicat Christus:
Qui non est mecum, contra me est. D E
I N D E cūm D E V S velit se vocari à
nobis P A T R E M, vult quoq; secum a-
gi familiariter. Familiaritas ergo non
omnis parit contemptum, sed quæ ini-
tus

COMMUNIONE. 59

tur cū hominibus imperfectis : eò quòd homines in hominibus facile solent notare quasdam imperfectiones , ob quas se mutuo contemnunt. In DEO autem nulla imperfectio notari potest. Et ideo Angeli, qui familiarissimè semper DEO assistunt, summa cum reuerètia DEO seruiunt.

DECEM TENTATIONES

*Dæmonis, contra Frequentatores
Sacramentorum.*

Q V A N D O Dæmon nequit S. Sacramentorum Frequentationē impedire, conatur varijs modis affligere eos, qui illa frequētant, præcipuè autem his.

PRIMA TENTATIO. Facit, vt ab alijs rideātur, & appellentur Iesuitæ, ac etiam à suis domesticis exagitentur, vt, data quauis occasione dicant: Verè hic est, qui toties communicat: & si videant eum aliquando subirasci, exclament, & alia similia agant.

II. TENTATIO. Ob oculos ponit, eos non esse dignos tam crebra Cōmunionē. Cui respondendum est, se idcirco adire Eucharistiam, vt fiat dignus. Deinde, tum quempiā esse dignum, quādo est in Dei gratia: esse autem in gratia,

G 2 du

dum est confessus. In Confessione car-
 nim recipitur vestis nuptialis, qua secu-
 rē ad has sanctas nuptias accedi potest.
 Adhuc se id facere, vt placeat Dominus
 Deo ad id inuitati. Atq; etiā quia hoc Sa-
 cramentū est animæ nostræ panis. Præ-
 terea, nos ire tanquam infirmos ad me-
 dicum, vt inopes ad dominum opulen-
 tum, vt filios prodigos ad clementissi-
 mum patrem, qui suauissimo, amantissi-
 moque vultu semper nos recipit. Ac-
 cedit quod sicut Christus Dominus no-
 ster, cum esset in mundo, nunquam ab
 aliquem repulit, sed omnes amanter re-
 cepit, ita nunc libentissimè, cum natu-
 ram suam non mutauerit, suscipit om-
 nes, qui ad ipsum in Sanctissimo Sacra-
 mento existentem veniunt.

III. Tentatio est. Conatur quosdam
 reddere scrupulosos, vt arbitrentur pe-
 care se, vbi nihil peccant, vel vt frequen-
 tationem Sacramenti deserant, vel
 semper sint afflicti, & timore pleni. Re-
 medium autem præcipuū est, in omni-
 bus, & per omnia credere Confessari.

IV. TENTATIO. Persuadet quibusdam, eos nullum ex Communione
 capere fructum meliores fuisse, cum
 frequentarent Sacramenta. Qua tenta-
 tione dæmon, vel gignit, in illis rediit
 quoddam Sacramentorum, vel certe

anxi

e anxios reddit, & mentes eorum obtun-
 dit, vt nullam vnquam percipiant con-
 solationem. Remedium huius tenta-
 tionis est, bonum signum esse quod cū
 fructu Sacramēta suscipiantur, quando
 agnoscimus, nos nullum facere fructū.
 Nam, teste S. Bernardo, vnum ex certis-
 simis signis præsentis in anima Spiritus
 sancti est, teneri desiderio maioris
 gratiæ, & agnoscere exiguum in se fru-
 ctum. Alterum remedium est, cōsapius
 accedere ad hoc Sacramentum, dicen-
 do: Si ego cum tantis auxilijs nihil pro-
 ficio, quid fieret, si illis quoque destitu-
 tus essem? Præterea, quamdiu cogita-
 mus facere bene, nunquam deserendū
 est bonum. Cū ergo hæc Sacramenta
 sint omne bonū nostrum, magna stul-
 titia foret, tantum bonum relinquere,
 cū spe benefaciendi. Imitandus est
 filius prodigus, qui existens in tantis
 ærumnis, dixit: Ibo ad patrem meum:
 cui omnia ex voto successerunt.

Et S. Catharina Senensis, cū Dæ-
 mon obijceret, ipsam esse damnatam,
 & ideo orationes, omniaque bona ope-
 ra nihil ei prodesse, respondit: Si dam-
 nata sum, plus boni faciam, quàm vn-
 quam: opera bona duplicabo, amabo
 Deum, quantum possum & valeo: ad
 hęc

hærebo illi, & toto vitę tempore ei placere conabor, quia in inferno nõ potero illum amare, nec quidquã boni facere. Et sic Dæmõnem pudefecit.

V. Tentatio. Multas tentationes immittit non aullis, quas nunquam assenserant: quod contingit, vel quia illi nimis firmi erant, ut tenuiter resistebant tentationibus, ita nec aduertebant esse tentationes, vel quia Deus illas permisit, ob maiorem utilitatem. *Qui enim non est tentatus* inquit Scriptura. *Quid sic?* Et alibi

Eccl. 34.

Eccl. 2.

Fili, accedens ad seruitutem Dei, sta in timore, & prepara animam tuã ad tentationem. Et S. Paulus dicit, *Non coronabitur nisi qui legitime certauerit.* Itaq; bonum

1. Tim. 2.

signum est, quando quis hoc plus affligitur quò frequentius communicat.

VI. Tentatio Obijcit menti curas domesticas & negotia, quæ impediunt orationem. Huic respondendũ, quò qui maiores habet occupationes, hoc plus egere diuino auxilio: Et quia solo peccato moriamur ab hoc Sacramento, quoties quis se eius reũ nõ putat, aut, si putat, confiteretur, securè poterit illud accedere.

VII. Tentatio est. Timor vanæ gloriæ, dum quis intelligit se laudari, aut vituperari. Quòd ad primũ attinet respõde Tentationi, quòd respondit S. Bernardus, cum Dæmõn ei suggereret, ut ob vanæ gloriæ

COMMUNIONE. 103

periculū prædicandi officium desereret,
O Dæmon, inquiebat, nec cœpi prædi-
care propter te, nec desinam propter te.
Quod ad secundū attinet, magna stulti-
tia est, deserere Deum, bonorumque o-
perum exercitiū ob dicta aliorū. Nec ta-
les alij sunt, quā arundines vēto agitatæ.

VIII. Tentatio, Obijcit frequentes
communicantes debere semper vacare
orationi. Quod ille facit, vel vt eos red-
dat infirmos, vel vt familiam in eos cō-
citet, si ob orationem rem domesticam
negligant. Remedium huius est, statis
horis attendere nunc orationi, nunc
laboribus, nunc curādæ rei domesticæ:
ac de oratione quidem agere cum Con-
fessario, eiusque consilium sequi.

IX. Tentatio est. Occultis quibusdam
modis continenter animum Deo serui-
entium reddit inquietum, obijciendo
illis defectus in oratione, Confessione
& Communione, alijsq; rebus spirita-
libus commissos. Cum hac tentatione
non est disputandum, sed opus est hu-
miliare se ex corde, & agnoscere se mul-
tò pluribus defectibus jobnoxium, quā
Dæmon, vel alij sciant: atque ideò pro-
pius velle adiungere se Christo, vt ab eo
ratio bene orandi, confitendi, & com-
municandi perdiscatur. Si enim nos de-
ficiamus.

¶ †

ficiamus.

ficiamus in seruitio illi præstando, ille tamen non deficit in defectibus nostris condonandis. Quare ob nullum defectum Dei deserendi causam habemus: imò nullus maior defectus est, quàm deserere seruitium suæ diuinæ maiestatis. Quod si causam dolendi habemus ob defectus nostros, multò maiorem gaudendi habere debemus, ob amorem eius in nos, & summam ignoscendi nobis promptitudinem, ac perpetuum auxilium, quod beneficio Sacramentorum suppeditat, ad cauendos defectus.

X. Tentatio. Reddit quosdam admodum anxios, quasi non bene sint cōfessi: nō dixerint omnia peccata: conscientiam non satis aperuerint, & alia huiusmodi: vnde sæpius communicantes primario quodam huius sancti Sacramenti effectu priuat, nempe, refectione, & consolatione spiritali. Cumq; Domino in domum suam recepto, deberent esse læti & hilares, vt fuit Zachæus, redduntur omnino melancholici & tristes, cogitantes de peccatis memoria lapsis. Vnde ingens mox nascitur timor, pusillanimitas, tristitia inordinata, ac incredibile Confessariorum fastidium. Pro cuius tentationis antidoto cōsideranda sunt sequentia documēta.

Documentum, I.

PRAE-

COMMVNIONE.

165

PRÆMISSA sufficienti præparatione confiteri, certòque confidere, omnia peccata esse remissa, à Iesu Christo Domino nostro, etiam ea, quæ occulta fuerunt, vel memoria exciderunt: nec quidquam de hac re dubitare: *Documentum II.*

Aliam præparationem requiri pro confessione annua, aliam pro mēstrua, aliam pro hebdomadaria, aliam deniq; pro biduo: quia pro hac preuisimum sufficit tempus.

Documentum III.

Neminem esse obligatum ad confitenda peccata venialia, nisi quando dubitat, an sint mortalia, vel venialia. Quoties ergo quis non se sentit grauius peccato mortali, si copiam Confessarij non habet, potest, potest securè sacram communionem accedere.

Documentum IV.

Etsi verò nemo obligetur ad Confessionem peccatorum venialium, tamen, salutare est illa confiteri, tum quia confiteri, tum quia confitendo noua semper obtinetur gratia, tum quia homo facilius vitam suam emendat: deinde, quia multa sunt mortalia, quæ videntur venialia. Pœna quoque venialibus peccatis debita, citius deletur. Hæc

F 5

omnia

omnia S. THOMAS. Habitus denique
confitendi venialia, facit, vt habet
etrus Paludanus, vt ab illis abſtineamus.

Documentum V.

In modo confitendi, numerum que
peccatorum, cæterasque circumſtancias
exprimendi, ſequatur omnino iudiciũ
Cõfeſſarij, qui conſcientiã eius benè ha-
bet perſpectã. Quando verò ſe exiſtima-
ret op^o habere cõfeſſione, ille autẽ dice-
ret, eũ poſſe cõmunicare, ſecurus acce-
dat, modò conſcientiam peccati morta-
lis nõ habeat: lucratur enim & id, quod
lucratus eſſet confi-ẽdo, & multò plus,
ob illam obedientiam, ſuique victoriã
per fidem quoque, dũ cogitat, quicquid
dicitur eſt à Cõfeſſario, ſibi dicẽmũ
Deo. Vnde meli^o in corde ſibi dici au-
dieret: *Fides tua te ſaluum fecit.*

Document. VI.

Sicut homini timorem DEI nõ ha-
benti, nihil facilius eſt, quàm peccare
mortaliter: ſic ei qui mauult mori,
quàm mortaliter peccare, admodũ dif-
ficile eſt peccare mortaliter. Qui ergo
talem animum habet, non facile exiſti-
mare debet, ſe admiſiſſe peccatum mor-
tale.

Document. VII.

Quando quis cõſcientiam ſuam nõ
ſentit.

sentit alijs grauam peccatis, quàm venialibus, non tenetur omnia sigillatim confiteri, sed satis est confiteri aliqua: de reliquis verò generalim agnoscere se culpabilem: & sic omnia remittuntur, vt docet Syluester in Summa.

Document. VIII.

Duo maximè solent turbare homines spirituales. Primo cogitationes, secundo detractiones. Quod ad primum attinet, sciendum est, cogitationem prauam non esse peccatum, nisi illi consentiamus. Signum autem, quod ei non consentiamus, est, quādo displicet nobis cogitatio, & nollemus eam habere, ac quādo malumus in animo potius mori, quàm mortaliter peccare. Quod ad secundum, sciendum est, quando quis nulla intentione, per loquacitatem, aut alia de causa, mali aliquid dicit de alio, non committere peccatum mort. sed vel nullum, vel veniale: si inde sequeretur iactura famæ alienæ magna, modò res nō sit publica, vt docet Fumus in Armilla.

Documentum IX.

Quamuis, qui vult proficere in spiritu, sedulò debeat abstinere etiā à peccatis venialibus, vulgata enim Doctorum sententia est: potius permittenda

dum, vt pereat mundus, quàm vnum peccatum veniale committendum: tamen quando illud committit, debet de eo dolere, cum proposito, non amplius committendi, & veniam à Deo postulare, atque ita quiescere. Sunt autem duo peccatorum venialium genera. Alia sunt scienter prudenter commissa, & hæc diligenter fugienda sunt, quia disponunt ad mortale, & magnum damnũ animæ adferunt. Alia committuntur ex fragilitate, ignorantia, & inconsideratione: & hæc permittit Deus, vt nos humiliemus, & submissè de nobis sentiamus, alijsque de causis. De his intelliguntur illa verba Scripturæ: *Septies in die cadit iustus, & resurgit.*

Documentum X.

Bonum est, vt qui sapius vna hebdomade confitetur, citò se expediat, tum ne fiat scrupulosus, tum vt Confessario detur tempus illum instituendi, atque etiam, vt detur bonum exemplum circumstantibus, ac alijs expectantibus confitendi locus, qui facile in hæc verba erumpere solent. Quid ille, cum toties confiteatur, tam diu adheret Confessario?

MODVS CONFITENDI, PRO
ijs, qui Sacramenta frequentant.

BONVM

BONVM est, vt Pœnitens eam Confitendi rationem sequatur, quã Confessarius præscripserit, sicut in rebus ad corporis valetudinem pertinentibus, sequitur præscriptum Medici, maxime cum Medicus sæpè soleat in suis antidotis præscriptis errare, & erret. Deus autem, teste S. Brigitta, non facile sinat Confessarium errare in rebus ad animam spectantibus. Ordo verò generatim huiusmodi præscribi posset, vt Pœnitens primò se accuset de peccatis cordis, hoc est, de malis cogitationibus, de iudicijs, prauis desiderijs, suspicionibus, odijs, &c. 2. De peccatis oris, vt de mendacijs, explicando num studio, an imprudenter sint dicta, De verbis otiosis, de detractionibus &c. 3. De custodia sensuum. 4. De operationibus, secundum statum proprium. 5. Quod Deum non ex toto corde dilexerit, nec proximum sicut seipsum. Quod gratias pro beneficijs nõ egerit, quod Sacramenta cū debita deuotione non accesserit, &c.

VERBI GRATIA.

FACTO signo crucis, & dicto Confiteor. vsque ad *Ideo precor*. Si tempus sit, dicere. Pater, dico meam culpã, vel accuso me, quod admodum negligens

HO DE FREQUENT.

gens fuerim in repellendis cogitationibus prauis omnis generis, quodque mentem non occuparim cogitationibus pijs & sãctis: nec humiliter de me senserim,

Præterea me accuso, quod non bene refrenarim meam linguam; multa verba vana, otiosa, & inutilia effutierim. de proximo quoque meo, non eo amore locutus fuerim, ac debebam, & quemadmodum alios vellem loqui de me: non misertus sim eorum defectibus, sicut meis: nec rationem præsentis Dei & angeli custodis habui.

Fateor etiam culpam, quod non custodierim meos sensus, maximè oculos, nec à me, vel aliis omnes occasiones offendendi Deum remouerim.

Dico meam culpam, quod actiones meas non instituerim, vti debebã, syn- cera intentione ad gloriam Dei. Familiam item meam, nõ, ut oportet, monui & correxi. Multis in rebus locum dedi iræ, & impatientiæ, nec omnia, quantumuis minima, tanquã è Domini Dei manu suscepi, sed passus facilè sum conturbari cor meum.

Deniq; me accuso, quod neq; Dominum Deũ toto corde, neque proximũ, sicut me ipsum, dilexerim: nec gratias pro beneficijs continenter hæctenus mihi

mihî præstitis rependerim: maximè,
quod tanto amore se mihi dederit. Et
quod non cum fructum ex his san-
ctis Sacramentis, quem debebam perce-
perim. *ideo prior, &c.*

MODVS CONFITENDI PRO

*eo, qui dubitasset, num omnia con-
fessus fuerit.*

PRIMO, dictis omnibus succinctè,
quorum meminit, dicat. Et de om-
nibus peccatis meis, mortalibus & ve-
nialibus, occultis, & manifestis, magnis
& paruis, quæ feci, dixi, vel cogitavi, cor-
de, ore, vel opere, contra Deum, proxi-
mum, & contra meipsum ex fragilitate,
malitia, vel omissione, à tempore,
quoad usum rationis perueni, in hanc
vsq; horam, dico meam culpam, meam
magnam culpam, meam grauissimam
culpam doleoq; me non ea reuerentia,
qua debui hoc Sacramentum accessisse,
nec eum dolorem sentire de peccatis, quæ
oporteret: obsecrans interim Dominum,
vt per Christi sanguinem, huius omni-
umq; aliarum confessionum defectus
supplere velit: & te Patrem meum spiri-
tuale, vt velis mihi iniungere penitentiam,
& dare.

& dare absolutionem, ac orare pro me-
mifero peccatore Dominum Deum
nostrum.

ALIVS MODVS BREVIOR.

QUAMVIS omnia haecenus dicta
utilia sint conscientijs scrupulo-
sis & anxijs, nihilominus, qui saepius in
hebdomade confitentur, debent, ob ra-
tiones supra allatas, multo esse brevio-
res, & Confessario fidere, cogitare que,
eum non intermissurum interrogatio-
nes, si iudicavit necessarias. Et sicut, qua-
ndo ille poenitentem adire Communio-
nem iubet sine Confessione, debet, si
peccati mortalis conscius non sit, ala-
critate adire, omni posthabito metu, sic
prorsus observare debet modum con-
fiteri a Confessario praescriptum.

VERBI GRATIA.

CONFITERI peccata quib⁹ gra-
vari sentit conscientiam, & dein-
de petere Absolutionem ut si dicat. Post
extremam meam Confessionem accu-
so me, quod semel sim mentitus, ter de-
traxerim proximo, saepius iratus fuerim,
&c. negligens quoque in repellendis
malis cogitationibus, non amarim Deum
ac pro-

COMMUNIONE. 119.

ac proximum vt. debebam, non conformarim meam voluntatem diuinæ, non egerim pro receptis beneficijs gratias, non rectè custodierim sensus, maximè oculos. De quibus, alijsq; multis, quæ arbitror me commisisse, sed non occurrunt, dico meam culpam, & rogo te Pater, vt mihi dare velis absolutionem, ac pro me orare.

MODVS CONFITENDI,
quando est magnus confitentium concursus, vt diebus festis.

QUANDO is qui crebrius confitetur solet, pridie confessus est, non deberet rursus confiteri postridie, nisi aliud præscripserit Confessarius: si autem confiteatur, vno verbo, si possit fieri, exponet, quid conscientiam grauet, vt detur locus alijs, qui cupiunt reconciliare se, vel communicare.

EVM, QUI MOREM HABET sæpè communicandi, si, ob absentiam Confessarij, vel quia ita voluit Confessarius, confiteri nequeat, non debere angi animo, vel à communione abstinere, exemplo S. Mechtild.

S. MECHTILDIS cum quodam die statuisset communicare, & ob
Con-

Confessarij absentia, admodum turbaretur, magno dolore animi coepit confiteri Deo omnia sua peccata, & negligentias: cumque sentiret certo sibi illa remissa, magnas Domino gratias egit. Qui ei respondit. Sicut, qui magni Regis aduentum expectat, mox domum suam expurgat, ne sit, quod eius oculos offendat: cum vero rex iam tam vicinus est, ut sordes efferre domo non possit, eas conijcit in angulum, postea eijciendas: sic etiam quando tu habes voluntatem & desiderium peccata confitendi, nec de caetero ea committendi, sic est conspectu meo remouentur, ut eorum non recorder amplius.

ANTE COMMUNIONEM

*quid fieri debeat iuxta S. Mech-
tildem.*

PRI MO nudanda est conscientia, sicut Christus corpus suum demonstrauit nudum. Si enim illud denudauit ad flagella, quanto magis nos debemus nudare conscientiam ad verba? Debes ergo inspicere speculum virtutum Christi D. N. Ac primo quidem in speculo humilitatis Christi, homo debet considerare suam humilitatem, an animam suam
inqui-

inquinarit aliqua superbix vel vanx gloriæ macula?

Secundo in speculo patientiæ Christi debet inspicere suam patientiam, num in illa inueniat aliquem nauum impatientiæ?

Tertio in speculo obedientiæ Christi videat, num aliqua inobediæ macula appareat in anima?

Quarto, in speculo amoris Christi, probet suum amorem, quantum videlicet amorē demonstrat erga Deū, quantum erga maiores: quàm pacificus sit in æquales, quàm pacificus in minores?

Et si inueniat in anima aliquid reprehensione dignum, conetur eā suaviter, candido humanitatis Christi panno mundare: in memoriā dulciter reuocando Christum esse nostrum fratrem, & tam clementem, vt vix homo agnoscat peccatum, quin ille misericorditer illud condonet. Verum diligenter cauere debet, ne animæ maculas nimis durè & asperè abstergat, hoc est, citra diuinæ bonitatis considerationem, alioquin eam lædet & cruentabit potius, quàm sanabit. Hucusq; verba. S. Mechtildis.

REMÈ-

REMEDIA ET DOCUMENTA
*ta pro scrupulosis, qui nunquam pu-
 tant se rectè confessos, ex*

IOANNE Ruibruchio Doctore
pio & erudito.

HORTOR te, inquit, vt longas & prolixas fugias confessiones, quia turbabunt pacem pectoris tui, & complebunt scrupulis. Et scias, si vsus fueris multis verbis non necessarijs, vt si confitearis omnia venialia, existimans sic fore conscientiam tuam tranquilliorē, & non potius confidēs in Deo, te non fore illuminationum diuinarum participem, & à diuina Maiestate instruendū, atque ita nunquam poteris distinguere inter peccatum magnum & paruum. Adhuc, si memoria exciderit aliquod peccatum, quod soles confiteri, eris admodum afflictus, & existimabis te non esse rectè confessum.

Ex eodem.

DE peccatis venialibus (à quibus nemo in hoc mundo est immunis) paucis verbis confitebere, & generatim tantum, cum proposito benè semper agendi, & abstinendi ab omnibus peccatis mortalibus & venialibus,

EX

Ex eodem.

TOTVM fundamentum sanctitatis est Puritas conscientiae, quam consequeris, omni studio excutiendo teipsum: & si deprehenderis te esse in peccato mortali, & alio graui, cōfiteri, & postea certò confide ubi esse remissum. Itaq; sæpè mentem eleuando ad Deum, dicere poteris. Domine propitius sis mihi peccatori.

EX IOAN. TAVLERO.

QVOD ad peccata venialia attinet, (à quibus nemo in hac vita liber est.) ne sitis admodum solliciti, si non omnia sigillatim expresseritis in confessione: satis enim est à eo bono corde exposcere pro illis veniam, sic enim non eripietis tempus Confessario. Verè sufficit generatim illa fateri, nec enim tenemur confiteri, nisi solum peccatum mortale, vel de quo dubitamus, an sit mortale. Peccata enim venialia multis modis expiantur, nempe contritione, oratione Dominica, aqua benedicta deuotè sumpta, & genu flexione.

REMEDII.

REMEDIVM PRO IIS QVI

*putant se carere debita con-
tritione,*

Ex eodem Thaulero.

SI tibi deest contritio, doleas te eam non sentire, prout velles, & hoc sufficit: similiter si non sentis in te desiderium & amorem, quem velles, opta tantum ista habere.

Quando confessus fueris peccata mortalia, humiliter reliqua relinque Deo: & si sequatur remorsus conscientiae, resigna te diuinæ voluntati, donec libereris illo.

Credere debes Confessario perinde ac Deo, & ideo relinquere debes conscientiae anxietates, sis ne integrè confessus, an non confidens Deo, qui te non decipiet.

REMEDIVM PRO EO, QVI

sordidis cogitationibus vexatur.

Ex eodem.

OBSECROR te, inquit ille, sis bono animo, tantum coneris eas eijcere, & tibi non nocebunt, ne disputa eum illis; nullo responde verbo; nihili facias. Conuerte te ad Dominum Deum toto corde.

REME

REMEDIVM PRO IIS, QVOS
 Demon conatur inducere in desperationem,
 suggerens b'na eorum esse perditam
 ipsoſq; damnatos.

Ex eodem.

OMnem curam & ſollicitudinem
 debes projicere in Deum, vt docet
 S. P E T R V S, & in miſericordiæ eius
 abyſſum, Nam vt nautæ quando pe-
 riculum eſt naufragij anchoram in ma-
 re abijciunt, vt ſaluentur: ſic in huius-
 modi tentatione, debemus ſpei noſtræ
 anchoram abijcere in mare paſſionis
 Chriſti, & in diuinitatis abyſſum, per-
 ſectam & firmiſſimam ſpem ac fiduci-
 am conſtituendo in Deo.

REMEDIVM PRO IIS, QVI-
 bus mens abundat cogitationibus ſædis,
 ex Doctore Henrico Suſio.

COGITARE peccatum nun-
 quam habere rationē peccati ſi ne
 voluntatis conſenſu, vnde ſi quis con-
 tinenter mentem haberet obnoxiam
 cogitationibus tam abominandis &
 deteſtandis, vt neq; corde humano con-
 cipi, nec lingua vlla explicari poſſint, &
 in duos, aut tres annos durarent, ſed re-
 pugnante voluntate & ratione nunquā
 peccaret, ac proinde nec teneretur de
 illis conſiteri.

REME-

REMEDIVM PRO IIS, QVI
 quoniam voluptatem aliquam capiunt ex
 dictis cogitationibus, ideo dubitant.
 Ex eodem.

SI turpis aliqua cogitatio incidat, ex
 qua aliqua voluptas percipiatur, &
 ob obliuionem non repente supprima-
 tur, ita vt dubiū sit, an ei consenserit, &
 mortaliter peccarit, nullo modo crede-
 re debet se consensisse: tunc enim vo-
 luptatis illecebra ita peruenta est, vt
 multum temporis interueniat, antequā
 aduertat. Quare, qui est alioquin homo
 timoratus, nunquam arbitrari debet se
 consensisse. Nam secundum S. Augusti-
 num, peccatum tam est voluntarium,
 vt si voluntarium non sit, nec sit quo-
 que peccatum.

REMEDIVM PRO IIS, QVI
 sapius in defectum aliquem incidunt, & in
 de magnum fastidium capiunt.
 Ex Thaulero,

COGITARE Apostolos Christo
 esse. Et crebrò Deus sibi carissimo errare
 & labi passus est. Nec quisquam ad
 magnam perfectionem ferè peruenit
 qui

qui non prius in magnum aliquem defectum prolapsus fuerit.

Cum verò incideris in aliquem defectum, omni conatu & amore te ad Dominum Deum cōuerte, & cum profunda displicentia plus detesteris illum, licet exiguum, quod contra honorem & voluntatem Dei factum est, quàm omnem confusionem, damnum, poenam illo defectu promeritam.

Deinde ad Deum te conuerte cū firmo proposito illum cauendi. Nam (vt dicit Taulerus) magna quædam indignatio contra nos ipsos, iuncta proposito nō amplius delinquendi, cōuersioniq; syncere ad Deū, ac firmæ fiducię cōceptæ ex amarissima Passione, & immensa eius caritate, est vera pœnitentia.

REMEDIVM PRO EO, QVI
dubitat, num sibi à Deo remissa
sint peccata.

Quamuis, inquit Taulerus, mater obliuiscatur sui filij, Deus tamen non potest obliuisci nostri, vt alibi dixit: tantaque est eius misericordia, vt non citius exigua stupa in ardentem fornacem coniecta absumatur, quàm citò Deus omnia peccata condonet, quando verè de eis dolemus. Et tam bonus est Deus;

G

vt

vt quod semel condonauit, nunquam impropere.

Henricus antè citatus ait, Deum esse misericordem, vt nulla quamuis durissima mater, tam citò & libenter manus porrigat suo dilectissimo filio in medijs flammis existenti, quàm Deus porrigit peccatori contrito, etiam si non die centies peccasset.

**REMEDIVM PRO EO, QUOD
nihilum dolet de prateritis
peccatis.**

S. Augustinus docet hominem debere dolere, quando recordatur peccatorum, sed de hoc dolore debere gaudere.

S. Bernardus dicit Deum non respicere, qualis quis fuerit olim, sed qualis nunc sit, & esse desideret. Et si verum est, Deum, vt antè dictum est, tam promptè esse ad peccata condonanda, & omnium obliuisci, vt liquet in **S.** Petro, **S.** Paulo, **S.** Maria Magdalena, & alijs multum consolari in Domino debemus.

**REMEDIVM PRO EO, QUOD
laborat defectu, quem putat se non posse
corrigere, & ideo affligitur.**

S. Gregorius ait, Dominum Deum qui

COMMUNIONE.

123

quibusdam nonnunquam negare mi-
nora dona, quibus largitus est maiora:
& quibus dedit gratiam expugnandi pec-
cata magna, non dedisse ad expugnand-
um defectus paruos, vt nimirum ridē-
di, & gaudendi, citò irascēdi. & alios si-
miles, vt occasionē habeāt gloriā dandi
Deo, cuius munere cū vicerint mon-
stra tam grandia, nō possunt tamen vin-
cere mininas formicas. Atque ita cau-
sam habeant se humiliandi.

Ait Taulerus, Deum aliquando per-
mittere, vt ne lectissimi quidem ipsius
serui immunes sint ab huiusmodi defe-
ctibus, vt iræ, indignationis, asperiorū
verborum, & aliorum similium, vt oc-
casionem illis det conseruandæ humi-
lilitatis. Itaque defectus illi sunt instar ci-
nerum apud illos, quibus diuini amoris
ignis conseruatur. Quare neque debent
ob istiusmodi lapsus terri, nec spem
abijcere, sed multo amplius se humilia-
re. Atque ita fiet, vt occasionem habeāt
semper quæstum aliquem ex diui-
na gratia faciendi, ac Deus
metet, vbi non semi-
nauit.

G 2 REME.

REMEDIUM PRO IIS, Q
in defectum lapsi valde excruciantur

Quidam dum defectum aliquem
 mittunt, tantam crucem & per
 bationem in animo experiuntur, ut
 ius ex ea dispendium, quàm ex ipso
 defectu hauriant. Atq; etiam, quia
 prium culpæ est, conscientiam rem
 dere, nonnulli ab hoc remorsu ita
 mo deijciuntur, ut summa amaritud
 cor adimpleant. Vnde semper inquit
 & diuina consolatione destituti, pro
 animo deficiunt, & vires, quas ad be
 faciendum antè habebant, perdunt.

Solet autem id quandoq; pro
 ex occulta quodam superbia, qua ho
 existimat se talem esse, cui non deb
 talis defectus contingere. Humilis
 contra cogitat nouum non esse, co
 deratà imbecillitate sua, multos lap
 erroresq; committere. Aliquãdo et
 oritur ex pusillanimitate, dum
 agnoscimus gratiam nostræ redem
 onis, nec utimur antidoto à Christo
 passionem & mortem suam relicto.

Primum ergo remedium est, col
 rare huius Domini bonitatem, &
 quam spem misericordiæ ipsius de
 mere, cum abundantissimè satisf

pro peccatis non solum nostris, sed etiam totius mundi. Quæ ergo diffidentia nobis esse debet sub tanti benefactoris alis? Quam poenitentiam nos agere poterimus, aut quam satisfactionem nostram Deus poterit recipere satisfactione filij sui maiorem? cū ab hac omnes nostræ satisfactiones suam vim habeant & efficaciam? Quid verò aliud sunt omnia mundi peccata collata cum eius meritis, nisi exigua festuca respectu ignis infiniti?

RESPONSIO AD OBIECTIONEM.

Dicit aliquis, se quotidie, & omni hora committere peccata, nec unquam verè se emendare, atque ideò se timere. Ad hoc respondetur, verè timendi causam illum habiturum esse, si Christus pro peccatis, quæ indies fiunt, adhuc esset crucifigendus: sed cū semel mortuus sit pro omnibus peccatis præteritis & futuris non esse causam timendi, vel misericordiæ eius diffidendi.

RESPONSIO AD ALIAM OBIECTIONEM.

G 3

Qui

Quidam dicunt, cum quotidie multa beneficia à Deo accipiunt, se maximo dolore, & immenso timore cōcuti, ex tam crebris in singulas horas lapsibus. Sed respondetur, sicut nulla ex re magis hominis malitia demonstratur, quàm quod inter quotidiana Dei beneficia, ille pergat in multiplicandis peccatis, sic nulla ex re magis apparet diuinæ bonitatis magnitudo, quàm quod beneficijs & gratijs continenter pluat in eos, qui peccare non cessant. Itaque peccatum nostrum causam dat, vt diuina bonitas excellentius resplendat.

Debemus in hoc casu facere, quod faceret seruus quispiam, fidelis quidem, sed non admodum in officio suo exercitatus, qui, habens dominum benignum & bonum, dum aliquando errorem aliquem committit, etsi ex vna parte doleat se errasse, & pro nulla re mundi vellet id contigisse: ex alia verò, memor bonæ Domini naturæ, se, vt aliàs, veniam errati impetraturum, totus exultat & lætatur, cum intentione in posterum lapsum illum cauendi: sic nos agnoscentes peccatum nostrum, debemus de illo dolere, cum proposito de cetero non peccandi: Et loco tristitiæ ex timore ortæ, debemus lætari cum spe diuinæ misericordiæ.

diæ,

diæ, ac nos ipsos confortare.

Quemadmodum ex viperis admodum venenatis, conficitur antidotum aduersus venena, sic ex nostris peccatis (eo modo, quo supra dixi, consideratis) debemus conficere quasi antidotum contra venenum peccatorum, & inimici oculos proprijs armis excæcare; vt occasionem habeamus Deum magis amandi, & peccata diligentius cauendi. Atque ita duas primarias virtutes, humilitatem & charitatem lucrabimur.

QVOMODO PER DEFECTUS faciamus lucrum humilitatis, & sanctæ caritatis.

QUEMADMODVM defectus nostri efficiunt, vt cognoscamus nostram miseriam, atque ita nos humiliemus: sic patientia, longanimitas, & summa Dei in condonandis peccatis nostris prõptitudo, reddentis bona promissis, occasionem dat nobis ipsum amandi & colendi.

Aliud Remedium.

SCIENDVM est duo esse genera peccatorum venialium inter se dissimilia. Quidã enim peccant contra voluntatẽ suam & propositum, vel per in-

G 4

firmitas

infirmi-
tatem, vel per negligentiam, vel
ob prauorum habituum reliquias in
animo existentes, quæ hominem non
animaduertentem quasi retro impel-
lunt. Alij verò liberiore vtuntur consci-
entia, & existimantes satis esse, si absti-
neant à mortalibus, non constituunt
abstinere à venialibus, atq; ita in cibo,
potu, fabulis voluptatem quærunt, mul-
tiq; temperis iacturam faciunt. Hi
quamdiu tantam vite licentiam festau-
tur, nunquam condonantur peccata
venialia, licet ea confiteantur, vt bene
dicit Henricus Herpius, quia proposi-
tum non habent illa cauendi, & in ma-
gno periculo sunt, incidendi in pecca-
tum mortale, vt dicit S. Thomas. ^{vt} ^{enim}
primis illis, qui mox se colligunt, mox
remittuntur. *Septies enim, cadit iustus &
resurgit.*

Prou. 14.

CONCLUSIO.

DOLOR igitur de huiusmodi pec-
catis debet esse discretus, & eou-
que augeri vt non diffidatur de diuina
bonitate. Contritio enim cordis donec
gratiæ diuinæ destituta, quo maior, hoc
deterior est, quia inducit hominem in
desperationem.

REMI

REMEDIA PRO SCRVPVLO-
 sis ex S. Antonino, & alijs bonis scri-
 ptoribus.

QVID SIT SCRVPVLVS.

SCRVPVLVS est inordinatus ti-
 mor conscientie, ex leuibus causis
 ortus, De quo loquens propheta Dauid,
 dixit. *Saluum me fac Domine à pusillanimi-
 tate Spiritus.* Quę verba crebro deberent *Psal. 54.*
 vsurpare scrupulosi.

Quot mala procreent scrupuli.

PRIMO inducunt tedium, & ne quid
 boni fieri possit, eò quòd tollant ro-
 bur & conatum animi.

Secundo, exemplo suo alijs adimunt
 auidiam bene agendi. Quare manda-
 uit Deus, vt timidi & pusillanimes non
 irent cum Gedeone in prælium, sed do-
 mum redirent, ne fuga sua alios quoque
 in fugam impellerent.

Tertio, conscientia scrupulosa, sæpè in-
 ducit homines in desperationem: à qua
 liberari cupiebat Dauid, cum diceret.
*Non me submergat Domine tempestas a,
 qua, id est, desperationis. Et rursus. Sal-
 uum me fac à pusillanimitate spiritus &
 tempestate.* Vnde S. Bernardus docet pu-
 sillanimitate gigni perturbationem,
 hac desperationē, & desperatione mor-
 tem.

G 5 Vnde

Vnde oriuntur scrupuli.

Nonnunquam oriuntur ex comple-
xione frigida, ad timorē apta. Vnde fœ-
minæ, senes & melancholici imprimis
sunt obnoxij timori timor siquidem, &
frigiditas, constringunt cor, vnde ima-
ginatio disponitur ad futurum aliquod
malum concipiendum.

Aliquando oriuntur ex imbecillita-
te capitis, qua offenditur imaginatio.

Aliquando etiam excitantur à Dæ-
mone, qui melancholicos hominis hu-
mores commouere potest, Deo permit-
tente, vnde imaginatio potest falli, &
inordinatè quippiam timere.

Aliquando noscuntur ex nimijs ab-
stinencijs, vigilijs, & similibus: aliquan-
do deniq; ex scrupulorum societate
Remouendæ igitur sunt causæ scrupu-
lorum.

REGVLÆ QVÆDAM S:
antonini ad depellendos scrupulos.

PRI^{MA} est, præparare se ad Domi-
ni Dei gratiam, dolendo de pecca-
tis commissis, confitendo, & propositū
faciendo de Deo in posterum non of-
fendendo. Quicumq; enim facit quod
in se, infallibiliter à Deo iuuatur. Deus
enim (teste S. Thoma in quarto sentēt.)
largitus illi suam gratiam, infundit do-

QUA

COMMVNIONE. 131

num sapientiæ, consilij, scientiæ, & intellectus, quibus plurimum iuuatur, ad depellendos scrupulos.

II. Regula.

Afsiduè legere S. Scripturam, & libros spirituales.

III. Regula.

Afsidua oratio, quæ multum prodest. Vnde dicit Sapiens: *Inuocaui Dominum, & venit in me Spiritus sapientia*, qui spiritus est illa oratio, quæ nos docet omnia. *Sap. 7.*

Speciatim autem oratio valet ad depellendos scrupulos à Dæmone iniectos, qui præfiguratus fuit in illo Lunatico, *Matth. 17.* à Christo sanato, qui nunc in ignem, nunc in aquam iactabatur. Sic scrupulosus ab vno extremo ruit in alterum. De hoc spiritu Dominus dixit. *Hoc genus Dæmoniorum non eijcitur, nisi oratione & ieiunio.* *Marc. 9.*

III. Regula.

Humilis obedientia. Iudicium proprium subijcere alteri, non credendo sibi, sed Confessario. Vnde legimus S. Bernardum cuidam suo discipulo, qui ob scrupulos Missam dicere non audebat, dixisse, Vade, & celebra in fide mea: cum quæ paruisset, oēs scrupuli deinceps euanuerunt. Quare debet scrupulosus Confessario obedire, sicut Deo, cuius ipse locum tenet, eidem credere, &

G. 6. OMNIBUS

omnia media adhibere ab illo præscripta, sicut faceret medico corporali, licet medicinas amaras & ingratas præscripsisset.

V. Regula.

cap. 35. Nihili facere scrupulos, & subito illos excutere, Sic enim hortatur nos Dominus per Esaiam, dicens. *Confortamini pusillanimes, & nolite timere. Ecce Deus vester, nemp̄ promptus ad adiuuandos vos, & illuminandos.*

S. Gregorius scribit, dæmonem similem esse animali cuidam, quod dicitur Leo formicarum, eò quòd infestum sit formicis, sed ipsum quoq; animalium maiorum pedibus conteritur & occiditur. Sic Dæmon inuestigat complexiones hominum, & quos deprehendit pusillanimes & scrupulosos, eos audacter aggreditur, & scrupulis enecare nititur, sed ab alijs magna fiducia fretis, facile obteritur, & vincitur. Ait Ioānes Gerson, bonum remedium esse, contemnerè scrupulos, sicut contemuntur caniculi allatrantes, qui quidem videntur velle mordere transeuntes, sed si quorum latratus negligat sponte contescunt, quod non faciunt, si vltro irriterentur. Idem Gerson dicit, salutare esse agere contra scrupulum, vt spuerè in rē

COMMVNIONE. 733

plo, si scrupulus dictet, non esse spuen-
dum. Conculcare cruces in terra, quan-
do dictat scrupulus, non calcandas. Sic
qui virgani vult efficere rectam, flectit
prorsus in partem contrariam. Addit
idem, Deum non iudicare nos secundū
res phantasiæ impressas, sed secundum
consensum rectæ rationis. Eum quoque
non puniturum nos, ob res quas cogita-
mus, vel patimur contra nostram volū-
tatem, sed ob eas tantum, quibus liberū
consensum præstamus.

VI. Regula.

Non facilè formare conscientiam pec-
cati mortalis: imò in dubijs, nunquam
existimare debet, se peccare mortaliter,
verè consentire in illud, cum potius
sentiat se paratum mori, quàm Deum
offendere. Sed nec, quando facilè dubi-
tat, sitne peccatum an non, & tamen fa-
cit, peccat, maxime cum Confessarius
eum facere iussit.

VII. Regula.

Solet Dæmon obseruare vniuscuius-
que conscientiam, sitne laxa, an stricta.
Si strictam inueniat, conatur facere stri-
ctiorem, & in extremum reducere an-
gorem, vt miserè tandem turbata, nullū
in perfectione progressum faciat. Verbi
caussa, Si animaduertit quempiam ab-
horre-

132 DE FREQUENT.

horrere à peccato mortali, sed nec umbrā peccati ferre, tum procurat, vt faciat aliquid, quod licet non sit peccatum, ipse si tamen videatur esse, vt in loquendo, vel cogitando. Contrā, si quem deprehendit in conscientia laxum, qui parui faciat peccata venialia, cum conatur inducere eò, vt contēnat quoq; mortalia. Vnde qui vult in via spirituali proficere, necessariū est, vt se reflectat semper in partem Demoni contrariā: vt quādo ille conatur conscientiam reddere laxiorē, faciet ipse strictiorē: quando verō strictiorē, faciat e cōtrario laxiorē. Atq; ita vitatis extremis, mediū obtinebit.

VIII. Regula.

Quoties homo vult, quidpiam facere vel dicere, quod non pugnat cum vsu Ecclesiæ, vel sententia Maiorum, & in gloriā Dei vergit, occurrit autem scrupulus si ne faciendum, vel dicendum, ob metum vanæ gloriæ, vel quia forte alicui id displicebit, tunc debet mentem eleuare ad Deum, & si aduertat id fieri posse ad gloriā Dei, vel saltem non pugnare cum Dei gloria, omnino debet facere vel dicere, nec ob scrupulos omittere, ac respondere inimico cum S. Bernardo: Non incepti propter te, nec propter te desistam.

IX. R.

IX. Regula.

Bonum est communicare crebrò, & confiteri rarò, viuendo & agendo omnia, secundum iudicium Confessarij: sic enim multis modis merebitur, pudefaciet dēmonem, gratum faciet Domino Deo, qui nunquam ab eò exiget rationē de ijs, quæ ex obedientia Confessarij fecerit, vel omiserit.

X. Regula.

Ignorantia discriminis inter cogitationem, & consensum, est maxima scrupulorum causa: itaque notandum, cogitationem malam quatuor modis posse considerari. Aliquando enim mox atque obrepfit, eijcitur, & tunc homo meretur, quia vincit inimicum. Aliquando ad aliquod temporis spacium durat, & tunc est peccatum veniale, maius, minusue, secundum diurnitatem temporis. In huius cogitationis accusatione; non opus est in confessione omnes aperire circumstantias, sed satis est indicare peccati naturam, dicendo: Accuso me de cogitatione inhonestā, vel iræ, vel vanæ gloriæ, vel alia simili, nec statim, vt debebā, repuli, sed ad aliquod tempus eā retinui. Aliquando cogitationi consentitur, cum desiderio si occasio daretur eam exequendi; & tunc

c.

est peccatum mortale, si materia cogitationis est peccatum mortale. Aliquando etiam capitur voluptas ex cogitatione peccati, vt consentiatur quidem voluptati cogitandi, sed absit animus rem cogitatum perficiendi, & tunc est peccatum mortale, si quis data opera determinatè imprimat cogitationi speciem rei, quæ natura sua sit peccatum mortale, & in illa cogitanda constituit se oblectare, velut in re aliqua turpi & inhonestâ, Si vero cogitatio non sit determinata, sed fortuita, etiam si ad aliquod spatiū duret, non adiuncto consensu, est peccatum tantum veniale. Aliquando denique agnitâ cogitationem prauam, cogitamus quidem eijcere, sed non possumus tam citò, eò quòd cor iam tantum voluptati, vel imaginationi assuefactum est, & tunc ne quidem est peccatum.

XI. Regula.

Sicut qui timorem Dei non habet, facile omni momento peccat mortaliter, saltem corde, sic qui timet Deum, & mauult mori, quàm illum offendere, difficulter peccat mortaliter. Quare scrupulosus non facile debet cogitare, vel iudicare, se mortaliter peccasse.

XII. Regula.

Quidam semper agitantur foedis cogitationibus.

COMMVNIONE. 137

gitationibus, alij semper videntur sibi blasphemare Deum, & Sanctos, & idcirco maximè anguntur in animo, maximè dum confessio faciènda est, pudet enim eos illa confiteri, & tamè credunt se ad illa patefacièda teneri. Quod falsum est, quia etsi quis per annos centum continenter contra suam tamen voluntatem obnoxius esset talibus cogitationibus, non solum non peccaret, sed multum potius mereretur, & ideo non debet confiteri tanquam peccatū, quod est meritum. Simili tentatione, secundum Doctores, agitatus fuit S. Paulus, cui Dominus respondit, cum peteret ab ea liberari. *Sufficit tibi gratia mea, 2. Cor. 12.*
Quis enim in infirmitate perficitur. Quibus verbis ostendit, similibus cogitationibus non solum non gratiam amitti, sed potius augeri, si illis non consentiatur.

Eandem tentationem habuit S. Catharina Senensis, cui cum aliquando mentem oppletam haberet cogitationibus sordidis, vnde sibi videbatur versari in inferno, apparuit Dominus ad quē illa: O bone Iesu vbi fuisti? Respondit Dominus. Semper fui præstò, Cum quē illa subiungeret: Quomodo fieri potest, vt fueris in locis tam foedis & immundis,

dis, in quibus fuit cor meum? Respondit: Consensistine spurcis istis cogitationibus? Tum illa: Detestata sum illas, maluique potius mori, quam illis consentire. Ergo, inquit Christus, nullum admisisti peccatum mortale, quo solo ego ex anima exturbor. Et hæc bona voluntas, qua noluisti me offendere, non potuit sine gratia mea haberi.

Bonum quoque remedium est, eiusmodi hominibus, si humilient se, & resignent in manus Dei, tentationem ipsam, perinde ac reliquas tribulationes loco crucis acceptando.

XIII. Regula

Sæpè quoque oriuntur scrupuli, ex eo, quod non satis intelligitur Dei bonitas summumque eius desiderium procurandæ salutis nostræ. Scrupuli itaque magnam iniuriam inferunt divinæ bonitati, quod non eo loco illam habeant, quod iure deberent, imò Deum faciunt quasi iudicem huius mundi litigiosum, qui undique calumnias congerat ad obstruendam viam reo. Nam si cognosceret, quâto Deus salutis nostræ ardeat desiderio, nunquam in huiusmodi errores prolabi possent. Verùm neque scrupulosi satis intelligunt bonum suum, quod videlicet cor habeant ad benefaciendum
omnino

COMMVNIONE. 139

omnino determinatum, parati enim sunt ad quavis potius poenam sustinendam, quam ad offendendam diuinam Maiestatem. Quod boni si recte intelligerent, nullam causam haberent dandi locum scrupulis, cum habeant in anima gemmam, & pignus tam nobile, & pretiosum, hoc est, summam cum Deo coniunctionem, & amicitiam.

XIV. Regula.

Licet quis sit doctus, tamen suo iudicio stare non debet: cum enim aeger sit, sibi fidere non debet, sed medicorum consilij. Et quamuis, qui dat consilium, erraret, non tamen errabit, qui consilio pareret, Deus enim iubet eum in tali casu ad alterius arbitrio pendere.

XV. Regula.

Ait Caietanus, scrupulosum non obligari ad confitendum ea, de quibus dubitat, sit confessus, nec ne: quando enim semel confessus est cum mediocri preparatione, non debet eam confessionem reuocare in dubium, sed dicere: Sicut sum confessus alia peccata, sic certo credo me & haec confessum, alioquin promptus ad confitendum, si secus esset, & ita quiescat. Hoc intellige, quando dubitat, num praetermiserit peccatum mortale. venialia enim, ut supra dictum est, non tenetur confiteri.

XVI. Re-

Richardus de S. Victore, scribit, irā, impatientiam, tristitiam, auaritiam, gulam, superbiam, vanam gloriam, & similia, non esse semper peccata mortalia & ideò scrupulosus, si in aliqua istorum incidat, non statim debet definire, se peccasse mortaliter.

REMEDIA ADVERSUS CO-
gitationes immundas.

PRI M V M est, Mentem, quoad fieri potest occupare bonis & sanctis cogitationibus maximè Passionis Domini nostri Iesu Christi.

2. Refrenare sensus, maximè oculos, linguam, auditum.
3. Remouere occasiones earum rerū, quæ excitant huiusmodi cogitationes.
4. Legere pios & deuotos libros.
5. Non disputare cum illis, sed contemnere.
6. Si quis vouerit castitatem, utile est, incidentibus talibus cogitationibus mox renouare votū, quod est magni meriti.
7. Commendare se B. Virgini, Angelo custodi, SS. Virginibus, omnibusque Sanctis Paradisi.
8. Inuocare auxilium Dei ubiq; presentis, qui potest, scit, & vult nos sem-

per

COMMUNIONE. 141

per iuuare, & desiderat à nobis inuocari

9. Habere consuetudinem tunc temporis vsurpandi verba Scripturæ, vt, *Deus in adiutorium meum intende, Domine ad adiuuandum me festina, Et, De profundis clamaui ad te Domine, Domine exaudi vocem meam. Et, Cor mundum crea in me Deus. Et Fili David miserere mei. Et, Domine respice in me, & miserere mei. Et Deus meus, Deus meus, vt quid dereliquisti me? Et, Christus vincit, Christus regnat, Christus imperat, Christus ab omni malo me defendat. Et, Adiuua me Domine Deus meus, ne discesseris à me, intende in adiutorium meum, Domine Deus salutis mea, libera me de inimicis meis fortissimis, & ab his qui oderunt me.*

10. Bonum est consignare se signo crucis versus cor, dicendo Iesus Maria. O *Deus in adiutorium meum intende, saltem corde.*

11. Confiteri, & communicare sæpè, & cor suum Confessario patefacere, sequendo eius monita.

12. Cogitare quid illa hora faciat Dominus noster.

13. Imaginari Christum tunc esse pro nobis crucifixum, spinis coronatum, & cruentatum, ac dicentem. Vide, quanta passus sim pro te, quàm carè mihi constiteris.

h. lu-

14. Iuuat protestari se non velle consentire.

15. Aliò mentem reflectere, aut aliud quidpiam agere, & ante omnia, Fugere otium.

REMEDIA PRO IIS, QUI
dubitant, consenserint, nec ne, tenta-
tioni, vel delectationi.

P R I M O aduertat, an tentationes, vt primum obortæ sunt, placuerint, an verò ab illis abhorruerit : nam si abhorruit, certus sit de non præstito consensu.

Secundò, Si quoque potius paratus sit mori, quàm in peccatum consentire, vel in eo delectari, certò credat, se ei non conuulsisse.

Prou. 24.

Tertiò Aperiat conscientiam suam Confessario, & eius dictis fidē præstet.
CVR DEVS PERMITTAT
immundas cogitationes.

P R I M A causa est, vt acquiramus habitum castitatis.

2. Vt odio omnem turpitudinē prosequamur.

3. Vt maneamus humiles cū S. Paulo.

4. Vt semper simus in magno timore.

5. Vt nostram fragilitatem & vires agnoscamus.

6. Vt occasiones immunditiæ fugiamus.

7. Vt

COMMUNIONE. 143

7. Vt intelligamus nos egere diuina gratia. (commissis.
8. Vt purgemur à similibus vitijs iam
9. Vt simus in precibus assidui, auxiliūque Dei & Sanctorum imploremus.
10. Vt maiorē mereamur gloriā celo.
11. Ad pūdefaciendum Dæmonem, qui nos impugnat.
12. Ad consolandum Angelos custodes continenti nostra victoria.
13. Vt compatiamur alijs simili tentatione affiictis.
14. Vt possimus instruere & corroborare alios tentatos.
15. Vt sciamus, quanto in periculo veremur, atq; ideo per Sacramentū sepe adhæreamus Deo.
16. Vt discamus, num gratia diuina sit in nobis, quæ facit nos tales cogitationes execrari, simileque tentationes expugnare.
17. Vt cōsolationē capiamus ex victoria, & maioris gratiæ capaces reddamur.
18. Vt similes reddamur Sanctis, vt S. Paulo, & alijs.
19. Vt nos Deus, tanquam fortes milites iugiter exerceat.
20. vt declaret se nos amare, magnamque curā nostri genere, vti suorū. dil.

dilectorum filiorum, & carorum amicorum.

REMEDIA ADVERSUS OMNIA peccata

Et primò contra Superbiam.

1. **C**onsiderare proprios defectus, & vilitatem corporis & animi.
2. Obseruare meliores se, & speciatim Christum, qui nos ad se imitandum hortatur, dicens, *Discite à me quia, mitis sum & humilis corde.*
3. Considerare seruitutem, & vituperium superbiorum: qui ex filiis Dei se faciunt vilissimos dæmonis, qui Rex est superbiae, seruos ac mancipia.
4. Conuersari cum humilibus & modestis.
5. In vestitu, & omnibus externis gerere se secundum statum & conditionem suam.

Contra vanam gloriam.

1. Occultare, quoad fieri potest, sua bona.
2. Subitò mentem ad defectus suos reflectere.
3. Laudem ilicò adscribere Deo, quia omnium bonorum est auctor.

Contra Auaritiam.

1. Ab omnium rerum amore mentem abstrahere.

COMMVNIONE. 145

abstrahere eāq; gratiā à Deo postulare.

2. Cogitare multis opibus animum nostrum satiari non posse.

3. Citò omnia esse deserta, excepto eo solo, quod per manus pauperum præmisimus.

4. Considerare, quanta fuerit paupertas Christi, & Sanctorum, qui illum sūt imitati. *Luc. 2.*

5. Confidere in Deo, qui, etiam passeres alit, & dicit: *Quærite primum regnum Dei, & iustitiam eius, & hæc omnia adiicientur vobis. Matt. 6.*

6. Auarorum negotiationes fugere, & agere cum ijs, qui res temporales aspernantur.

7. Considerare diuitias cœlestes, & bona infinita, indubitata, iucundissima, æterna, quæ Dominus Deus nobis præparauit, si sincerè res terrenas contēnamus.

8. Efficacissimum remedium est, re ipsa deserere huius mundi opes, & retinere tantum, quantum ad statum suum tenendum spectat.

Contra Luxuriam.

1. Magnam habere curam oculorum.

2. Fugere occasiones, quibus induci solent homines in hoc vitium.

3. Declinare consuetudinem hominū luxuriosorum, H

4. Oti-

4. Otium detestari, & semper re aliqua honesta se occupare.
5. Non nimis laute nutrire corpus: sed amare abstinentiam: cauere vina potentia, & cibos calidos.
6. Custodire cor suum, & ilicò cogitationes prauas expellere.
7. Custodire sedulo omnes sensus.
8. Omnes occasiones, tanquam pestem fugere. (petere.)
9. Donum castitatis sæpè à Deo ex-
10. Carnem castigare aliquo genere doloris, maximè quando quis à carne teneatur.

Contra Iram propriam.

PRImò, parare, & armare se ad perferendâ fortiter verba, facta, & quicquid solet iram concitare.

2. Considerare, patienti nō esse noxi- am iniuriam, sed illam inferenti.
3. Quantum passus sit Christus: cui & referemus pro tantis beneficijs gratias, si patienter propter ipsum iniurias to- leremus.
4. Coneris mentem ab iniuria auer- tere, & aliò cogitationem transferre.
5. Minimum vincere se non respon- dendo, & paulatim iram in pectore ac- censam extinguere.

Contra iram alienam.

1. **B**enignè respondere, responsio enim mollis, frangit iram dura verò magis accendit.

2. Tacere, vel abire.

Contra Inuidiam.

1. Non amare res terrenas.

2. Cogitare, quàm inutilis sit inuidia, ut quæ sibi soli noceat.

3. Quàm sit turpis, cum teneamur vitâ profundere pro proximo, si opus sit.

4. Si ille non haberet illud, non idcirco tu esses melior, vel haberes melius.

Si ergo inuidia nihil tibi prodest, nec in fama, nec in diuitijs, nec in anima, & te excruciat, ac præterea offensum Deo reddat, quid est, quod inuidiâ retineat?

5. Cogitare de rebus quæ accedunt ad caritatem fraternam.

Contra odium proprium.

1. **D**eum non condonaturum tibi, si tu non condones alijs.

2. Qui odit, plus sibi nocet, cum sit in peccato mortali, quàm illi, quem exosum habet.

3. Denique conueniens est ignoscere, nisi velimus ruere in infernum.

4. Cum odio iacturam facimus omnium bonorum quæ facimus, quia non placent Deo.

5. Dissimiles sumus Christo, qui ignovit ijs, qui eodem tempore eum spoliabant & bonis, & fama, & vita. Similiter S. Stephano, & alijs.

Contra odium aliorum.

1. **R**EMEDIUM est, facere illis bene.
2. Servire illis, ubicunque fieri potest.
3. Submittere se illis.

Contra Gulam.

1. **T**OLLERE materiam ad irritandum gulam & varietatem ciborum.
2. Cogitare à bestijs non sumi nisi cibus necessarium.
3. Obscure intellectum, bona desideria extinguere, & vitam abbreviare.
4. Firmiter constituere, te non sumpturum, quantum cibi est necessarium, & aliquando etiam aliquid de eo detrahturum.
5. Perpendere vitam Christi & Sanctorum, cogitare de felle, & de aceto, & de pane hordeaceo, quo vescebatur.

Contra Acediam.

1. **B**ENEFICIORUM Dei, quæ ad amorem excitant sepè meminisse.
2. Recordari mortis vicinæ, & quod postea non suppetet tempus benefacendi.
3. Rec.

3. Pœnarum æternarum, & præmiorum cœlestium,
4. Fugere otiosos, & conuersati cum diligentibus.

REMEDIA GENERALIA
contra Peccata.

PRINCIPALE remedium ad eradicandum peccatum, & inferendā virtutem est, crebrò vacare orationi cum magna fiducia.

2. Sæpè confiteri, & statim, postquam in peccatum mortale incideris.
3. Communicare frequenter.
4. Fugere peruersas societates, sequi bonas.
5. Sæpè legere libros pios & spirituales.
6. Crebrò meditari de Passione Christi.
7. Considerare vitas Sanctorum.
8. Cogitare diuinæ Maiestatis, & boni angeli præsentiam.
9. Considerare, mortem esse certam, sed horam incertam.
10. Expendere exēpla diuinæ iustitiæ.
11. Considerare tremendū diē iudicij.
12. Pœnas damnatorum.
13. Præmia & gaudia paradisi.

REMEDIA AD EXTIRPANDOS defectus particulares.

H 3

IN

1. **I**NVESTIGARE causam & radicem defectus, nam ferè solent in nobis vnum, vel duo vitia dominari, à quibus alia omnia proficiscuntur. Unde illis extirpatis, reliqua quoque facillè extirpantur.
2. Memoria tenere remedia, quae sunt contra illa, ijsq; cum opus est, uti.
3. Oppugnandum sumere defectum præcipuum, odio habendo simul reliquos, donec expugnentur, vel saltem debilitentur.
4. Sæpè renouare propositū vincendi illos: iram item renouare contra illum.
5. Sæpè cogitare de remedijs, eaq; adhibere.
6. Maius particulare auxilium ad illud expugnandum à Deo petere.
7. Commendare se alicui peculiari sancto, qui eodem vitio laborarit, gratia autem Dei fuerit ab eo liberatus.
8. Crebrò examinare conscientiam de hoc peccato, conferendo vnum diem cum altero.
9. Imponere sibi, si recidat bonam pœnitentiam, accommodatā peccato.
10. Magnum animum habere ad vincendum: id enim certum est victoriæ signum. Spem quoq; ingentem habere victoriæ consecuturæ.

11. Perse-

COMMVNIONE. 151

11. Perseuerare in pugna, nunquam animo deijci, etiãsi millies cadas quotidie; Is enim solus vincitur, qui abiectis in terram armis securpiter victum profitetur.

12. Quamuis tibi nullum progressũ videãre fecisse, non ideò nihil erit. Nã horologij vmbra, etiamsi eam crescentem non notemus, tamen crescit. Similiter homines, arbores, gramina creuisse animaduertimus, sed actu crescentia non vidimus. Sic non videmus quomodo crescat virtus, sed si persistamus, suo tempore notabimus eã creuisse. Quamquam in ipso labore pugnandi, in patientia, humilitate, non exiguus est fructus, imo magnum apud diuinam maiestatem meritum.

REMEDIA AD CONSOLANDUM
afflictos ex morte cognati, vel amici tristes.

Ex S. Antonino.

PRIMUM est. Cogitare sic voluisse Deum, cur ergo resistis eius voluntati? Cur quotidie dicis? *Fiat voluntas tua,* & non te conformas illi? Vnde dicit Magister sentent. Placeat homini, quod placet Deo, & ideo placeat, quia placet Deo.

H + II. Co.

II. Cogitare omnem creaturam esse
DEI, & ideo contristari non debes,
quando Deus à te repetit, quod tibi ac-
commodauit? dicit enim S. Hierony-
mus, Nihil de tuo sustulit, qui tibi quod
proprium erat donauit, Et S. Augusti-
nus ait. Qui perfectè Deum amat, non
contristatur morte cuiusquam. Vnde
S. Iob in morte filiorum dicebat. *Dom-*

Iob. 1

nus dedit, dominus abstulit sicut placuit De-
ita factum est, Sit nomē Domini benedictū.
III. Cogita statutum esse omni-
bus hominibus semel mori, & si DE-
VS proprio filio non pepercit (vt di-
cit S. Bernardus) quomodo parcere de-
buit illis? Vnde S. Ambrosius. Quid ab-
surdius, inquit, quàm plorare ob rem
omnibus communem?

IV. Quia mors hominē liberat mul-
tis miserijs. Vnde Ecclesiastes ait. *Cum-*

Ecc. c. 6.

Et dies hominis doloribus & arumnis pleni
sunt, nec per noctem mente requiescit. Qua-
re Dominus noster in morte Lazari læ-
tatus est dicens suis discipulis. Lazarus

Ioan. 11.

amicus noster mortuus est, & gaudeo pro-
pter vos. Sed cum eum refucitauit, fleuit,
quia eum excitabit ad huius mundi æ-
rumnas. Vnde August. in lib. de Visita-
tat. infirmorum dicit. O mors desidera-
bilis, ô mors omnium præsentium ma-
lorum

COMMUNIONE. 133

lorum terminus, o mors finis malorum,
& principium honorum.

V. Cogitare Deum scire & cognoscere omnia, ac proinde vivere, quod homini sit melius, Fortè enim damnatus fuisset, si diutiùs vixisset, & sic erit salu⁹. Aut cerè diuturniore vita factus fuisset deterior. Vnde rectè dicit Salomon *Sap. 4.* de quodam. *Raptus est; ne malitia mutaret intellectum eius, aut ne fictio deciperet animam illius.*

VI. Cogitare superfluum dolorem tibi nocere, & mortuo non prodesse. Vnde legimus Dauidem filio eius egrotante amare fleuisse, at eo mortuo a fletu cessavit, & Deo gratias agens, coepit comedere. Rogatus autem cur id faceret, respondit, se ante mortem fleuisse, ad impetrandam fortè à Deo sanitatem filij, quam cum eo mortuo, impetrare amplius non possit, se finem flendi fecisse, Dei voluntatem illam fuisse. *2. Reg. 12.*

VII. Quia tibi & mortuo nocet superuacanea tristitia. Tibi, quia non potes animu liberu ad orandu, nec pro te, nec p defuncto habere. Quare dicit Sapiens. *Ne dederis in tristitia cor tuu, sed repelle eam à te, & momento novissimorum, noli oblivisci, neque enim est conuersio, & huic nihil proderis, & te ipsum pessimabis.* *Ecc. 33.*

H 3

VIII. Co-

VIII. Cogita multos damnatos ob
nimium amorem erga filios, vel mari-
tos, vel vxores, amicos & cognatos. Cū
igitur incertum sit, num filius, vel ma-
ritus tibi futurus fuerit caussa damna-
tionis, si superuixisset, non habes cau-
sam plangendi.

IX. Cogita illum resuscitandum, &
iterum videndum. Vnde dicit S. Paulus
1. The. 4. *Non contristemini sicut gentes, qua spero*
Eccl. 22. *non habent. Et Ecclesiastic, modicum plora super mortuam.*

X. Considera, fortè eum quem deplo-
ras, esse bono loco de quo lætari debes,
quia poterit orare pro te.

REMEDIVM PRO IIS, QUI
nimium reformidant mortem.

MULTI ægrè audiunt alios
colloquentes de morte, & re-
formidant de eadem vel cogi-
tare. Quod contingit, vel quia multi
sunt obnoxij peccatis, quæ nolunt dese-
rere, vel quia exiguam fidem habent fu-
turorum, vel certè quia nimium rebus
huius mundi creatis sunt addicti, quas
ægrè deserunt, & ideo illis memoria
mortis grauis est & molesta, quia per
illam etiam inuiti omnia relinquere cog-
untur. Tollantur ergo peccata, tollan-
tur omnis amor inordinatus, & mox
cessabit.

COMMVNIONE. 155

cessabit timor mortis, imo efficietur illis optabilis.

Bonum quoque remedium ad pellendum metum mortis, est sæpè cogitare de morte: Contrarium enim à contrario pellitur. Quò enim quis sæpius mortem ob oculos positam habet, hoc magis à se remouet omnia, quæ amarã reddunt mortem.

S. August. ait bonam vitam nunquam sequi malam mortem. Morere ergo tibi & mūdo ac viue Deo, & mors molesta non erit.

Scriptor quidam asserit Dæmonem laborare vt longius absit à nobis mortis memoria, vt viuamus malè, & postea in morte nos decipiat. Quare nos semper deberemus eam ob oculos habere, ad viuendum bene, vt in morte ipsum decipiamus.

Alius dicit, sicut, qui vult sibi euellere dentem, primùm curat eum dissolui à carne proxima, deinde Commoueri, vt deinde facilè duobus digitis extrahi queat, (nam si ferro vno tractu euellere, magnum efficeret dolorem) sic qui aliquando meditantur de morte, nō sentiunt tantã difficultatem in ea, cum aduenerit; qui verò nunquam grauissimè anguntur, cum subito è

H. O. vita

vita tolluntur. Quidam itē Doctor inquit, sicut res magnæ, vt palatia, & alia huiusmodi prima vice non fiunt perfecte: sic mors, Dum sit res omnium maxima, quæque semel tantum subeunda est, bene fieri non potest, nisi sapē de ea cogitetur. Duæ res sunt. Vna mori, & hæc omnibus communis est. Altera bene mori; & hæc paucorum est, & tantum Deum timentium, qui reputant se exules in hoc mundo, & frequentem habent mortis memoriam.

1. Cor. 7. S. Paulus monet, vt qui vxorē habent, gerant se, tanquam non habeant, & qui vtuntur rebus huius mundi, perinde se gerant, ac si non vterētur, quasi dicerēt, *Non* debere eos esse nimium addictos rebus mundi, & ne addicti sint, sapē memores sint mortis. Hodie enim viuimus, & cras fortē moriemur. Hodie in figura, & cras in sepultura.

Mors debet esse terribilis infidelib⁹, & ijs qui in gratia Dei non sunt, ac hi sunt, qui nihil audire volunt de morte, & addū, recordatione mortis homines fieri stultos & melancholicos. Illi verò non aduertunt, se repugnare Deo dicēti, *Memorare nouissima tua*, inter que est mors. **Eccl. 7.** Vbi nota memoriam illam esse vtilissimam, quia Dominus mox addit, *Et in*

aturnum non peccabis. Vnde sequitur, hac memoria effici, vt homo longè absit à peccato, ac proinde non stultus, sed sapiens reddatur. Imò qui memoriam illam odit, verè sit stultus, quia deserit Deum, recipit Dæmonem, abiicit coelū, & adhæret terræ. Fugit virtutem, & vitium amplectitur. Renunciat delicijs æternis, pro temporalibus: & cum posset in hoc mundo æquè ac in altero obtinere Paradisum, existendo scilicet semper in Dei gratia, quæ dat pacem, quietem, voluptates & robur, mauult hic accipere arthā inferni, vt rectè dicat Poëta.

Ingenius animis fuga, mors, è carcere caco, Petrarcha.

Æterna affixis carcere deterior. (est)

Magna stultitia est decipere se ipsum, & in animum inducere, non esse aliquando vita excedendum, quod faciunt qui mortis meminisse nolunt. Magnæ ergo prudentiæ est, crebò recordari mortis, ad agendum benè, quamdiu homo valet, & non expectare vsque ad extremum, vti fecerunt virgines fatuæ, quæ repulsam passæ sunt. Vnde scite quidam.

Matth. 25.

Corrigere o mores, ne seras differ in horas.

Nam neſtendo moras, eiſciere foras.

QVID IN HVNC FINEM
quotidie fieri possit.

H 7 POSTV.

POSTULARE gratiam à Deo recordandi mortem, & considerare inter reliqua pūcta quatuor, aut quinque angores, quibus in morte peccatores cruciantur.

2. Reg. 18.

Primus est. Omnes res creatas & amatas deserere. Quæ autē magis inordinate amavit, maiorem illi afferent crucem, ut capilli Absoloni, quibus cum nihil in corpore haberet pulchrius, ijs tamen fuit suspensus.

2. Remorsus conscientia.

3. Demones multi accusantes.

4. Angeli boni deserentes.

5. Iudex iratus; quem tam facile in hoc mundo nobis amicū facere possumus, maxime per usum Sacramentorum, eleemosynas, & alia similia.

Deinde, ubi agnouerimus nos ista flagella meruisse, petere à Deo gratiam, ut omnino vitam nostram emendemus, moriendo mundo, carni, dæmoni, peccato, propriae voluntati, & Domino Deo viuendo. Sic ut hora illa angoribus illis liberati contraria refrigeria inueniamus. Amen.

R. E. M. E.

REMEDIVM PRO IIS QVI
*non mortem, sed mortis pœnam
 timent.*

SUNT etiam nonnulli Deum alio-
 quin timentes, qui non timent qui-
 dem mortem, sed dolores mortis à dæ-
 mone obiectos, vnde & mortis memo-
 ria eis redditur grauis & molesta. Hic ti-
 mor oritur, aut ex melancholia, aut ex
 diffidentia quadã in Deo, quasi parũ sit
 fidelis, humanus & amabilis, & licet sit
 Pater, plus tamen oneris imponat,
 quàm ferre valeamus, ac proinde sinat
 se à Patribus carnalibus vinci in asabi-
 litate, fide, & discretionẽ.

Debet ergo homo se totum, & per
 omnia resignare in manus Dei, & con-
 fidere diuinam bonitatem temperaturã
 mortis dolores, v. tolerari queant, &
 si grauiores fuerint, addituram etiam
 vires & auxilia.

DEI ea natura est, vt homini, quò in
 maiori periculo est, hoc maius auxiliũ
 præstet: quoque grauius à dæmone af-
 fligitur, hoc amplius præsentiam decla-
 ret, & solidam afferat consolationem.

Nec tota scriptura aliud clamat, quã
 curam Dei erga nos esse maximam, &
 pro.

providentiam planè paternam, maximè in periculis grauioribus.

Vide, quàm duris supplicijs, & im-
mensis cruciatibus permiserit afflic-
tos sanctos martyres, & tamen in illis con-
stantissimi & fortissimi perstiterunt, &
cum summo gaudio mortem comple-
xi sunt.

Cogita, quot quotidie, maximè boni,
morte occumbant, quanta auxilia illis
praestet Deus, eaq; noris tibi nõ defutu-
ra. Cõsidera etiam, eũ tibi hactenus nõ
imposuisse onus maius, quàm ferre po-
tueris: imo tulisti onera, quæ nunquam
existimasses te ferre potuisse. In morte
ne ergo deerit?

Nonnumquam quoque est sententias quã-
dam scripturæ in mentē reuocare, ma-
ximè quando eiusmodi cogitationes
occurriunt, ut sunt hæc.

Psalm 30.

Rom 7.

*In te Domine speraui, non confundar in
aeternum.*

Si Deus pro nobis, quis contra nos?

*Quis sperauit in te Domine, & confusus
est? Et alias similes.*

Et si Iesus Christus mortuus est pro
te, ac si opus esset, paratus sit iterum pro
te mori, quomodo potes cogitare illum
te tali hora deserturum?

Et si tanto amore, toties se tibi dat in
fide

sanctissimo Sacramento, quomodo, obliuiscetur tui, quando opera eius maxime indigebis?

Adhuc ipse dicit, prius matrem oblituram proprii filij, quam ille sit obliturus nostri: vt declarat amorem suum tenerimæ cuiusuis matris amore esse teneriorem. Si ergo mater tantum amorē ostendit erga vnicū & dilectissimū filium, quid faceret DEVS, erga nos qui sumus eius filij? *Esa. 49.*

Ait S. Ioannes, cū Christus Dominus noster dilexisset suos in vita, in fine dilexisse eos: Hæc enim veri amoris est proprietas. *Ioan. 13.*

Et si dum esset in cruce in tantis pœnis & doloribus, non solum memor fuit matris & S. Ioannis, sed etiam eorum, qui ipsum spoliabāt, fama, fortunis, vita, quomodo nunc in morte obliuiscetur eorum, qui amore suæ maiestatis nullius rei rationem habuerunt?

Dicamus ergo cum S. Augustino. *Domine hic ure, hic seca, sicut placet, vt in æternum parcas. fiat voluntas tua.*

Et si commendamus liberè animas nostras in manus Dei, cur non multò securius commendemus & corpus?

Si quotidie dicimus, *Fiat voluntas tua, sicut in celo & in terra, id est in anima &*

corpore, voluntas Dei, omneque bonum nostrum, cur similibus tentationibus turbamur?

Debemus igitur tunc libentissimum suscipere omnes illos dolores, & infirmitates quantumuis diurnas dicendo Domine paratum est cor meum ad omnia perferenda, quæ tibi placuerint. Sic enim oblectationi sumus Deo, angelis, solatio, & dæmonibus confusioni.

Vtile quoque est mentem ab huiusmodi cogitationibus auertere, dicendo Fiat, quicquid Domino placuerit. Quod enim illi placebit, certè bonum erit. Quod & gratiam tunc largitur perferendi omnia, quæ ipse voluerit. Facere denique quod faciunt pueri, qui licet audiant alios loquentes de caritate annonæ, peste, bello, & aliis malis, nihilominus incunctè viuunt, coniecta omni cura in suos parentes.

REMEDIVM PRO QVA-
uis afflictione.

Primum est. Certissimò credere nullum tribulationis genus, fastidij, morboris, vel aliud quippiam graue & molestum nobis contra voluntatem nostram euenire, quod non proficiscatur à Deo.

à Deo, & ab ordinatione ac providentia diuina, vt docet S. Augustinus, & tota scriptura sancta. Atque hæc omnia immittuntur nobis ad voluntatem nostram, ex eodem paterno amore, quo filium suum licet sanctiss. & dilectissimū easdem tribulationes & ærumnas subire voluit.

II. Cogitare quoties, quanto tempore grauer Deum offenderimus. Nam si vel semel offenderis Deum, qui est infinitus, meritus es poenam infinitam, & non tantum has temporales.

III. Cogitare de poenis inferni toties pro meritis.

IV. Cogitare, quæ passi sint Sancti, & imprimis Sanctus Sanctorum Christus Dominus noster, toto vitæ suæ tempore.

V. Cogitare de æterna gloria, ad quã non patet aditus, nisi per multas tribulationes.

VI. Cogitare de fructu tribulationum. Fructus autem est. Humiliare se coram D E O. Confugere ad D E I. auxiliū, ab hoc mundo se separare, coeli desiderio teneri Christum imitari, placere D E O, mortificare carnem tãto perẽ nobis infestam occasiones multas diuinam Maiestatem offendendi tollere, expur-

purgari à peccatis, locupletari gratia,
postea multa gloria.

REMEDIVM TEMPORIS
aegritudinis.

1. **C**OGITARE de utilitate aegritudinis. Et primò, quòd sit nuncius Dei, ad nos missus, vt præparemus nos ad mortem.

2. Purgat à peccatis: bonum enim signum est, quòd in ijs membris, quibus Deum grauius offendimus.

3. Debilitat corpus, inimicum nostrum. Vnde dicebat S. Paulus:

Cum infirmor, tunc fortior sum.

2. Cor. 12. **R**euocat à malis: æger enim non potest se inebriare, superbire, &c.

5. Prouocat ad bonum, vt ad confitendum, ad pœnitentiam agendam.

6. Aegritudo est signum diuini amoris: Deus enim castigat, quos amat.

7. Est loco Purgatorij, quod est speciale donum Dei.

8. Est pignus æternæ salutis, & via ad portam cœli, & conformationem cum Christo.

9. Cogitare eam magno amore immitti nobis à Deo, & ad salutem nostram.

REME

REMEDIA PRO SOLANDIS

ijs, qui piè viuunt, & mira bona faciunt.

COGITARE frequenter de his punctis.

PRIMO, quòd sis creatus ad imaginem & similitudinem Dei.

2. Quòd redemptus sanguine Christi.

3. Quòd Filius Dei in S. Baptismo factus.

4. Quòd à vitio ad virtutem, à peccato ad gratiam, ab amore mundi ad amorem Dei sis traductus.

5. Quòd toties corpore, & sanguine eius, tanto amore, tantoque eius sumptu pascaris.

6. Quòd dederit cor nouum, & spiritum nouum vanitates respueadi, desideriumque nouæ gratiæ & sanctorum Sacramentorum.

7. Cogitare nos ab æterno à Deo esse amatos, voluisseq; nobis mittere filium suum, vt nos inæstimabilibus suis thesauris ditaret.

8. Cogitare, quòd efficiat, vt omnia nobis in bonum cooperentur.

9. Cogitare, illum mansisse nobiscū in sanctissimo Sacramento: quare possumus

sumus semper cum eo loqui, conuersari cum illo, & in cor nostrum recipere.

10. Cogitare, ab eo æternam nobi paratam gloriam, vt cum omnibus Patribus Sanctis perpetuò eo perfruamur.

11. Cogitare, eum, vt nos efficeret diuites filium suū fecisse pauperem. Vt nos honoraret, & eueheret filium suum humilissime. Vt nobis impertiret vitam filio reliquisse perferendam mortem.

12. Cogitare Deum summam nostram curam gerere, oculoque elementi, & benigno respicere.

REMEDIA PRO IIS, QUI IN IURIIS, & CONSUMELIIS AFFICIUNTUR.

1. Considerare iniurias Christo Domino nostro illatas: & seruum non esse

Joann. 13. maiorem Domino.

2. Cogitare, quoties iniuria affecerit Deum, vt merito paucas existimare debeat iniurias sibi factas.

3. Cogitare, omnes Sanctos iniuria affectos, contemptos, & malè habitos.

4. Cogitare, per iniurias perpeffas hominem habere occasionem illas condonandi, & ita vicissim promerendi à Deo remissionem iniuriarum multo plurium: potest enim confidēter dicere.

Di

COMMUNIONE. 167

Dimitte nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris.

5. Cogitare, se habere occasionem placendi Deo, ut fiat filius Dei, ut in spiritu multum exulter, ut augeat gloriam, ut *Matth. 5.* Euangelium docet, in cælo.

6. Cogitare, se iniuria affici à Dæmone, qui hominem, ut dicit Anselmus, possidet. & ideo eum videri armis humilitatis, patientiæ, charitatis, orationis, & alijs armis spiritualibus.

7. Intueri in eo, qui iniuriam infert, imaginem & similitudinem Dei, eumq; sanguine Christi tecum redemptum.

8. Cogitare, quòd offendendo se, simul offendat Deum: & hanc offensam pluris te debere facere, quàm propriam, & ideo orare pro illo.

9. Compati illi, dum vides eum excidisse diuina gratia. Deus enim dicit, *Mihi vindictam.* Quid verò peius esse potest quàm gratia Dei excidisse? *Rom. 12.*

10. Suscipere illas, ut cæteras tribulationes è manu Dei sicut & SS. Martyres suas è manu Domini Dei suscipere, & ideo nihil eã ob rem cõquesli sunt. Sic S. Iob *Iob. 1.* iacturam bonorum, & filiorum, omniumq; aliarum rerum à Dæmone factã, tribuebat Deo, dicens, *Dominus abstulit.* Non dixit, Dæmon abstulit. Nam
vt notat

vt notat S. August. sciebat à Dæmone, ne pilum quidem tolli posse, sine voluntate & potestate Dei. Sic Dauid contumelia affectus à quodam suo subdito, eam tanquam à manu Dei profectam suscipiebat. Vnde in quodam Psalmo inquit: *Domine, opprobrium insipienti didisti me: obmutui, & non aperui os meum, quoniam tu fecisti.* Et alibi: *Domine, imposuisti homines super capita nostra.* Et omnia bella, ac iniurias ab inimicis acceptas, attribuit Deo.

Psal. 66.

Psal. 38.

Matth. 10.

Scriptura tota plena est, quod Deus immiserit & immittat pestē, bella, caritē annonæ, & omnia alia mala pœnæ. Et si ne passerulus quidem cadit in terram sine voluntate Dei, vt est in Euangelio, quomodo citra voluntatem Dei homini fiet iniuria? Et si ille rationem habet minimi hominis capilli, cur non habeat aliarum rerum?

OMNIA MALA POENÆ
originem habere à Deo.

HÆC res tam vera est, vt si quis pertinaciter assereret contrarium, futurus sit hæreticus, quia repugnaret Scripturæ.

Amos 3.

Primò enim Propheta dicit, non esse malū in ciuitate quod nō fecerit Deus.
z. Dicit

COMMUNIONE. 169

2 Dicit Deus per Isaiam Prophetam.
Ego Dominus, & non est alter: formans lu-
cem, & creans tenebras, faciens pacem, & cap 45.
creans malum.

3. Idem dicit Deus per Ierem. Ecce ego cap. 11.
inducam super eos mala, de quibus exire non
poterunt.

4. S. Iob dicit: Si bona suscepimus de ma-
nu Dei, mala quare non suscipiamus? cap 20.

5 S. David petit à Deo illuminari, vt co-
gnoscat omnia mala ab ipso proficisci,
dicens: Vt sciant, quia manus tua hæc, & Psal. 108.
tu Domine fecisti ea.

6 Dixit Dominus noster ad Pilatum:
Non haberes potestatem aduersum me vllã,
nisi tibi datum esset de super. Vnde cum Ioan. 19.
Iudæi ipsum caperent, potestatem illis
fecit capiendi, Apostolos autem capere
non potuerunt, sed nec pilum illis adi-
mere, quia potestatem non dederat.

7. Ait Augustinus in libris de Ciuit.
Dei. Tam bonorum, quàm malorum
afflictionem Deo attribuendam.

Et in Psalmum nonum dicit, omnes
pœnas, quas patitur homo, in diuinam
providentiam referendas. Et lib. 8 de
Ciuit. Dei, cap. 2. ait, bella, & expugna-
tiones urbium esse à Deo. Et rursus lib.
5 cap. 11. dicit, nec folium arboris sine
voluntate diuina moueri. Ac in Psalm.

I 148. affe-

148. afferit, quicquid in hac vita contra voluntatem nostram contingit, procedere à Dei voluntate, prouidentia, ordine, nutu

Hinc liquet, quanto in errore versentur, qui dicunt: Facile æquo animo sustineo, quæ immittit Deus, at non possum ferre illata ab hominibus.

RESPONSIO AD QUANDAM
obiectionem.

Possesse obijcere aliquis. Si Deus est omnium malorum causa, est etiam auctor mali.

Respondetur, Duplex esse genus mali. Alterum culpæ, cuius Deus non est auctor. Alterum poenæ, ut est morbus, pestis, bellum, caræ annonæ, terræ motus, æstus, frigus, & alia omnia, quæ hominem affligunt, & horum auctor est Deus. Verbi causa: Afficit quis me iniuria, verberat, spoliat, infamat, duæ hæc res sunt: Peccatum eius, quia hæc facit, & hoc est contra voluntatem Dei, qui permittit quidem illa fieri, sed tamen displicent illi. Deinde est damnum & poena mea, & hæc debeo suscipere à Deo & non ab homine, quia poena illa conueniens est voluntati & ordinationi diuinæ. Vnde, quod Christus pateretur, fuit voluntatis diuinæ, sed non, ut le-

COMMUNIONE. 171

dei illum occiderent. Illinc passio Deo fuit gratissima; hinc verò, ratione actionis illorum fuit execranda & abominabilis.

REMEDIA PRO IIS, QUI IMPENDENTE aliqua tribulatione turbantur.

PRIMUM, Cogitare, Deum esse fidelem, qui non permittet eos plura, *Cor. 10.* pati, quam sustinere queant, ut docet S. Paulus.

II. Cogitare de malis præteritis vitæ superioris, quæ aliquando visa sunt, antequam fierent intollerabilia, & tamen gratia diuina opitulante, superata sunt. Sic Deus quoque impertiet gratiam, ut superemus futura.

III. Considerare aliorum exempla, maxime illa Sanctorum. Quis non existimaret S. Petrum perterrefaciendum, si ei dictum esset, ipsum crucifigendum capite in terram verso. Et tamen hanc poenam ipse elegit. Similiter de S. Bartholomæo, quod esset excorians, & alijs Sanctis dicendum.

*puget bene facere, ob respectus
humanos.*

1. **S**I non pudet te facere malè, cur
pudeat facere bene?

2. Memento te breui moriturum, &
coram Christo sistendum, quanto tunc
pudore suffunderis?

3. Si Christum nõ puduit, è cruce pen-
dere nudum: cur pudet te bene facere?

4. Tot millia virorum & fœminarum
vitam pro Christo profuderunt, & tu
veterendaris amore illius, aliquid boni
agere?

5. Quid dices in die iudicij? quis tunc erit
pudor tuus, quæ confusio?

6. Dum bonè quidpiam agis, gaudium
afficis totum cœlum: an ergo ob respectus
humanos vis eos illo destitui?

7. Qui erubescit bene agere, erubescit
etiam esse Christianus, & quodammodo
vna cum Petro negat Christum.
Quid hoc pudore turpius?

8. Dominus dicit in Euangelio. Quis
me erubuerit corā hominibus, erubescam
& ego confiteri coram patre meo.

9. Psalmus dicit, Deum confundere
& spernere illos, qui hominibus placere
volunt. Et S. Paulus: Si adhuc hominibus placere
Christi seruus non essem.

Luc. 10. 28.

12.

1 sal. 52.

10. Co

COMMVNIONE. 173

10. Cogita, quàm turpe sit ob respectus humanos nolle facere, quæ Deo grata sint, & Sanctis.

11. Promisisti in Baptismo, te renuciare Dæmoni, eiusq; operibus, solumque Deum amare velle: cur ergo non pudet opera Dæmonis exequi? diuina autem præstare pudet?

12. Tota Scriptura clamat, vt soli Deo conemur placere, & mundum contemnere: & tamen erubescimus placere Deo, & mundo displicere.

13. Magna amentia est erubescere in bono opere, ea re enim æquè in hoc mundo, ac in altero reddimur contempti: non autem pude fieri in opere malo, vnde huius vitæ, & alterius pœnas vobis conciliamus.

14. Qui respectu humano arcentur à bono, quantum pudefient tunc in inferno?

15. Ait Euangelium, Seruum scientem *LUC. 12.* Domini voluntatem, & non facientem, vapulaturum multis, quid ergo illo fiet, qui ob respectus humanos neglexit facere voluntatem Dei?

16. Quotidie dicis, *Fiat voluntas tua,* & tamen non facis illam, ad placendum hominibus.

17. Cogita, quantum in hora mortis

sis gauisurus, cum recordaberis, te ob respectus humanos à bonis operibus non destitisse.

18. An putas Deum te velle donare privilegijs, quibus nec filium suum, nec Sanctos vnquam donauit?

19. Putas te à Deo non videri? credis Deum ludere? persuadesne tibi, te à Deo ob tales iniurias non castigandum?

20. Cogita fieri non posse, vt bene sit tibi apud Deum & pariter apud mundum: vt placeas Deo simul & mundo.

21. Ob respectus humanos, ab edendo, ab ornando corpore, alijsque actionibus non absistis, & erubescis bene facere.

22. Si te quærentem thesaurum, alij iriderent, à cœpto non desisteres, & pudet te quærere thesaurum diuinæ gratiæ?

23. Considera ex vna parte Deum, & totum paradysum: ex altera verò mundum, vtrius potius habenda ratio, nonne prioris?

24. Ob respectus humanos non cessas bene facere ei, qui te è vitæ periculo eripuisset: cur ergo cessabis Deo, qui non solum dedit, sed etiã conseruat vitam?

REMEDIA CONTRA DE-
sperationem.

PRIMO perpende omnia remedia
 hactenus dicta, quæ sunt totidē Spei
 portæ.

Si desperes ob grauitatem peccati, in-
 tuere S. Petrum, qui negauit Christum,
 quod grauissimum fuit peccatum, &
 tamen Deus illi condonauit. *Matth. 26*

Si desperes ob multitudinem peccato-
 rum, habes Mariam Magdalenam, à se-
 ptem Dæmonibus obsessam, hoc est,
 omnibus peccatis mortalibus, & tamen
 omnia sunt illi remissa. *Luc. 8.*

Si ob fœditatem peccati, aspice in E-
 uangelio adulteram, & quid ei Christus *Ioan. 8.*
 Dominus dixerit.

Si ob peccati infamiam, habes S. Mat-
 thæum qui publicè sedebat, in telonio:
 vocatus autem, secutus est Christum. *Matth. 9.*

Si ob diuturnum statum in peccato,
 habes latronē, qui in malo perstitit vs-
 que ad mortem, & tamen audiuit: *Luc. 23.*
Hodie mecum eris in paradiso.

Si ob immanitatem peccati, ecce tibi *Act. 7.*
 S. Paulum, S. Stephani lapidatorem, qui
 tamen factus est vas electionis.

Si ob frequentem reditum ad vo-
 mitum, ecce Dominum nostrum dicen-

rem, Si septuagies septies quis relabatur
 & resipiscat, benignè esse recipiendum

Matth. 18.

Ioannes Chrysostronus ait. Si publicanus sis, potes fieri Euangelista. Si blasphemus, potes fieri Apostolus, si latro, cæli ciuis. Ne dic, peccavi, qui habes medicum potentiorẽ ægritudine tua. Si dicas, peccata mea magna sunt, quis est quæso peccati expers? Si dicas te esse omnium peccatorum pessimum, sufficit tibi ad placandum Deum, si te peccati poeniteat, & bene facias.

Considera, quot peccatores sint conuersi. Quod non est aliud quàm pignus supernæ misericordiæ, vt dicit S. Gregorius.

Sicut Augustinus, Deum dedisse filium suum, vt redimeret nos seruos: misisse Spiritum sanctum, vt seruos adoptaret in filios, & seipsum conseruat in hereditatem adoptatorum, vt nullus misericordiæ diuinæ, quæ nostra miseria maior est, diffidat.

Idem S. Augustinus dicit, Deum promptiorem ad impertiendam peccatori veniam, quàm peccator sit ad recipiendam. Vnde tantoperè festinat Deus in reo absoluendo à cruce conscientia, vt videatur plus cruciari ex commiseratione, quàm habet erga miserum, quàm

quàm ipse reus miser de sua miseria.

Dicit quoque Augustinus in illa verba Cain: *Maior est iniquitas mea, quàm ut veniam merear.* Mentiris Cain, quia maior est Dei pietas, quàm vlla iniquitas. Addit idem, Cain plus offendisse Deum desperando, quàm fratrem occidendo, sicut Iudas grauius peceauit, se ex desperatione suspendo, quàm Christum prodendo.

S. Bernardus scribit, omnia peccata mortalia, & venialia ab initio mundi commissa collata cum diuina misericordia, esse quasi guttam, respectu totius maris. Cogita, Christum esse mortuum pro te, iterum què; moriturum, si opus foret: vnam què; sacri sanguinis eius guttã satis fuisse ad redimendos centies mille mūdōs. Cur ergo vis desperare? desperate, & spera in Deo: diffide tibi, & confide in Deo. Eugia te, & curre ad Deum, qui omni loco & tempore, ad te amplectendū, vt fecit filio prodigo, est promptissimus. *Luc. 15.*

*ALIA REMEDIA PRO IIS
qui ob multitudinem peccatorum
desperant.*

I S A T.

Gen. 2. **A**TTOLE oculos ad Iesum Christum, & dic. Ille est caro de carne mea, os de ossibus meis, sanguis de meo sanguine: Ille amat carnem meam, ossa mea, sanguinem meum: igitur & amat me: si autem me amat, me utique vult saluare. Indignus quidem sum saluare, sed tu non es dedignatus carnem meam, sanguinem meum, ossa mea, vitam meam: infinita sunt merita tua, nec ergo pauca sunt mea. Sanguis tuus non clamat vindictam, sicut clamabat sanguis Abel contra Cain, sed clamat mercedem, & misericordiam pro nobis miseris peccatoribus. Si Deus ergo totus est misericors, imò ipsa misericordia, iustitia vult, ut misericordia utatur. Si deinde Christus, non modò non me condènat sed defendit, cur est resuscitatus & sedet ad dexteram Patris, ad exercendum pro me officium advocati, quomodo fieri potest, nisi mihi desim, ut ego peccem.

Rom. 8.

Si Deus pro nobis, quis contra nos?

2. Par. 33.

Luc. 6.

Luc. 23.

Luc. 18 &

19.

Manassen pœnituit peccati, & ei condonatum est. Magdalena pœnitentiam egit, & facta est carissima Christi discipula. Latro doluit, & subito ad Paradisum peruenit. Publicanum pœnituit, & factus est Euangelista. Zachæum itè.

& fa.

& factus est filius Abrahæ: Dauid p̄ni *Psal. 10.*
 tentiam egit, & ex eo Deus carnem *2. Cor. 12.*
 assumpsit. Raab meretrix similiter, &
 annumerata est Dei populo. Paulus itē,
 & raptus est in tertium cælum.

S. Iohānes in epist. sua ait, *Filioli mei, hæc
 scribo vobis, vt non peccetis, sed si quis pecca-
 uerit, aduocatum habemus apud Patrem;
 Iesum Christum iustum, & ipse est propitia-
 tio pro peccatis nostris, non pro nostris autem
 tantum, sed etiam pro totius mundi. Quam
 ergo diffidentiam habere possumus sub
 alis huius mediatoris?*

Ingrederere, ingrederere viua fide, vna cū *Exod. 14.*
 populo Israëlitico mare rubrū diuinæ
 misericordiæ, & sāguinis Christi: in quo
 & per quod omnia peccata tua de- *Ibidem.*
 gentur, sic, vt in æternum amplius vide-
 deri nequeant. Et si fortè illa videris, e-
 runt instar illorum Aegyptiorum sub-
 merforum & mortuorum in littore, qui
 non solū non terrorē illis incusserunt,
 sed etiā sua specie excitarunt ad Dei lau-
 des. Non secus tu fac Dæmoni, & pecca-
 tis, supra quæ ille ad te terrendū equita-
 uit: Vbi enim semel illa confessus fueris,
 & satisfactione expiaris, demersa erunt
 in magno misericordiæ mari. Quare, li-
 cet in mentem veniant, non possunt tibi
 nocere, nec ad desperationē prouocare,
 1 6 quia

180 DE FREQUENT.

quia iam sunt demersa & mortua. Imo tibi causam dare debent Deū laudandi, eique gratias agendi, quòd à talibus hostibus te liberarit, vt in posterum sis cautiore, ne in tale periculum rursum incidas.

Non est Dæmon, aut pars offensa animi, qui te habeat iudicare, sed Deus. Quis si te iustificet, quis audebit condemnare? Et si ille sit pro te, quis erit contra te? Si vult esse Aduocatus noster, quid finis te terret à dæmone? Si Deus te abduxit à via mala, bonamque voluntatem benefaciendi tibi dedit, cur dubitas de peccatis præteritis? certè si propter illa voluisset te condemnare, nonne potius tunc condemnasset, cū poenā merereris? cum ergò tanto tempore patiēter te tolerarit, & tempus vitæ emendandæ dederit, prorsus indicat, quòd te saluum esse velit. Nō te damnauit captiuum & inimicum capitalē, & iam te condemnabit? dum vis esse bonus & fidelis eius amicus? An hæc fortè est natura Dei? Hoc argumento utebatur S. Paulus, dicens: *Si enim, cū inimici essemus, reconciliati sumus Deo per mortē Filij eius, multo magis reconciliati salui erimus in vita ipsius.* Nam si Deus tanto ardet desiderio salutis nostræ, vt pro illa acerbissimos cruciatu

Rom. 5.

COMMVNIONE. 181

ciatus sustinuerit, cur mihi nunc non ignoscet?

Si ex industria & spontè venit ad querendam ouem errantem, si tanta misericordia prauent filium prodigum, cur *Luc. 15.*

non recipiat te, qui vis degere in eius ouili, & bonum in posterum præstare filium? Quomodo de misericordia diuina desperare possum, si cum iureiurando dicat. *Vino ego, noio mortem peccatoris, sed vt conuertatur & uiuat?* *Ezech. 18.*

Si Deus est pater misericordiæ, & Deus totius consolationis, vt loquitur S. Paulus, si inuitat nos, per eundem, vt *1. Cor. 1.* *Heb. 4.* adeamus ad thronum misericordiæ suæ, si inuitat ad se peccatores peccatis oneratos, vt reficiat illos, si dicit se *Matt. 11.* uenisse propter peccatores, quomodo me deserre potest, cum dixerit, prius *Luc. 5.* *Luc. 11.* cælum & terram transituram, quem verba sua transeant?

Si ille commendauit nobis, vt inimicis nostris ignosceremus, dicens, *Luc. 6.* *Dimittite, & dimittimini,* quomodo non dimittet nobis omnia peccata nostra, qui cupimus esse eius amici, & dimittimus nostris inimicis? Si ille petijt ignosci suis crucifixoribus, illis nil tale petentibus, quomodo non ignoscet, quomodo viscera misericordiæ concludet? quomodo

modo non erit aduocatus eius, qui eum non dico crucifigit, sed adorat, veniam exposcit, & mauult mori, quam deinceps Deum offendere? Si Deus omnibus horis tanta misericordia utitur erga illos, qui singulis horis ipsum offendunt, & bonum pro malo reddit, num illam mihi negabit, qui nolo amplius eum offendere, & doleo offendisse, & imploro misericordiam? Et si Deus non me deseruit errantem, omnibusque horis se offendentem, imò mihi benefecit, nunc me deseret benefacere volentem, totoque corde de offensa lamentantem? Si antequam præuenirer à misericordia eius ad agendam pœnitentiam, eram longe indignior illa, cur nunc ea non ero dignior?

Misericordiæ diuinæ proprietas est, tollere miseras. Vnde Eccl. dicit. *Deus cui proprium est misereri, & parcere.* Cum ergo Deus sit infinitè misericors, infinitè quoque optabit peccata nostra remittere. Quare dicit S. Augustinus, Deum tanto desiderio teneri liberandis nos à miseris nostris, ut quasi in dolore vel dolore afficiatur, quando nos aut nolumus, aut tardamus eius misericordiã acceptare. Igitur mihi ignoscat.

Dici-

Dicitur in Euangelio gaudere omnes
 angelos, totumque paradysum peccato-
 re pœnitentiam agente: me ergo pœ- *Luc. 15.*
 nitentiam agente, Deus Paradysum pri-
 uabit tanto gaudio? Si Pater carnalis, li- *Luc. 11.*
 cet malus, filio petenti panem, non por-
 rigit lapidem, vel petenti ouum, non
 porrigit scorpionem, aut pro serpente
 piscem, quare Deus (cuius bonitati col-
 lati omnes Patrum amores sunt o-
 dia) mihi mortem porriget pro vi-
 ta? desperationem pro sp̄e, tenebras pro
 luce? Vnde ait in Euangelio. Si vos pa-
 tres cùm sitis mali, nostis bona data da-
 re filijs vestris, quanto magis Pater cœ-
 lestis dabit spiritum bonum petenti-
 bus se?

Si Iesus Christus D. N. dum esse in
 mūdo, manducabat cum peccatoribus,
 cōplectebatur peccatores, nō abhorrens
 ab vllō infirmitatis genere, imō quære-
 bat infirmos & peccatores, & ideò mā-
 sit nobiscum; cur non idem faciat nunc?
 an fortè mutauit naturam, aut non est
 idem qui fuit? Magna est Dei gloria,
 quādo quis resipiscit & pœnitentiā agit:
 tunc enim apparet Dei potentia. Iustifi-
 cate siquidē peccatorē; maioris est potē-
 tię, quā de nihilo cōdere cælū & terrā, te-
 ste Augustino, Deinde apparet sapiētia,
 quia

quia bonum elicit ex malo, & suauem
sonum ex cythara non accommodata,
Bonitas denique quia benefacit inimicis
suis. Si igitur Deus non condonasset
mibi mea peccata, priuatus esset haec
gloria.

PECCATA VENIALIA CVP
fugienda:

OCto causas supra recensimus
cur peccata etiam venialia sint fu-
gienda, quibus hæc tex possunt adiungi
1. Quia impediunt deuotionem oratio-
nis mentalis. 2. Progressum in vita spi-
rituali. 3. Displicent Deo, & impediunt
quo minus voluntati diuinæ perfecte
obsequamur. 4. Faciunt, ut multis do-
nis spiritualibus destituamur, quibus ali-
loquin ornandi fuisset, si illa non
obstitissent: Sunt enim quasi furunculi,
qui paulatim multa eripiunt, & licet fu-
rari non videamur, eò quod minuta que-
dam eripiant, tamen exitus tandè pro-
bat furtum commissum, cum Domi-
nus deprehēdit sibi multa deesse: sic nos
dum à venialibus non abstinemus, et-
iam si nihil perdere videamur, tamen
latis perdimus, dum multis donis pri-
uamur. 5. Reddunt animam infirmam
& obnoxiam omnibus malis infirmo-
rum

rum. Sunt quoque velut exigua in corpore vulnera, quæ licet læthalia non sint, tamen afferunt fastidium, & impediunt ad sanitatem. Vt ergo omni studio curamus & illa sanari, sic deberemus etiam sanare peccata venialia. Quia impediunt, minus perfectè Deum & videamus, & amemus, sicut pulueres obiecti oculis impediunt, quo minus possimus rem conspicerè.

SS. PATRVM DICTA DE
peccato veniali.

S. Augustinus quodam in loco dicit. Ne cõtemne peccata parua, & si parua facis, dum ea ponderas, time saltem quando annumeras. Idem ait. Nullum peccatum tam paruum est, quod contemptum non fiat magnum: arenæ enim maris licet exiguæ sint, & similiter guttæ aquæ, tamen multiplicatæ augēt flumina, & magna damna faciunt; guttæ quoque subeuntes nauem tandem eã submergunt. Idem ait. Nullum esse tam paruum peccatum, quin hominem, si in eo sibi complaceat, occidere possit; quia disponit ad mortale.

S. Hieronymus vult magnam haberi venialium rationem: nec debere considerari, quòd parua sint, sed quòd magnus sit Deus, cui displicent. Et

Et qui tantum cauent à mortalibus, parui autem faciunt venialia, sunt similes famulo, qui Domino obsequi non vult, nisi quando stringit gladium; & mulieri, quæ cum sit impudica foris non aliud facit, quàm ne displiceat marito.

S. Gregorius scribit, veniale aliquando periculosius esse mortali: quia hoc cognoscitur, illud verò, quia non cognoscitur, potest dare causam magnæ ruinæ.

S. Bernardus in sermone de conuersione S. Pauli, cōtra quosdam qui parui faciebant peccata venialia, valde exaggerat eorum grauitatē in hominibus, maximè spiritualibus, eò quòd magna bona, & egregia Dei dona & gustus impendant.

S. Thomas asserit nec minimū peccatum veniale patrandum esse ad euitandum quantumuis maximum scandalū, eò quòd veniale disponat ad mortale, & maximum damnum animæ adferat.

Taulerus ait nulla lingua explicari, nec vllō intellectu capi posse, quàm pernitiosum animæ sit peccatum veniale, idque facilè notari posse ab eo, qui eius mala cognorit, inter quæ est, quod obliget ad pœnam luendam, vel in hoc seculo, vel in Purgatorio. Quod pulchritudinem

dinem animæ contamine. Quod feruorem caritatis tam utilem & necessarium imminuat. Quod vires animi debilitet. Quod retardet à gloria. Quod impediât augmentum gratiæ & gloriæ, ac dsni que quod viâ paret ad mortale

POSSITNE LICITE COMMITTI peccatum veniale, ad salutem totius mundi procurandum.

S Thomæ, cæterorumque Doctorum communis opinio est, si totius mûdi conflagratio, & omnium hominum æterna damnatio, vno mendacio posset caueri, potius permitteadã esse totius mundi, & omnium hominum iacturam, quàm proferendum mendacium, licet paruum.

Primò, quia non sunt faciẽda mala, vt eueniant bona, vt loquitur S. Paulus. *Rom. 3.*

II. Quia Dominus dicit in Euãgelio. *Matth. 10.* Quid prodest homini, si vniuersum mundũ lucretur, anima verò sua detrimentum patiatur? quasi dicat nihil.

III. Quia homo plus debet diligere animam suam, quàm omnia alia, & ideo ne minimum quidem damnari inferre

inferre debet illi, pro incolumitate aliarum rerum. Peccatum autem veniale, quantum damnum afferat animæ iam dictum est.

IV. Quia noster finis est, Videre Deum, & ideò nihil facere debemus, etiam pro toto mundo, quòd nos ab illo fine retardet. Peccatū autē veniale retardat.

V. Non modo pro toto mundo, sed nec pro salute ceterum millium mundorum debemus agere quidquam, quo offendantur Deis, vel quod Deo displiceat. At peccatum veniale verè Deo displicet, ac proinde & illum offendit: quare nec committendum est, quamvis multi sint, qui putant ad vitam vnus hominis seruandam licitum esse etiam iuramentum falsum præstare.

Caietanus Cardinalis in *Summa* sua dicit, eum qui parui facit peccata venialia, non habere magnam animæ suæ curam, seq; multis bonis spoliare fructibus. Angelum idem custodem propter illa subtrahere suam curam, & à multis malis non præseruare eum, qui negligit sibi ipsi benefacere. Quæ res est consideratione dignissima.

S. Catharina Senensis, vt est in eius vita, ait multum Deo displicere culpam quantumuis paruum, si frequenterur,

& con-

COMMUNIONE. 189

& coniuncta sit cū contemptu, & quando homo negligit eam per pœnitentiã & contritionem corrigere.

S. Brigida, cui sæpè id fuit reuelatum, affirmat vehementer Deo displicere peccata venialia frequentata & contempta, eaque grauitè ab eo sæpè castigari.

PECCATA VENIALIA ESSE
noxia communicantibus.

DOCTORES, & inter cæteros Tabiena in *Summa* tradunt quando quis non vult abstinere ab aliquo peccato veniali, aut ad communionem vadit cum actuali peccato veniali deliberatè, eum priuari effectū gratiæ Sacramentalis qui est proprius huius Sacramenti effectus. Gratiæ autem Sacramentalis est dulcedo quædam spiritualis, quæ deuotionem alit & vitiorum inclinationem debilitat. Hæc autem dulcedo potius experientia, quàm scientia discitur. Quod certè magni faciendum est, vt deuotio nimirum conseruetur. Atque hinc fortè fit, quòd multi, dum Sacramenta frequentant, non tamen hanc dulcedinem experiantur.

SPIRITUALES HOMINES
non proficere in spiritu, quòd parui faciunt venialia.

100.

190 DE FREQUENT.

DOCTOR quidam postea quæstio-
ne, quid impediatur profectum in
spiritu: Respondet inter alias causas ef-
se unam hanc, quod parvi fiant peccata
venialia. S. Bernardus, cum dixisset,
homines spirituales magni facere debe-
re venialia, addit, ab ijs æquè desenden-
esse, ac ab alijs mortalia.

QUOD PARVI FIANT VENIALIA,
origi ex paruo timore Dei.

- Eccl. 19.* **S**. SCRIPTURA ait. *Qui spernit mo-*
met Deum, nihil negligit. Et alibi. *Qui ti-*
met Deum, nihil negligit. Qui ergo timet
Deum, magni faciet peccata venialia.
De ijs verò qui hoc timore carent, dicit
Deus in in eadem scriptura, *Si non in ti-*
more Domini tenueris te instanter, cito sub-
uertetur domus tua, id est anima tua.

PECCATO VENIALI CON-
tristari spiritum sanctum.

- Ephes. 4.* **S**. PAVLVS scribens ad Ephesios, in-
quit, *Nolite contristare spiritum sanctum.*
Quid verò contristat spiritum sanctum
nisi parvi facere peccata venialia, qui-
bus impeditur quasi spiritus sanctus, ut
non possit operari in nobis, prout vult.
Nam sicut peccatum mortale illum con-
tristat, ita veniale contristat.

SE

SENTENTIA LVD. GRANATENSIS DE PECCATO VENIALI.

L. Granatensis inter orationis impedimenta numerat, parui facere peccata venialia, eò, quòd sicut encaustum firmiter hæere non potest æri, sed auro, sic præstantissimum encaustum deuotionis in Deum non possit hæere, nisi in corde admodum puro, limpido & immuni ab omni genere peccati.

Adhæc dicit, quemadmodum peccatum mortale est mors animæ, sic veniale esse infirmitatē, vel febrem quandam animæ. Vnde sicut homo non solum reformidat mortem, sed etiam minimum corporis malum, vt pruritus vel scabiem, sic deberet etiam reformidare lapsum peccati venialis. Addit peccatum mortale, esse quasi occidere auiculam, veniale verò rescindere, aut truncare ei alas, vt non possit amplius in altum volare, vt antè.

Deinde subiungit, quemadmodum mulier non ilico redditur peruersa, sed paulatim; sic per peccata venialia sensim gradum fieri ad mala maxima.

Præterea, sicut vestis non statim atteritur, sed paulatim, ac tandem destruitur; & sicut ædes non subito corruunt,

sed sensim, sic homo in vita spirituali
si peccatorum venialium rationem
habeat Ut verum sit quod vulgari pro-
uertio dicitur, neglecto clauo amittit
ferrum, ferro neglecto equum, equo
neglecto perire equitem.

Deniq; ait, nullum peccatum esse
exile, quin contemptum magnum affe-
rat detrimentum. Neque aestimandum
esse exile, quod refertur ad tam sublimem
meum finem nempe amoris diuini. Vnde
de Dominus in Euangelio dicit. *Qui*

Luc. 11. minimo fidelis est. Et in maiori fidelis est.

*SIMILITVDINES AD HOC
propositum accommodata.*

QUAE AD MODVM bonus fi-
lius, beneuola coniunx, & fide-
seruus, cauent diligenter ne vel mi-
nime offendant patrem, maritum, Do-
minum, sic nos sedulo cauere debemus
ne vltio vel minimo lapsu offendamus
Dominum Deum, considerareq; non
peccati paruitatem, sed prohibitionem
Dei, qui magnus est, qui in die iudicij
vult sibi etiam de verbo otioso re-
sponsum rationem.

*S. GERTRVDIS DICTVM DE
peccato veniali.*

DOM

Dominus Deus quodam tempore illi indicauit duo esse genera peccatorū venialium, Quædam enim sunt defectus tantum, qui inconsideratè etiam à pijs committuntur. Et hæc permittit Deus, vt maneāt humiles, & submissè de se sentiant, atq; ita se melius in virtute exerceāt. Alia verò sunt, quæ velut parui momenti à quibusdam continentur, & quod peius aliquando, quasi peccati rationem non habeant, defenduntur. Et propter huiusmodi lapsus vel peccata potest homo venire in magnū salutis discrimē. Quiq; hoc genere peccatorum obnoxij sunt, parum in virtute proficiunt.

EX DICTIS MAIONAM CON-

*solationem posse capere scrupulosos,
timorem verò eos qui laxa
sunt conscientia.*

Sunt quidam adeo scrupulosi, vt omnibus in rebus putent se peccare, & dū peccant venialiter perinde anxij sunt, atq; si mortaliter deliquissent. Quos id solari debet, Deum tales defectus permittere, ad maius ipsorum bonum, & vt se magis demittant. Alij flocci faciunt peccata venialia, & magno in timore versari meritò debent.

K

QVÆ

Q V Æ S T I O.

*Possitne quis in hoc saeculo esse ex-
pers peccati venialis.*

DVRANDVS respondet cum dis-
tinctione pulchra. Primò enim
esse quædam venialia ex surreptione
commissa, id est, ex inconsideratione,
ignorantia, fragilitate, vt homo non
aduerrat quando illa committit: cuius-
modi est, nisiuim comedere, bibere, ri-
dere, loqui, mentiri otiosè, submurmur-
rare, &c. sine quibus homo viuere non
potest. De quibus intelligitur illud scri-
ptum. *Septies in die cadit iustus.* Alia pec-
cata dicit esse venialia scienter. vt cum
quis sciens prudens profert mendaciū. Et
ab his homo semper tenetur abstinere,
& facillè potest. Atq; hæc sunt, quæ ma-
la illa, de quibus non semel diximus,
procreant.

AN REMISSO PECCATO
veniali sit remissa & pœna.

RESPONDEO non esse, nisi tan-
ta sit contritio, vt simul pœna tol-
latur, sicut accidit in Maria Magdalena.
Peccata venialia expiantur

P R I M O

COMMUNIONE.

195

PRIMO Contritione.

2. Confessione.
3. Communione.
4. Cum dicitur Confiteor & Miserere.
5. Aqua benedicta cum deuotione suscepra.
6. Dominica oratione, *Dimitte nobis, &c.*
7. Benedictione Episcopali.
8. Auditione Sacrificii Missæ.
9. Examine conscientia.
14. Ingressu Ecclesiæ consecratæ iuxta Dionys. Carthusianum.
17. Tunctione pectoris, & dicendo, *Deus propitius esto mihi peccatori.*
12. Exercendo se in aliquibus operibus misericordiæ.

REMEDIA AD CAVENDA
peccata venialia.

PRIMUM, manè proponere, se potius moriturum, quàm scienter peccatum veniale admissurum.

2. Fugere occasiones, negotia, & alias conuersationes quæ causam præbent peccandi.
3. Statim dolere, si in aliquod peccatū lapsus fuerit, poscere veniam à Deo, & proponere emendationem.
4. Examinare conscientiam vesperi, &

K a

volvo

196 DE FREQUENT.
voluntariam aliquam assumere pœnitentiam.

Crebrò commendare se Deo, & Sacramenta frequentare.

REMEDIA AD EFFUGIENDAS
das pœnas Purgatorij.

Primum, Abstinere à peccatis venialibus, & si quæ commissa sint, dolere de illis, & pœnitentiam agere.

2. Non adherere huius mûdi rebus, ijsq; vi, tanquam à Deo accomodatis.

3. Experere purgatorium in hoc mûdo, nam magno beneficio Deus nos afficit, quando id concedit.

4. Pœnitentia voluntaria. Vna enim oratio Dominica dicta in vita, multo plus valet, quam multæ ab alijs dictæ post mortem.

5. Communicatio bonorum Religionis. Quod à paucis cognoscitur.

6. Patiëntia in tribulationibus, eas pro peccatis suis Deo offerendo.

7. Exercere se in operibus misericordiarum.

8. Offerre Deo omnia opera bona, pœnalia, quàm nō pœnalia, pro peccatorum suorum satisfactione.

9. Perseueranter à Deo petere, vt liberet ab illis pœnis.

10. Sancta Sacramenta frequentare.

II. Mo

COMMVNIONE. 197

11. Mortem, quando vicina fuerit, amore Dei suscipere, & sponte desiderare ac expetere oleum sanctum, vel extremam vnctionem.
12. Deuotè, & in gratia Dei suscipere Indulgentias.

DE CONFessione EX PE-
tro Damiano.

1. Quando resipiscis, & vis pœnitentiam de peccatis agere, primò elige bonum Confessarium, qui in omni tentatione tuum sit perfugium, in eo intuendo Deum, & in eodem recurrendo ad Deum.
2. Vbi elegeris Confessarium, nō adire alium, sine eius licentia.
3. Non amare paruas pœnitentias, quia te ipse decipies, cum lōgè maiores luendæ sint in Purgatorio.
4. Non confiteri ex metu; illa enim esset coacta confessio.
5. Non excusare te, dum confiteris: quia tunc non esset confessio, sed defensio.
6. Non accusare alios, quia non esset confessio, sed offensio.
7. Non confiteri, vt videaris bonus, quia esset illusio, non confessio.

K 3

QVA

QVÆ OBSERVANDA SINT
in confessione.

I psalm. 31.

OBSERVANDVM est, quod Dauid dicit in psalmis: Dixi, Confitebor aduersum me iniustitiam meam Domino, & tu remisisti impietatem peccati mei.

Primò, dum dicit, dixi, demonstrat verum & firmum confitendi propositum.
2. Cùm dicit, Confitebor, indicat debere nos confiteri, non garrere, non ridere, non ludere.

3. Cùm dicit, Domino, declarat confituros adire debere non tanquã ad hominem, sed tanquã ad Deum, & ideò nõ verescũdari quodcũq; patefacere peccatum, cùm nullun. lateat Deum.

4. Dum dicit, iniustitiam meam, indicat malè facere, qui se laudant, & dicunt non sum furatus, non adulteratus & alia similia.

5. Cùm dicit, aduersum me, indicat nihil mali esse dicendum de alijs in confessione.

DE GRADIBVS AD SALV-
tem.

PRIMVS gradus est. Agnitio peccati, considerando peccata præterita, & foeditatem eorundem commissõrum
pet

per corpus, quod debebat esse vas sanctitatis. Secundò, agnoscere, quid per peccata promerueris, nempe pœnas inferni. Tertiò, quid amiseris, nempe bona cœlestia.

Secundus gradus.

Pœnitentia, vel dolor de peccatis, cum proposito mortificandi carnem, & non amplius peccandi.

Tertius gradus.

Primò, intensus dolor de peccatis commissis, & quòd ijs offensus sit Deus Creator, cuius legibus patet cœlum, terra, mare, & quicquid est: tu verò solus rebellis fuisti Deo, & sancta eius decreta respuisti,

2. Maior dolor, quòd offenderis tuum Creatorem & Patrem, & qualem Patrè? Qui tibi largitur terræ fœcunditatem, fructuum copiam, & gubernavit semper te, & adhuc gubernat.

3. Adiunge gravissimum dolorem, qui animam tuã transfunderet, eò, quòd tantum benefactorem tuum contempseris, qui acerbissimos in cruce dolores sustinuit, ne tu sustineres cruciatus inferni.

Quartus gradus.

Confessio, quæ debet esse pura, non mixta alijs narrationibus, integra, sine

prætermiffione vllius peccati: humilis, vt quod ore dicitur, intimè in corde fètiatur.

Quintus gradus.

Castigatio carnis, quæ cum facultate Confessarij fieri debet, ad effugiendam vanam gloriam. Deinde occultè, vt sinistra nesciat, quid faciat dextra. Tertio discretè, quoad feret valetudo & infirmitas corporis.

Sextus gradus.

Correctio operum, & primò Lingue, ne loquatur de rebus malis. Secundo motuum sensualitatis, illos refrenando. Tertio malorū hominum, corripiedo illos, nec tolerando, vt in conspectu iustitia opprimatur.

Septimus gradus.

Perseuerantia in bono: quam consequere, si perpendas præmiorū æquæ ac suppliciorum æternitatem, si primitias spiritus, aliaq; dona à Deo tibi donata.

QVÆNAM AVOCENT HOMINEM à Confessione.

PRIMO, Pudor in patefaciendis peccatis. Cui opponi debet: Confessarium locum tenere Dei, cui omnia sunt nota: & quòd in die Iudicij omnia patefient,

COMMVNIONE. 201

II. Timor Pœnitentiæ. cui opponenda sunt pœnæ æternæ inferni.

III. Ne habeatur improbus, vel iacturam faciat rei temporalis. Cui opponi debet iactura bonorum cœlestium.

III. Desperatio de cauendis peccatis, maximè incontinentiæ. Cui opponendum est propositum de cætero nō peccandi. Gratia, quæ recipitur in Sacramento, & Orationes Confessarij.

Origenes ait: Diligentes attende, cui peccata tua confitearis. Quære medicum bonum animæ tuæ, qui norit cum infirmis infirmari, cum flentibus flere, & modum habeat alijs compatiendi.

Quod si Medicus fuerit exercitatus, & misericors, sequere eius consilium, & licet medicinam aliquando præbeat amarā, noris id illum facere, vt te facilius restituat sanitati.

S. Hieronymus inquit: Si serpens diabolicus quempiam mordeat occultè, & ille tacuerit, nihilque dixerit medico, non reualefcet. Nam medicina non sanat eum, qui eam non cognoscit.

S. Ambrosius asserit, Christianum peccata sua cælantem, similem esse vulpi, quæ ad fraudem faciendam delitescit in specu.

Petrus Blesensis scribit, Infirmos pruden-

K 5

den-

dentis non verecundari, etiam in partibus corporis secretis mala sua ostendere, & tu animæ tuæ mala non vis ostendere Confessario?

S. Augustinus, sicut apostema patefactum detumescit, & saniem eicit, unde sequitur sanitas: sic qui vlcus animi per Confessionem aperit, sanitatem eius recuperat.

FRUCTVS CONFESSIONIS

1. Remittit peccata.
2. Confert gratiam.
3. Commutat pœnam æternam in temporalem.
4. Expiat partem pœnarum temporalium.
5. Mentem refrænat, & conscientiam tranquillat.
6. Recuperat amissa bona.
7. Ex attrito facit contritum.
8. Animæ restituit sanitatem.
9. Exhilarat totum paradisum.
10. Lucratur communionem Sanctorum.
11. Semper aliquid boni à Confessario discit.
12. Contristat vehementer Satanam.
13. Angelum custodem exhilarat.

ADMONITIONES AD RECTE
 instituendam Confessionem.

QUONIAM paucissimi ratione recte confitendi tenent: qui bene confiteri cupit, obseruet sequentia monita.

I. Admonitio.

Primo, antequam ad Confessionem accedat, tempus aliquod impendat Examine conscientie, maxime si à multo iam tempore confessus non fuerit: cogitetque se præ manibus habere rem magni momenti, alijsque negotijs merito anteponendam. Nam si per negligentiam, omittatur vnum peccatum mortale, Confessio redditur nulla. Quod multi nesciunt, vel non aduertunt.

II. Admonitio.

Dicat numerum peccatorum mortali-um, alioquin Confessio non erit integra. Numerum autem dicat eo modo, quo potest, vel saltem quanto tempore perstitit in peccato, vel certe dicat, se in illud recidisse, quoties occasio se obtulit.

III. Admonitio.

Dicat circumstantias, vt si furatus sit, adiuncto alio malo fine, vt ad occi-

dendū, vel aliud: si concupiuit coniugatas, viduas, virgines, vel alias similes. Si peccarit in templo. Si peruerso sermone alium induxerit ad malè faciendum. Si peccarit in præsentia aliorum, cum scandalo, vt comedendo carnes die vetito, vel, si sit persona magnæ autoritatis, &c. si votū fecerit non iurandi, fornicandi, &c.

IV. Admonitio.

Numero cum circumstantijs patefacto, ex reliquis satis est, aperire speciem peccati, sine vlla narratione historię, vt si iurarit, furatus sit, dicat: millies furatus sum, ceteris iuravi, occidi, adulteratus sum, nec enim opus est minutè dicere modos, quibus ista peracta sunt, sed satis est dicere. Toties sum fornicatus, mentitus. Si delectatione peccauit, sufficit dicere: Turpiter attigi toties hæc vel illa personarū genera, nō addito aut loco, aut modo. Si verba tantū inhonesta dicta sunt, non sunt ea particulatim dicenda, sed sufficit dicere. Verba inhonesta effutiui tali fine. Si de cogitationibus agatur, dicat. Cogitationi foedæ assensi toties, patefaciendo tamen cogitationis speciem.

V. Admonitio.

Sciat, quæ cogitationes malæ sint peccata mortalia, quando illis præberet
con-

cōsensu, vel vult quis se in ijs oblectare, licet non velit facere. In quas cogitationes solent incidere homines vitiosi, & qui inordinatè amant aliquas creaturas.

VI Admonitio.

Caveat, ne quenquam in confessione infamet, & idcirco nunquam debet nominare personam cū qua peccavit.

VII Admonitio.

Non excuset sua peccata, vel nimium amplifcet, nec dubia provertis, aut certa pro dubijs dicat.

VIII Admonitio.

Magnum studium adhibeat in quaerendo bono Medico pro anima sua, sicut qui æger esset, quaereret pro corpore: eoq; maius, quò anima corpore præstantior est. Quærere enim Confessarium rudem & simplicem, est quaerere ducem certum ad infernum.

CASVS, QUIBVS CONFESSIO
nulla est.

1. Quando ex pudore, vel malitia peccatum mortale reticetur.
2. Quando in Confessione dicitur mendacium in materia graui, & peccati mortalis, quæque sciebatur talis esse.
3. Si peccatū mortale præmittatur, ob antegressā negligentē preparationē.

H 7

4. Si

4. Si non habeat propositum abstinēdi ab aliquo peccato mortali.
5. Si sit excommunicatus, nec curet se prius absolui.
6. Quando, dum habet res magni momenti, eligit Confessarium iudem, carum rerum ignarum.

MODI VARIORUM ORATIONEM

Dominicam cum deuotione recitandi.

P R I M V S.

Accommodatè ad Dei beneficia.

P A T E R N O S T E R.

O Pater, qui me nondum in reuoluta natura existentem, summi boni capacem condidisti, licet scires quam ingratus essem futurus: deinde iam perditum, sanguine & vtraque dilectissimi filij tui redemisti, quid pro talibus, tantisque beneficijs, quibus super me miserum creaturam pluisti, rependam?

Q U I E S I N C O E L I S.

Pro me cœlos condidisti, in quibus & continenter meum aduentum expectas. Vt autem hæres cœlorum esse, filium tuum in terram venire voluisti, ibique

ibiq; totos triginta tres annos, in tanta paupertate, doloribus, & afflictionibus viuere. Quid verò pro hoc tanto beneficio reddam Pater liberalissimè?

SANCTIFICETVR NOME
TVVM.

Tu me capacem fecisti ad sanctum nomen tuum collaudandum, quòd Angelorum officium est. Sancto quoque nomine tuo me honorasti, vocando me Christianū, hoc est, filium Dei, & hæredem cœli, cum non ignorares quàm tali nomine indignus, & à laudibus diuinis alienus essem. Me fecisti fratrem (vel sororem) Iesu, quem in medio duorum latronum crucifigi voluisti, vt ego nomen tuum laudare possem in medio Angelorum. Quas referam gratias pro tanto beneficio, tam ingrata, indignè, & miserabili creaturæ præstito ô Pater sanctissime!

ADVENIAT REGNUM TVVM.

Tu, vt me faceres Regem cœli, voluisti filium tuum assumere formam serui pauperis, vilis, & abiecti, nasci in stabulo, multas noctes diesque agere in deserto, conuersari cum hominibus infamibus, lauare pedes piscatoribus, conculcari à toto mundo, & mori suspensum

iam

208 DE FREQUENT.
in cruce. Quid tibi rependam pro hoc
beneficio, Pater dulcissime?

FIAT VOLUNTAS TUA.

Tu, ut ego facerem voluntatem tuam,
voluisti filium tuum obsequi voluntati
hominum, obediendo usque ad mortem
cruce: verum quid aliud fuit vita mea,
quam, semper tuæ voluntati repugnare
meamque impiam & infelicem volun-
tatem perficere? & tamen tanto tempo-
re me tolerasti. O Pater patientissime!
quid tibi hac de causa retribuam?

PANEM NOSTRUM QUOTI-
DIANVM DA NOBIS,
HODIE.

Quid tibi rependam pro institutio-
ne S. Sacramenti? Nam si considerem
personam, quæ illud instituit: ea fuit di-
uinissimus tuus filius. At pro quibus in-
stituit? pro me, quem sciebat tam male,
indignè, tepidè, & in deuotè illo usurum.
Tempus autem institutionis fuit, cum
iam iret ad mortem, quæ tum illi para-
batur, cum ipse nobis præpararet vitam,
qua toti in eum transformaremur, me-
ritorumque suorum participes efficiere-
mur, & hoc cœlesti manna in præsen-
ti mundi deserto continenter reficere-
mur.

COMMVNIONE. 109.

mur, O inauditum amabilissimi Patris beneficium, seruum, nempe, inutilem, indignum, & miserabilem proprii filij carne pascere. Quis vnquam audiuit talia? O Patrem liberalissimum.

ET DIMITTE NOBIS DEBITA
NOSTRA.

Quid dicam de tot debitis, toties, tot modis, tanto amore dimissis? Quid dicam de Sacramento Pœnitentiæ, quo toties pretio sanguinis Christi expiasti animam meam, cum scires me fore ingratiſſimum? Quid dicam quod cum toties instar filij Prodigij domum tuam deseruerim, & in regionem mortis abierim, omnem substantiam meam tuam dilapidarim, tamen toties me in gratiam receperis, multa beuolentia tractaris, & omnia debita mea per te ipsum pretio sanguinis Christi filij tui exsolueris? Quid, inquam, reponam pro hoc beneficio cum probè noris, me post remissa semel debita, nouis debitis obnoxium fore? quamque durus & crudelis contra sim futurus proximo meo? O Pater clementissime.

ET NE NOS INDUCAS INTEN-
TATIONEM.

Iam.

Iam quid remunerabor, pro tantis auxilijs in tentationibus meis præstitis à peccatis me præservando, quæ incurrissem, nisi diuina manu tua retractus essem? Quod peccatum homo committitur, à me non committendum, nisi diuina tua gratia mihi astitisset? Quoties præceps ruissem in infernum, nisi à te cohibitus fuisset? Quàm facile à minima quaq; tentatione expugnatus fuisset, si nõ præstito fuisset tuum subsidium? Quoties me leo rugiens deuorasset, si potentissima dextera tua me non defendisset? O Pater vigilantissime.

SED LIBERANOS A MALO.

Quot malis tam pœnæ, quàm culpe sum à te Pater coelestis liberatus? Quot in inferno iam ardent, qui multò minor peccata commiserunt, quàm ego? Quàm alij multi, quia nõ tantum tempus vitæ eis fuit concessum? Quot rursum, quia tantam gratiam non habuerunt? Tu me liberaisti à tot morbis, cecitatis, surditatis, lepræ, paralyfis, aliorumq; infinitorum malorum, ob quæ multi seipsi proprijs manibus trucidant, & ex desperatione vltro se in infernũ præcipitant. Si carerem oculis, naso, ore, aut manibus, quid nõ impenderẽ ad illa habenda? Si

COMMVNIONE. 271

da? Si essem amens, aut apud homines omnes ob furta infamis, quo nō pretio illa redimerem? At quis, ab his, & alijs innumeris malis me liberauit, nisi tu Pater dulcissime? Quid tibi reddam pro hac beneficentia, o amator animæ meæ? Reddam tibi cor meum, amando te, & Patrem te meum recognoscendo. Cor meum semper erit in cœlo, semper sanctum nomen tuum celebrabit, semper erit hospes tuus, semper voluntati tuæ parebit, semper sacratis corpori tuo adhærebit, tolerabit oēs iniurias, nulli peccato cōsentiet, & semper tuum erit in sæcula sæculorum. Amen.

II. MODVS RECITANDI DOMINICAM Orationem.

Q Vi voluerit Dominicam Orationē recitare cum quodā sensu deuotionis, obseruet sequentia.

Primò caueat à nimia festinatione, qua quidam multas orationes recitare solent, cum quadam anxietate celeriter illas absoluendi, & scrupulo peccandi, nisi omnes dixerint: vnde fit, vt nullam rectè dicant, in nulla gustum deuotionis sentiant, sed potius difficultatem, tædium, anxietatem, distractionem, scrupu-

scrupulum turbationem, ac denique lingua etiã præcipitent, & planè necessant, quid dicant. Quare potius pauca accipiat recitanda, quæ bene efferat: quam multa, quæ perperam. Nam cibus paucus bene digestus, cõciliat vitam, copiosus verò & varius malè digestus gignit morbos.

Secundo antequam inchoet Dominicam orationem, colligat se non nihil hoc est omnibus alijs curis depositis omnibusque impedimentis remotis, expendat quo cùm sit locuturus, qui acturus, & in cuius præsentia se sistat.

Tertio ubi inchoarit, in quouis verbo hæreat expendendo eius vim & significationem, applicandoque illud nunc Deo patri, nunc filio, nunc Spiritui sancto: tum sibi, tum Proximo, nunc Angelis, nunc Sanctis.

Quarto conueniens est, vt dum recitat orationem Dominicam, (quæ sunt verba filij Dei) tum suas, tum Ecclesiæ necessitates æterno Patri repræsentet: sic enim facilius exaudietur, si verba Dei, in persona Ecclesiæ dicantur.

Quinto, Dominicam orationem expendes eo modo, quo sequitur, quasi commentarium in quodque verbum, ad inflammandum magis affectum faciundo, v. c.

COMMVNIONE.

213

PATER.

Excelsus in creatione.

Suavis in amore.

Diues in hæreditate.

NOSTER.

Christi per naturam.

Hominum mortalium per gratiam.

Beatorum per gloriam.

QUI ES,

Duratione æternus.

Substantia infinitus.

Bonitate optimus.

IN COELIS.

Speculum æternitatis.

Corona iucunditatis.

Thesaurus foelicitatis.

SANCTIFICETVR.

Per fidem viuam.

Per spem solidam.

Per caritatem ardentem.

NOMEN.

Gloria tui Filij.

Maiestas tui sancti Spiritus.

Paternitas tua.

TVVVM.

Vt sit sacrarum in ore.

Melodia in aure.

Iubilus in corde.

Tuum etiam.

Vt tu solus sis glorificatus.

Tu

FI DE FREQUENT.

Tu solus desideratus.

Tu solus, ceu vltimus finis, amatus.

ADQ ENIAT.

Suprà à Patre luminium.

Intus ab anima.

Foris à gratia, & non à natura.

REGNUM.

{ Iustitiæ.
Gaudij.
Pacis. } in Spiritu sancto.

T V V M.

Non huius mundi fallacis,
Non huius carnis mortalis.
Non Diaboli impostoris.
Iucundum sine afflictione.
Tranquillum sine perturbatione.
Securum sine perditione.

FIAT:

Per tuum mandatum.

Per tuum consilium.

Per tuum, & cum tuo auxilio.

VOLUNTAS TVA.

Bona in creatione.

Beneplacens in Redemptione.

Perfecta in iustificatione.

SICVT IN COELO.

Ad imitationem beatorum.

Ad similitudinem B. Virginis.

Ad

COMMUNIONE.

218

Ad modum Christi.

ET IN TERRA.

Vt, quicquid tu non vis, nolumus.

Vt, quicquid amas, amemus.

Vt, quicquid iubes, faciamus.

PANEM NOSTRUM.

Panem lachrymarum.

Panem verbi Dei.

Panem Sanctorum Sacramentorum.

QUOTIDIANVM.

Quia sine illo morimur.

Sine illo nihil scimus.

Sine illo delinquimus.

DA.

Quia tibi proprium est dare.

Quia beatius est dare, quam accipere.

Quia tuum est recipere.

Da etiam.

Non angelus, sed Filius.

Non homo, sed creator.

Non datum, sed Dator.

Da Domine.

In creatione Verbum tuum.

In iustificatione Spiritum sanctum.

In glorificatione te ipsum.

NOBIS.

Indignis.

Ingratis.

Inutilibus.

}

seruis tuis.

H

In hoc die misericordiarum.
In hoc die tenebrarum.
In hoc die miseriarum.

ET DIMITTE NOBIS.

Tu qui es misericordia.
Tu qui es fons gratiarum.
Tu qui in cruce debitorum nostrorum
posuisti pretium.

DEBITA.

commissa.

Contra tuam maiestatem.
Contra proximi caritatem.
Contra nostram salutem.

NOSTRA.

commissa.

Nostro corde.
Nostro ore.
Nostris manibus.

SICUT ET NOS DIMITTIMUS

Si nos non dimittamus illis, tu non
mittes nobis.

Si nos eis ignoscamus, fietus per imi-
tationem tui filij.

Si nos condonemus, verbis tuis pare-
mus.

DEBITORIEVS NOSTRIS.

Qui nos offendere,

Debi

COMMVNIONE. 217

Leuiter. Cùm tamen nos of-
fenderimus eum, ob
Ignoranter, } quem læsum digni su-
mus mille infernis.
Iustè.

ET NE NOS INDUCAS.

Tollendo tuam gratiam.
Remouenda salutis media.
Tuam dulcem præsentiam subtrahendo.
Occasionem peccandi permittendo.

INTENTATIONEM.

Carnis.
Mundi.
Diaboli.

SED LIBERA.

Tu qui es liberator.
Saluator.
Et redemptor.

NOS

Mortis filios.
Peccati seruos.
Diaboli mancipia.

A MALO.

Præterito
Præfenti
Et futuro

Culpæ
&
Pœnæ.

AMEN Fiat.

M L

A C

A te.

Per te,

In me.

}

vt sine ultimo.

Hucusq; P. An̄arotius. Reliqui modi sunt
alterius Patris è Societate I E S V, sed
incerti.

III. MODVS,

ACCOMMODANS VII. PETI-

tiones Orationis Dominica ad totidem
effusiones sanguinis Christi sa-
ctas in cruce.

PATER NOSTER.

Domine Iesu Christe, Pater noster,
qui per sanctum sanguinē tuum
in cruce effusum beneficio Sacramenti
Baptismi verē nos in filios tuos regene-
rasti.

QUIES IN COELIS.

Hel. 9.

C p 7.
Rom. 8.

Qui teste Apostolo, introisti in cœlū,
vt appareas vultui Dei pro nobis cum
vulnerum tuorum cicatricibus, & tan-
quam fidus aduocatus interpelles pro
nobis gemitibus inenarrabilibus.

SANCTIFICETVR NOMEN
TVVM.

I. Effusio.

Quod in prima sanguinis effusione,
quę in CIRCVMCISIONE facta est
acce-

COMMUNIONE. 219

accepisti, vt nos quoq; qui in Baptismo
per Circumcisionē præfigurato nomē
sanctum Christiani accepimus, cor no- *Col. 2.*
strum ab omnibus peccatis & prauis in-
clinationibus virtute tui sanguinis cir-
cuncidamus.

ADVENIAT REGNUM
TVVM.

Quod per sanctam passionem tuam, *II.*
ac in primis per effusionem sanguinis
in CORONATIONE factā tibi no-
bisq; promeruisti. Ideo enim fuisti co-
ronatus spinis, vt nos in cœlo corona-
res gloria & honore.

FIAT VOLUNTAS TUA SICVT
IN COELO ET IN TERRA.

Vtinam, Domine, tam perfectè nos imi-
telli in terra voluntatem tuam perfice- *III.*
remus, quàm angeli, omnesq; Sancti in
cœlo, sicut per effusionē *Sudoris sangui-*
ner in horto factā nos exemplo tuo do-
cuisse; tibi enim non tuam, sed Dei volū-
tatem te facere etiam in re acerbissima,
velle ostendisti, dicens. *Veruntamen non Matth. 26.*
sicut ego volo, sed sicut tu vis.

PANEM NOSTRVM QVOTI-
DIANVM DANOBIS
HODIE.

Si voluntas patris tui non fuit, vt
patereris pro nobis, quem alium panem

L. 2. a. de-

- audebo à te petere Domine, nisi panem
doloris & passionis, quē tu manducasti,
nisi calcem tribulationis, quem tu edis-
tisti? lego enim & virum secundum co-
 Psal. 41. tuum Dauidem dixisse: *Lachrima mea
panes die ac nocte.* Hunc panem mihi sine
 dubio per copiosam sanguinis profu-
 I III onem in flagellatione factam demonstrare
 voluisti, & quotidianum quoque mihi
 esse voluisti, cum dixisti. *Si quis vult
sequi me, tollat crucem suam quotidie*
 Luc. 9. Quod si panis aliquando mihi æquo-
 deatur durior, adiunge quotidie panem
 angelorum corporis & sanguinis tu-
 quem in commemorationem passionis
 tue nos usque ad consummationem se-
 culi sumere voluisti, ut illo confortati
 3. Reg. 19 per multas tribulationes ascendamus, ad
 verum montē Horeb, vitam æternam.

ET DIMITTE NOBIS DEBITA
NOSTRA.

SICUT ET NOS DIMITTIMUS
DEBITORIBVS NOSTRIS.

Non dubito, Iesu Christe truculēto-
 illos tortores tuos, ut cruciatus tuos au-
 gerent, iterum atque iterum capiti tuo be-
 nedicto coronam detraxisse, & rursus
 imposuisse; vestes quoque sanguine im-
 butas sapius induisse, exuisseque. Rogo
 ergo

COMMUNIONE. 212

ergo per frequentem illam tuam vulnerum
renovationem, quae non sine vberissima
effusione sanguinis peracta est, ut mihi
clementer remittere digneris omnia pec-
cata, quae toties renouavi, quibusque, qua-
si noua vulnera tibi infixi: sicut iam nunc
ex toto corde remitto omnia iniuriarum
& offensarum vulnera mihi ab alijs vn-
quam inflicta.

V.

ET NE NOS INDUCAS IN
TENTATIONEM.

Tu enim, teste Apostolo Iacobo, in-
tentator malorum es, neminem tentas, *Cap. 1.*
neminem impellis ut tērationi Dæmo-
nis, carnis, vel mundi, consentiat. *mo*
te tentari permisisti vsque ad mortem
crucis, ut omnes à nobis tērationes abi-
geres; In cruce ideo manus extendis, ut
nos ad te in tēratione cōfugientes reci-
pias; ideo clavis cōfixas habes, ut nos
doceas ad tentationem superandam car-
nem nostram crucifigere cum vitijs & *Gal. 5.*
concupiscentijs, ideo tres *novos fontes* *VL*
sanguinis aperis, ut nihil nobis praelidio-
rum desit ad omnes noxas expiandas &
tentationes profligandas.

SED LIBERA NOS A MALO.
Morte enim tua medicinam & antido-
M s

tuni nobis confecisti, quod ad omnia
 mala nostra efficaciter sananda valet,
 sed non profuisset nobis nisi per ultimam
 effusionem sanguinis in lateris percus-
 sione factam, quasi confesso sacco, pro-
 fusum fuisset, quid enim aliud sanguis
 & aqua ex latere Christi manantia no-
 bis denotarunt quam sanctissima Sa-
 cramenta Baptismi, Eucharistiæ, Pœni-
 tentiæ, & cætera, quibus pretium sangui-
 nis Christi nobis efficaciter applicatur.
 Rogo ergo te Domine Iesu Christe, ut
 mihi per hanc effusionem, duplicem
 largiri gratiam digneris. Alteram, ut
 tantum Sacramentorum antidotum
 agnoscam, & sæpè deinceps vsurpem.
 Alteram, ut me in foramen petrae, in ca-
 uernam maceræ, in latus, inquam, tuum,
 ubi ab omni malo immunis esse pote-
 ro, recipere velis. Longius enim, ut
 cum Augustino loquar, illud ideo lan-
 cea aperuit mihi, ut ego illud intra-
 rem, & in eo securus quiesce-
 rem.

VII.

*Cant. 2.**In man. cap.
23.*

AMEN. Fiat.

IIII. MO.

IIII. MODVS, ORANDI O-
rationem Dominicam, accommodatè ad
septem verba à Christo in cru-
ce prolata.

PATER NOSTER QUI ES IN
COELIS.

Domine Iesu Christe qui per li-
gnum sanctæ crucis tuæ viâ no-
bis & pontem strauisti in cœlum, ver-
bisque septem nos vitæ cœlestis hære-
des in testamento tuo scripsisti, si tamē
tecum compartiamur, vt & conglorifi- *Rom 8.*
cemur.

SANCTIFICETVR NOME
TVVM.

Quia & tu Patris cœlestis nomen in
cruce existens imprimis sanctificasti,
quando in summi cruciatibus extre-
mum ad eum refugium habuisti, san-
ctoque eius nomine inuocato in hæc
verba exclamasti, *Deus meus, Deus meus,*
vt quid dereliquisti me? *Verbum 1.*
Matth. 27.

ADVENIAT REGNUM TVVM.

Accende quæso cor meum vero cœ-
lestis regni desiderio, vt terrena hæc o-
mnia seriò cōtemnā, & cum Apostolo,
dissolui cupiā & esse cū Christo, & tan-

L. † deca

Phil. 1.

II.

Luc. 23.

dem aliquando post multas tribulationes patienter perpessus, tolerato scilicet bores cum bono latrone tecum crucifixo audire mereat. *Hodie mecum eris in paradiso,*

FIAT VOLUNTAS TUA SICUT
IN COELO ET IN TERRA.

Cum adhuc esses in horto, pie letis paratus fuisti ad obsequendum voluntati Patris tui, usque ad mortem, mortem autem crucis, & nunc autem existens in arbore crucis, iam iam animam effaturus, eam seipsa persequisti, cum dixisti. *Consummatum est.* Da mihi obsecro gratiam, ut in voluntate Dei exequenda hoc est, in mandatorum divinatorum petitione, & in bonorum operum excitatione, & tribulationum pro Christo persequendo usque ad finem, constanter perseverare possim.

III.

Ioan. 19.

PANEM NOSTRUM QUOTIDIANUM
DANVM DA NOBIS.

HODIE.

Quem panem Domine, à te petam, nisi quem tu à Patre petisti: quem potum, nisi quem tu petisti in cruce, cum dixisti. *Sitio,* nec enim tenebat sitis potus corporalis, quæ abnuntiasti, sed spiritualis, de qua alibi dixisti. *Beati qui esuriunt & sitiunt iustitiam.* Sitiebat nempt

III.

Matth. 5.

nempe salutem omnium, pro quibus in
 cruce tam acerba tormenta patiebaris,
 sitiebas conuersionem fratrum tuorū
 Iudæorū, adeoq; ipsorū crucifixorū,
 sitiebas salutem omnium gentiliū, imō
 omnium hominū quotquot fuissent, es-
 sent, & futuri essent; & ideo omnē san-
 guinem tuū liberaliter effudisti. Da mi-
 hi quæso paucillum de hac siti, vt ma-
 gno zelo & desiderio saluti animarum
 pro talento mihi concredito vacare
 possim.

ET DIMITTE NOBIS DEBITA
 NOSTRA, SICVT ET NOS DI-
 MITTIMVS DEBITORI-
 BUS NOSTRIS.

Non dubito Domine, quin si cle-
 menter dimissurus, quia in cruce ea di-
 misisti latroni, ipsiq; crucifixoribus di-
 cens, *Pater dimitte illis, non enim sciunt*
quid faciunt. Si maior est misericordia
 tua, quàm omnes nostræ miseriæ, utiq;
 misericordia tua maior erit omnibus
 misericordijs nostris. Si ergo misericor-
 diam præstamus & ignoscimus proxi-
 mis nostris, qui in nos deliquerunt, quā-
 to magis misericordiarū Pater & fons
 ignoscere potes & voles nobis, si in te
 per transgressionem mandatorum tuo-
 rum forte delinquamus.

V.
 Luc. 21.

M S

R

Etsi enim peccata nobis dimissa sint, tamen quàm diu in hac vita sumus, periculum est ne in ea, tentante vel impellente nos dæmone, carne, mundo, relabamur, ideo necesse habemus ad te que, qui cruce & passione tua omnes tentationes vicisti, confugere: sicut in maxima illâ tentatione, qua te capti omnes Apostoli fuga dilapsi sunt, ad crucemq; tuâ perfugium suum habuit S. Ioannes cum B. Maria Virgine. Vnde & de cruce matrem Ioanni, & Ioannem matri commendasti, dicens. *Mulier, ecce filius tuus. Et. Ecce mater tua.* Vbi sub persona Ioannis, nos, quasi omnes matri tuæ commendati sumus, ad quam in omnibus tentationibus nostris potest te refugere solemus, & dicere. *Mater mater gratia, mater misericordia, tu nos a hoste protege, & in hora mortis suscipe.*

VI.
Ioan. 19.

SED LIBERA NOS A MALO.

Psal. 52.
& 55.

Vtique liberi erimus, cum erimus in protectione tua, & sub umbra alarum crucis tuæ. *Non timebo mala, aiebat Re David, quoniam tu mecum es. In Deo speravi, non timebo quid faciat homo.* Et ideo tu ipse in cruce, ut omnibus tandem con-

mentis & malis finem imponeres per mortem tuam, animam tuam in tutela solius Patris tui esse voluisti, dicens. *Pater in manus tuas commendo spiritum meum.* Da quaeso domine gratiam illam singularem, ut in hora mortis nostrae sic commendemus animam nostram tibi & Patri coelesti, ut ab omni malo culpae, & poenae liberi hinc discedamus, & tecum aeterna quiete fruamur in saecula saeculorum, Amen.

VII.
Luc. 23

V. MODVS.

ACCOMMODANS SEPTEM
*petitiones orationis Dominicae ad
septem ordines San-
ctorum.*

PATER NOSTER.

OMNIPOTENS sempiternae
Deus, conditor caeli, & terrae, &
Pater omnium nostrum qui tam in coe-
lo, quam in terra versamur.

QVI ES IN COELIS.

Licet enim per essentiam, potentiam,
& praesentiam ubique sis nullo loco ex-
clusus, tamen singulariter versaris in
supremis caelis, ubi gloriam & maiesta-
tem tuam omnibus sanctis Angelis &
hominibus declaras.

SANCTIFICETVR NOMEN
TVVM.I.
Angeli.

Rogo te supplex per Beatiss. Virginis Marię spirituumque cœlestium merita, vt quemadmodum illi nomen tuum sanctificant, laudant, celebrant, & in perpetuū celebrabunt: Ita ego cū omnibus creaturis adhuc in hac valle lacrynarū existentibus, illud vsque ad finem vitę sanctificare, laudare, & celebrare possim.

II.
Propheta.

ADVENIAT REGNUM TVVM.

Rogo quoque per preces, lacrymas, suspiria, vota & desideria sanctorum Patriarcharum & Prophetarum, vt quemadmodum illi varijs locis & temporibus impensissimè aduentū Regni Christi expectarunt in terram, ita nos quoque ad verum regnum Christi spirituale huius vitę, quod consistit in iustitia & sanctitate, tum alterius, quod consistit in summa fœlicitate animi & corporis, ardentè aspiremus.

FIAT VOLVNTAS TVA SICVT
IN COELO BT IN
TERRA.III.
Apostoli.

Primi omnium Domine, qui voluntatem tuam perfectè explerunt in terra, fuere Apostoli & Eūangelistę. In illis enim intendebat digitos Christus cum
dico.

COMMVNIONE. 229

diceret. *Quicūq; fecerit voluntatem patris mei qui in caelis est, ipse meus frater, & soror & mater est.* Illi verè verbo & scriptis voluntatem tuam toti mundo promulgarunt, eamque vitæ exemplo & factis, in obseruatione, tum mandatorum, tum etiam consiliorum diuinorum expresserunt. Itogo ergo Domine, vt nos quoque strenuè voluntatem tuam & vitæ exemplo faciamus, & alios etiam libenter doceamus, & ita cū Apostolis Christum filium tuum imitemur, de quo *Act. 1.* scriptum, *quod coepit facere & docere.*

PANEM NOSTRVM QVOTIDIANVM DANOBIS
HODIE.

Quia enim ad præstandam diuinam voluntatem tuam Domine, auxilio quoque tuo opus habemus, tu enim vt in nobis velle, ita etiam perficere operaris *Phil. 1.* pro bona tua voluntate: auxilio inquam, panis non tam corporalis, quo corroboremur in perferendis laboribus & tribulationibus vitæ Christianæ, sicut fecerunt olim S. Martyres, qui vt fortiores essent in tolerandis grauissimis quibusque tormentis & supplicijs quotidie *4. Martyres.* se pane sacri corporis tui & sanguinis corroborarunt: rogamus per omnium S. Martyrum merita, vt nobis quotidie

M 7 hoc

hunc panem in sacro Missæ officio,
non iam sacramentaliter saltem spiri-
tualiter communicare velis.

ET DIMITTE NOBIS DEBITA
NOSTRA, SICUT ET NOS
DIMITTIMVS DEBITO-
RIBVS NOSTRIS.

3. CO N-
FESSO-
RES.

Quoniam verò non solum hoc ce-
lesti pane, sed etiam omni gratia tua &
auxilio, clementissime Pater, indigni-
sumus, hoc quoque ad cumulum tuorum
donorum adiunge, ut per merita sum-
morum PONTIFICVM, EPI-
SCOPORVM, CONFESSO-
RVM QVE omnium Sanctorum; qui
hoc officium tuo munere sustinuerunt,
ut peccata hominum dimittere possent,
mihi omnia peccata mea, tam mortalia
quàm venialia dimittantur. Et sicut illi
omnes labores & vigiliis suas eo retu-
lerunt, ut homines è faucibus diaboli, &
infernì, concionibus & scriptis libris
extraherent, ita ego quoq; omnia mea
studia & conatus eo dirigam, ut primò
animam meam, tum etiam aliorum pro
talento mihi concesso ex sordibus see-
lerum extrahere possim.

E.T

COMMVNIONE. 238

ET NE NOS INDUCAS IN
TENTATIONEM.

Domine etiamsi immunes simus à peccatis, tamen à tentatione noluisti nos esse immunes. Dixit enim Angelus ad Tobiam. *Quia acceptus eras Deo, necesse fuit ut tentatio probaret te.* Vnde nulli maiores Satanæ, carnisque tentationes sustinuerunt, & fortiter vicerunt, quàm qui sanctitate alijs præstiterunt; ut fuere sancti eremitæ, Antonius, Hilazion, Macharius, & alij Monachi. *Vixisti, inquit quidam, inter aspides, seuisque cum draconibus, porteta nec teterrima vos terrere demonum.* Rogo ergo te Domine, vt mihi per omnium anachoretarum sanctorum, aliorumque monachorum innumerabilium merita, gratiã impetiri velis, vt inter quotidianas tentationes arma spiritualia suppetant ad conculeandum Satanam, carnem, & mundum sub pedibus, ne vnquam ad assensum eorum prauis suggestionibus præstandum inducar.

Tob. 12.

6. Monachi.

SED LIBERA NOS A MALO.

Ab omni malo pœnæ & culpæ, Domine liberare me digneris, & si places ab omnium malorũ fonte, praua concupiscentia, vt in summa puritate & integritate mentis ac corporis, si-

ut

7. *Virgines.* cut vixerunt infinitæ *Virgines & Viduæ*
 quarum sanctissimam memoriam
 quotannis recolit Ecclesia, vitam deinceps
 instituerè possim. Illæ enim ab
 omni peccato, omniq; impuditiæ le-
 be & malo tam immunes fuère, ut po-
 tius vitam amittere, quàm castitatem,
 potius atrocissima supplicia subire, quàm
 voluptati carnis locum dare voluerint.
 Vnde & in cœlo præter communem
 omnium fœlicitatem singularem
 Virginitatis aureolam
 meruerunt.

A M E N.

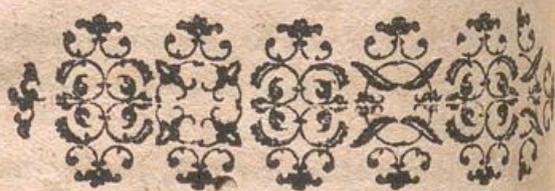
(O nimio exandans munus amore) dedit.
Angelus ambrosia se pastu, & nectaris haustu
Repleat, oblectet, latificetq̄, licet.
Inuidisse potest nobis hac fercula: Si quid
Invidia Angelicis mentibus esse potest.
Sit tamen (ut par est) Superiorum lautior esus:
Mortale at certè congruit iste magis.
Dum fidei speculo aeternarum anigmata rerum
Cernimus atque animum fictile corpus habet.
Sensibus substant diuina Chrysmata formis,
Et species sensu, res homo mente capit.
Ardua praesertim mysteria sacra Synaxis
Prodit ubi Christum signa aliena tenent.
Diuinis credunt humana problemata verbis.
Nulla Deo poterat gratior esse fides.
Magna profecto fides, & premia magna meretur
Qua modo tecta latent, deinde resecta patent.
Nam cibus est idem, quo vescitur angelus, & quo
Christigena: hic cibus est Christus homo atq̄
Deus:
O miserum, qui delicias non gustat opimas,
Quàm sapit ille, caro cui tua, Christe, sapit.
Se Christo esuriens saturat, satur esurit usq̄,
Iam superis similis finitimuq̄, choris,
Accipere ac quisquis Christum non curat opertum:
Accipiet nunquam Christus apertus eum.
Mortales igitur vitam cognoscite vestram,
Et meritum capiat grande charisma decus.
Namque in deserto aëria fastidia manna,
Terribilem Hebraeis se peperere necem.
Caelestis, seu diuini contemptio panis

Quid

Quid nisi Tartareum sit paritura rogi?
Ab quid opum spinas quid honorum mandere
glandes
Quidue voluptatum sterora, queso, iuuat?
Nil caro mortalis, nisi mortem gignit amanti.
At vitam Christi uina datura caro est.
Non opus est precio, prostant conuiuia gratis:
Sordibus hac temere dummodo nemo edat.
Credat, speret, amet, seq̄ his virtutibus ornet.
Sicq̄ ad regales audeat ire dapes.
Hic quoque quo poteris conuiuia frequentior esse
Regali à mensa commoda lura feres.
Atque frequens ut sis, suadent ratioq̄, fidesq̄
Et pietas, et spes, conditioq̄ cibi.
Si quoties rigido languens tua corpora morbo,
Accersis medica qui leuet arte malum;
Cur quoties aliquo fadasti crimine mentem,
Non sumis pura pharmaca sacra manu?
Accede ergo frequens, tantam neque despice
mensam;
Vnde tibi tantum commeditatis erit.
Dumq̄ sacram propius fas est attingere mensam,
Percita corda trahant hinc amor, inde timor.
Nam timor, indignū quod homo se nouerit, arcet:
Se dare dignantem sumere suadet amor.
Sic bene susceptus, bene si tractabitur, hospes,
Hospitium foelix, atque perenne dabit.

¶ LAUS DEO.

INDEX.

INDEX CAPITULORUM OMNIUM.

Considerationes de S. Eucharistia. p. 10
Pia admonitiones ad S. Eucharistiam. pag. 10
Meditationes in Symboli Apostolici. pag. 16
Meditatio in orationem Dominicam. p. 21
Meditatio de salutatione Angelica. pag. 27
Qua suavitate Deus agat cum communiantibus. pag. 29
Quid vicissim illi Deo respondeat. pag. 36
Exhortatio ad continuandam communionem. pag. 38
Considerationes de fructu frequentationis. pagina. 41
Remedia aduersus vanos terrores. pag. 49
Amoris veri signa esse in S. Eucharistia. p. 58
Quam magnum sit donum S. Eucharistia. 61
De Peccatis venialibus, 64
De intentione communicantium. 66
De Fame huius Sacramenti. 68
De Fructibus eius. ibidem 70

I N D E X.

<i>In Communionem quid cogitandum.</i>	70
<i>Oratio post Communionem.</i>	71
<i>Suauitas Sacramenti non ab omnibus percipitur.</i>	73
<i>Modi varij preparandi se ad illud.</i>	75
<i>Preparatio ex L. Granatensi.</i>	91
<i>Remedia contra tentationes frequentantium S. Communionem.</i>	93
<i>Decem tentationes Daemonis.</i>	99
<i>Decem documenta contra easdem.</i>	105
<i>Modus confitendi crebro communicantium.</i>	108
<i>Remedia pro scrupulosis.</i>	116
<i>Remedium pro ijs, qui putant se carere contritione.</i>	118
<i>Remedium contra desperationes.</i>	119
<i>Remedium pro relapsu in defectus.</i>	119
<i>Remedium pro dubitante de remissione peccatorum.</i>	120
<i>Remedium pro eo qui nimium dolet de peccatis prateritis.</i>	122
<i>Remedium pro eo qui putat defectus suos in corrigibiles.</i>	122
<i>Remedia pro scrupulosis ex S. Antonino & alijs.</i>	129
<i>Regule ad tollendos scrupulos sedecim.</i>	130
<i>Remedia contra immundas cogitationes.</i>	140
<i>Remedia pro ijs, qui dubitant, an consenserint praua cogitationi.</i>	142
<i>Re</i>	142

I N D E X.

<i>Remedia contra omnia peccata.</i>	144
<i>Remedia generalia contra peccata.</i>	149
<i>Remedia ad extirpandos defectus particu- lares.</i>	149
<i>Remedia ad consolandum amicos ex mor- suorum tristes.</i>	151
<i>Remedium pro iis qui nimium timent mor- tem.</i>	154
<i>Remediū pro iis qui mortis pœnā timēt.</i>	159
<i>Remedium pro quavis afflictione.</i>	162
<i>Remedium tempore aegritudinis.</i>	164
<i>Remedia pro solandis iis, qui piē viuūt.</i>	165
<i>Remedia pro iis qui contumeliosius afficiuntur.</i>	166
<i>Omnia mala pœna originem habere à Dio.</i>	
<i>Remedia pro iis, qui impendente tribulatio- ne turbantur.</i>	171
<i>Remedia pro iis, qui ob respectus humanos negligunt benefacere.</i>	172
<i>Remedia contra desperationem.</i>	175
<i>Peccata venialia cuius fugienda.</i>	174
<i>Possitne licitè fieri peccatum veniale pro mundi salute?</i>	187
<i>Peccata venialia nocere communicanti.</i>	189
<i>Spirituales homines non proficere, eò quod parui faciant venialia.</i>	189
<i>Quod parui fiant, oriri ex paruo timore Dio.</i>	190
<i>Peccato veniali contristari Spiritum S.</i>	190
<i>Sententia L. Granat. de peccato veniali.</i>	191
	S. Gm.

I N D E X

<i>S. Gertrudis dictum de peccato veniali.</i>	192
<i>Possitne quis expers esse venialis?</i>	194
<i>An remisso peccato veniali, remittatur & poena?</i>	194
<i>Quibus rebus expientur.</i>	<i>ibi lem.</i>
<i>Remedia ad ea cauenda.</i>	195
<i>Remedia, ad effugiendas poenas Purgatorij.</i>	196
<i>De ratione confitendi.</i>	197
<i>Quibus gradibus ad salutem ascendatur.</i>	198
<i>Qua auocent à confessione.</i>	200
<i>Fructus Confessionis.</i>	202
<i>Admonitiones pro Confessione recte instituenda.</i>	203
<i>Casus quibus Confessio nulla est.</i>	205
<i>Modi varij orationem Dominicam cum deuotione recitandi.</i>	206
<i>I. Modus recitandi orationem Dominicam.</i>	210
<i>III. Modus accommodatus septem effusionibus sanguinis Christi.</i>	213
<i>IV. Modus accommodatus septem verbis à Christo in cruce prolatis.</i>	213
<i>V. Modus accommodatus septem Sancto- rum ordinibus.</i>	217

F I N I S

ERRATA SIVE CORRIGE.

P Ag. 21. lin. 26. ! neque p. 26. lin. 4. custodit
 pag. 35. l. 15. veni olim. p. 39. lin. 19. ipse
 lin. 23. allijs. pag. 43. lin. 20. velit. lin. 23. quare
 pedit amorem. pag. 44. l. 5. impediamur. pag. 46.
 penult. exturbat. p. 48. lin. 8. scrupulus. p. 55.
 27. coniungant. pag. 59. lin. 20. excogitari in
 66. lin. 15. aduersus. p. 67. lin. 1. atq. hic sit finis.
 71. lin. 1. offerendo. p. 73. lin. 11. igne. p. 76. lin. 1.
 filius pag. 80. lin. 25. admirabili. lin. 15. hoc p. 81.
 27. dele maminum. p. 83. lin. 22. tradi. p. 88. lin.
 innumerabilia. pag. 105. lin. 19. dele Potest. p. 106.
 lin. 24. dele. tum quia confiteri. p. 106. lin. 9. p.
 spectam. p. 120. lin. 2. Errare pag. 127. lin. 26. p.
 similia. p. 132. lin. 20. nititur. p. 152. lin. 26. resp.
 raui. p. 155. lin. 26. euelleret. pag. 159. lin. 14. p.
 bilitate. pag. 161. lin. 14. peri. pag. 179. lin. 10. p.
 stris. ibidem l. 10. dele de. pag. 181. l. 15. thronum
 ibid. lin. 20. quam.